

Biblioteka
Ojców Kamedulów
w Bieniszewie

Exemplum Martini
onali adscriptus.
P. Bonaventura
cap

OPUSCULUM ALTERUM

Venerabilis Patris

LAURENTII

SCUPULI,

Cler. Reg. Theatini;

Ex Italico Idiomate

à

CAROLO ANTONIO

MEAZZA

Latinè redditum;

In quo continentur quatuor sequentes

Tractatus, cujusvis conditionis ho-

minibus pernecessarii:

I. Addita Certamini Spirituali.

II. Via Paradisi, seu de pace Cordis.

III. De mentalibus JESU Christi doloribus.

IV. Modus juvandi, & consolandi cujus-
cunque generis infirmos.

Verfio reliquarum omnium accuratissima,

*& cum ejusdem Auctoris Manuscriptis dili-
gentiffimè collata.*

EDITIO SEPTIMA,

A plurimis typi mendis expurgata.

PARS SECUNDA.

COLONIAE AGRIPPINÆ,

EX OFFICINA NOETHENIANA.

Superiorum Permissu, M. D. CCL.

MUSEUM ALTIORUM

LIBRARIUM

ALTIORUM

LIBRARIUM

B. J. B. em. B. VIII. 10 (8)

Ad p

A Co

primo, se
pie Lecto
typis pri
promissio
ditionat
aque ad
mum C
Et quid
imo nov
bliopolan
meltant
tur: Ce
pusculum
strina se
omnia a
etiam ob
tatemque
rum bon
nes omni
mibi gr
enim op
tigiſſe in
probari
de me f
Quin e

Ad pium Lectorem Interpres.

Accipe alterum Ven. P. Laurentii Scupuli Clerici Regularis, Opusculum, non minus primo, seu Spirituali Certamine, pretiosum, mihi pie Lector; Hoc me asserturum Latinitati, cum typis primum impressum edidi, promiseram: à promissionibus haud recedo: siquidem, etsi conditionata illa fuerint, citissimè adimpletas esse aequè admiror, ac gaudeo; quippe quod, vix primum Opusculum lucem aspexit, desideratum, & quidem instantissimè, Secundum intelligo; imò novam Primi impressionem moliri audio Bibliopolam, cujus rei causam ubi à multis, nec semel tantum, expetii: mihi unà voce renunciatur: Certamen Spirituale, seu primum Opusculum summopere placuisse, non solum ob doctrinæ soliditatem, pretium, atque ordinem, omnia ad miram utilitatem composita; verum etiam ob styli mei candorem, claritatem, exquisitatemque, quibus nihil ultra spirituale animarum bonum, me intendisse satis, superque penes omnes manifestum inclaruit. Tecum lator, mihi gratulor, pie Lector, cum ità res sit. Non enim optatam prefixamque metam tantum tetigisse in primo Tomulo, abundè ex hisce mihi probari videtur; sed illam iterum in hoc secundo me feliciter assecuturum esse non reformido. Quin eò vel magis, quòd Materialium in eo

AD LECTOREM

contentarum varietas, ex parte peregrina, ex
 toto utilissima, cuicumque statui moralium pa-
 teat convenire; bene enim vivendi, & rectius
 moriendi regula, clare, breviter, & methodo
 concinnâ admodum, ac amena, velut aureo
 in cratere, omnibus propinquantur. In versione
 fidelitatem, mi Lector, tibi servatam fuisse, secu-
 rus esto: quia potius alicubi in sermone barbarus
 apparere non curavi, autam non perspicuus, quam
 non ad captum, atque intelligentiam quorum-
 libet verè accommodatus: Quamobrem à pru-
 dentia tue censura benignam meæ mentis inter-
 pretationem magne cum animi solatio obtentu-
 rum me omnino spero. Nota cuncta, que in
 Secundâ hac Parte perspicies, ad limam ita de-
 ducta comperies, ut aliquantisper inculta in
 ornamentis non agnoscantur; sed parce tum
 Auctori, qui morte præoccupatus ultimam admo-
 vere manum operi haud potuit, tum mihi pariter
 qui stanneam: Vilemque meam compositionem
 in membris aureis uniendo adhibere indecorum
 putavi: illo vel maximè etiam latus, quod non
 ad rerum accidentia, sed ad substantiam puri vir-
 tute præfulgentium hominum oculi attendant.
 Impolitos non uno in loco transitus cernes; Verùm
 credas, eorundem terminos ad magnam spiritua-
 lium divitiarum copiam iter securissimam ape-
 rire. Nonnulla, que in Certamine Spirituali
 leguntur repetita, imò nonnumquam ipsos Ca-
 pitulorum titulos parum, vel nihilum immuta-
 tos invenies; sed scias, oportet, prædicta omnia
 sem-

semper eo
 bonibus,
 tona, B
 ulla mut
 mis, atq
 Romana
 Glen Reg
 egregius p
 nem ind
 tandem
 affatim a
 exporerer
 Auct. ris
 Scupoli
 salustian
 Palnam
 meruisse,
 est. Lavi
 ne, mag
 ris Secu
 Per se sa
 tis, &
 spiramin
 ad imma
 tum, sine
 aut reia
 bello T
 puto qu
 bus ad sa
 enim Ce
 re, inter

A D L E C T O R E M.

semper eo prorsus modo in variis antea tuis impres-
sionibus, ac praesertim in Panormitana, Neapoli-
tana, Bonontensi, & Veronensi relicta, absque
ulla mutatione vel minima, fuisse a prudentissi-
mis, atque sapientissimis Viris, ac postremo in
Romana ubi P. D. Carolus Palma, Religiosus ex
Cler. Reg. à doctrina, & prudentia laudibus per-
egregius praefuit, cogitavitque, ad meliorem unio-
nem indicendam, alterare non pauca; in eam
tandem venit sententiam: salius fore, ut nihil
affatum de hoc Libello novâ fronte terrarum Orbè
exponeretur, ne alterius dein filius, quam verè
Auctoris, praclarissimi Asceta Ven. P. Laurentii
Scupuli videretur. Quod quidem bene, & con-
sultissime factum est: cuius idcirco eundem P.
Palma omnium plausus, & laudes sibi ipsi pro-
meruisse, non mihi tantum; sed plurimis notum
est. Laudes meas addere primo Opusculo abstinui,
ne, magis quam virtutis, afficerer notâ temerita-
tis. Secundo forsan adiciam? Minime gentium.
Per se satis ubique loquitur suis optimis documen-
tis, & monitis Scupulus, ac solo sua virtutis
spiramine, absque aliorum aura, fortunatissime
ad immortalitatis, dignumque laboribus suis por-
tum, sine adverso malignantium Censorum statu,
aut retardatione enavigat. Quatuor hoc in Li-
bello Tractatus Auctor proponit, quibus haud
puto quid utilius, quid magis necessarium homini-
bus ad salutem aeternam tendentibus. P. stquam
animi Certamen Spirituali constanter suscipere,
intrepide regere, & cum triumpho consicere.

AD LECTOREM

erudit: desiderandam omnibus cordis pacem edo-
 ceret obtinere, conservare, & stabilire. Dolores
 mentales Christi JESU, quos piè, & probabilissi-
 mè ab innumeris creditur, in se prius alitè, & ad
 vivum pertulisse, enarrat tertio Scupulus, ne-
 quibus ipse dives per gratiam esse meruit, paupe-
 rem aliis se faciat, avarumque ceteris se prabeat,
 qui suarum omnium rerum, in animarum auxi-
 lium, verè prodigus fuit Heros. Tandem quarto
 loco de cujusvis generis Infirmorum differit cura,
 per omnia nervoso, faciliq; simul suo excurrens
 stylo; quare an aliquid ab alio fructuosius, & ordi-
 natius comparatum antehac fuerit, iudicium ti-
 bi efformandum relinquitur Lector mi. In quo
 tamen supersedeo, rogans, ut immemor non viras
 mei, qui in mercedem ob adhibitum Libello in-
 terpretando laborem, tuarum precum auxilium
 exposcere, quòd plùs quàm ceteri, illo
 indigeam, non erubesco.

Vale.

Cen-
 tili
 pretio
 Laurent
 per Mo
 Italic
 transla
 apud G
 iusdem
 jam me
 alter ist
 volus. c
 ascetic
 gulari p
 solidæ i
 ces per
 astu ad
 inferior
 animæ
 tinfecu
 & Mun
 pro DE
 cursum
 bertima
 ad novi
 ponens.
 cii, pub
 Monac
 M, DC

Censuram, quam pro jure suo optimam
tulit à me revisum aureum illud, imò
pretiosius auro, *Certamen spirituale V. P.*
Laurentii Scupuli, Clerici Regularis, nu-
per Monachii typis impressum, recens ex
Italico originali in latinum sermonem
translatum, atque hætenus in tanto pretio
apud Germanos habitum, ut secundam e-
jusdem *Certaminis* editionem Bibliopola
jam mediteretur, omninò eandem meretur
alter iste præfati V. P. Scupuli partus, ner-
vofus, clarus, methodicus, plenus perfecto
ascetico spiritu, atque prudentiâ planè sin-
gulari præditus; Divinum Umbraculum
solidæ in DEUM fiduciæ contra multipli-
ces pœnalitates hujus vitæ, Temperies in
æstu adversus inquietos motus refractariæ
inferioris voluntatis; Refrigerium sitientis
animæ ad fontem sacrorum vulnerum, in-
trinsecus animam Christi perforantium;
& Munimentum, animam Christianam
pro DEO luctantem, contra quemvis in-
cursum dubiæ mortis sustinendum; salu-
berrimâ panopliâ spiritualium armorum
ad novissimam victoriam dexterrimè dis-
ponens. Quod proratione commissi offi-
cii, publicè meâ manu, & sigillo attestor.
Monachii, pridie Nonas Augusti. Anno
M. DC. LXII.

Casparus Kairmair, S. T. & J. C.
D. Dec. S. Petri. Ser. Elect. Bav.
à consiliis Eccl. Libr. Censor.

A D D I T A

CERTAMINI SPIRITUALI

CAPUT I.

Quid sit Christiana Perfectio?

Dilecte Fili, ne frustra in Exercitiis Spiritualibus labores, ut multis contigit: & ne pergas, quò nescis, prius scire debes: Quid sit Christianæ vitæ perfectio.

Christianæ vitæ perfectio nihil aliud est, quàm observantia præceptorum DEI, & ejus Legis: ut soli DEO placeamus, absque eo, quòd ad dextram, vel sinistram declinemus, seu retrorsum nos convertamus. *Et in hoc consistit totus homo.* Igitur meta totius vitæ Christiani hominis, qui perfectus fieri cupit, debet esse perpetuum studium, quo talem in se efficiat habitum, ut quotidie obliviscatur propriæ voluntatis, ipsamque ità negligat, ut omnia operetur, tanquam à sola DEI voluntate motus, & propter hunc solum finem, ei placendi, honoremque ipsi imperandi.

CAP.

CAPUT II.

Quod pugnare oporteat, ut Christianam perfectionem consequamur.

PAUCIS verbis illud multum, quod hic intendimus, dictum est: verum id ipsum facere, ac exequi. *Hoc opus, hic labor est.* Quia cum regnet in nobis propter primorum Parentum culpam, nec non ob nostros malos habitus lex quaedam opposita Divinae legi, opus est contra nos ipsos pugnare; quin etiam contra mundum, & demonem, qui bella nobis excitant, ac prosequuntur.

CAPUT III.

De tribus rebus, quibus indiget novus Christi miles.

INSINUATO jam Certamine, tria tibi, Christi miles, necessaria sunt: Animus ad pugnandum, resolutus, & una generosus: Arma: & Peritia in iisdem armis tractandis. Resolutionem ad pugnandum acquires ex sequenti consideratione, quod, *Militia est vita hominis super terram*, quodque Certamen nostrum Spirituale pro lege habet, ut moriatur certissime, qui in eo non pugnat. Generositatem vero animi consequeris,

Primò per Diffidentiam tuî ipsius.

Secundò per Confidentiam in DEUM adeo firmam, ut pro certo credas, ipsum DEUM intra te esse, ut à periculo te eripat.

Debes igitur pro indubitato habere, quòd quotiescunque tu diffusus de tuis viribus, atque sapientia, confidenter ad omnipotentiam, sapientiam, ac bonitatem Divinam confugeris, pugnando, victoriam reportabis.

Arma sunt, Resistencia, & Violentia, de quibus, sicut & de arte tractandi ipsa arma in sequenti Capitulo agemus.

C A P U T I V.

De Resistencia, & Violentia, nec non de arte adhibendi arma in Certamine Spirituali.

Resistencia, & Violentia, etsi arma sint, quæ nos affligunt, sunt nihilominus necessaria, nobisque victorias pariunt.

Tractantur autem hæc arma sequenti modo:

Cùm à corrupta, & malè propensa voluntate tua, aut à malis habitibus (ne ea velis, & facias, quæ DEUS vult) impugnaris, debes resistere, dicendo: *Verò, verè hæc volo facere.*

Cum eadem resistencia te oportet malorum

rum

rum habituum stimulis, corruptæque voluntatis tuæ incitamentis, ubi ab ipsis vocaris, & traheris, dicendo nimirum: *Non, non hoc faciam: semper obtemperare voluntati DEI cum ejus auxilio volo.* Heu! mi DEUS, citò mihi succurre, ne hæc voluntas, quæ propter gratiam tuam reperitur in me ad voluntatem tuam faciendam, in occasionibus postea occurrentibus, a veteri, ac malè disposita voluntate mea suffocetur.

Quòd si afflictionem interiùs senseris, atque voluntatis debilitatem: quodlibet violentiæ genus tibi inferre debes, in mente sua semper habens, quòd *Regnum Cælorum vim patiat, quòdque violenter agentes contra se, & suos animi motus rapiant illud.*

Si verò violentia tam gravis ad ferendum tibi foret, ut cor tuum affligeretur, perges cogitatione ad Christum in horto: associansque angustias tuas doloribus ejus, ipsum roga, ut virtute suorum dolorum, victoriam tui ipsius tibi concedat, ut ex vero corde dicere possis cælesti Patri: *Non sicut ego volo, sed sicut Tu; fiat voluntas Tua.*

Hinc postmodùm inclinabis magis voluntatem tuam ad illam Dei, ita, ut ea velles, quæ ipse Deus te velle cupiebat.

Omne studium tuum impendes, ut quemlibet actum cum tanta voluntatis plenitudine, ac puritate, efficias, ac si in eo tantùm tota perfectio, & DEI beneplacitum,

tum, ac honor confisteret; atque hoc modo cæteras omnes actiones tuas efficies.

Insuper recordatus, te quandoque aliquod DEI præceptum transgressum esse, doleas de transgressione, majoremque vim resume, ad obediendum DEO in eo præcepto, quod eo tempore præ manibus tibi est, imò in quocunque alio, quod tibi imposterum proponetur.

Hic verò advertas, ne ullam unquam prætermittas occasionem, licet minimam, obediendi DEO; si enim obediens DEO fueris in minoribus, ipse etiam novam gratiam præstabit tibi, ut cum facilitate in majoribus ei valeas obedire.

Assuescas itidem, ubi in mentem tibi venerit aliquod ex Divinis præceptis, prius DEUM adorare; dein ipsum exorare, ut tibi pro opportunitate succurrat, ad præstandam illi obedientiam.

C A P U T V.

Quòd vigilare perpetuò debeamus supra voluntatem nostram, ut agnoscamus, quinam ex passionibus eadem voluntas addicta sit.

REcollectus in te maneat filii, quò plus potes, ut scias, cuienam ex passionibus voluntas tua magis propensa sit; ab illa si-
quidem

quidem quàm à cæteris voluntas decipi solet, & mancipari.

Quare cùm, ut plurimum, non inveniat^{ur} hominis voluntas absque aliquarum nostrarum passionum societate: opus est, ut ipsa, aut amet, aut odio habeat: aut desideret, aut fugiat: aut lætetur, aut mœreat: aut speret, aut desperet: aut timida sit, aut audax: aut mansueta, aut iracunda.

Ubi verò eam inveneris inclinamam non ad voluntatem Divinam, sed ad proprium amorem; stude, ut ab illo in amorem DEI propendeat, nec non in observantiam præceptorum ejusdem DEI, atque Legis ipsius.

Quod quidem agendum tibi est, non solum contra motus magni momenti, qui ad peccata mortalia instigant, verùm etiam contra illos, qui faciunt, ut in venialia prolabamur: hujusmodi enim motus, licet leves, & exigui sint, ac paulatim operentur, infirmos nihilominus nos detinent, & absque virtute, quando voluntarii sunt; quinimò magnum secum ferunt periculum, ut in peccata mortalia ruamus.

CAPUT VI.

Quòd, ubi sublatus est amor noster erga creaturas, & nos ipsos, ac DEO donatus, quidquid aliud benè se habeat.

Dillecte fili. ut breviter, ac ordinatè voluntatem tuam liberes ab inordinatis passionibus, necesse est. ut. quantus es, totum te tradas ad vincendum, & moderandum primam & principaliorē passionem tuam, quæ est amor tui ipsius: hac quippe moderatâ, cæteræ omnes eam sequentur iisdem passionibus, cum ex illa orientur, & suas in ea habeant radices, ac vitam: sicuti discurrenti clarè innotescet; illud enim solum concupiscitur, quod amatur, atque isto tantum omnis homo delectatur. Tum illud etiam solum odio habetur, aut cavetur, & nos contristat, quod impedit, offenditque rem à nobis dilectam. Neque aliud unquam speratur, quàm res amata.

Quare de re aliqua desperamus, ubi difficultates nobis insuperabiles, ac invincibiles videntur ad eam consequendam: neque quisquam timet, aut audet, aut indignatur, nisi cum eo, quod impedit, aut offensionem allaturum est rei dilectæ.

Modus vincendi, & moderandi supradictam

dictam primam passionem nostram, est, considerare rem. quam ipsa amat, & in quam ipsa inclinatur: tum ejus qualitates: quidve in ea inclinatione, ac amore ab eadem passione intendatur.

Inveniens verò esse cupiditatem, exempli causa, pulchritudinis, bonitatis, delectationis, aut utilitatis, tibi ipsi dicere poteris: *Quanam major pulchritudo, & bonitas inveniri potest, quam illa DEI, qua est unicus fons totius boni, ac perfectionis?*

Quam cupiditatem utilitatis, ac delectationis imaginari nobis possumus majorem, quam DEUM amare. si, ipsum amando, homo transformatur in illum, eoque toto delectatur, ac fruitur? Insuper, cor hominis ad DEUM spectat, quia DEUS illud creavit, redemit, & quotidie per nova beneficia ipsum poscit, dicens: *Fili, praebe mihi cor tuum.* Itaque, cum totum cor humanum ad DEUM pertineat ob rationes, quae inferius adducentur, cumque valde exiguum, & impotens sit cor nostrum ad satisfaciendum obligationibus, quas DEO habemus, debet quilibet vigilantissimus, & diligens esse, ne aliud amet, quam DEUM. & res illas, quae ipsimet DEO placent. & quidem cum illo moderamine, & modo, quem Deus cupit.

Eadem diligentia etiam adhiberi debet cum haec duo sint fundamentum aedificii
per

perfectionis) contra passionem odii, ne à corde nostro aliud odio habeatur, quam peccatum, & id, quod ad peccatum inducit.

C A P U T VII.

Quòd oporteat voluntati humana succurrere.

QUIA verò voluntas nostra, utpote passionibus subiecta, valde debilis est ad resistendum, atque ad superandum easdem passiones suas, ut illas subdat DEO, ejusque obedientiæ; (sicut benè ostendit experientia; nam licet voluntas nostra desideret, & proponat, se mortificare, nihilominus, in occasionibus occurrentibus, à propriis passionibus suffocata; quocumque bono desiderio, & proposito neglecto, iidem se dedit) ideo opus est, nedum voluntati nostræ subvenire, atque auxiliari, cum occasio sese objicit; verum etiam maturè hoc ipsum peragere, ut vires contra se ipsam assumens vincat, & liberet se à suarum passionum servitute, præstando se totam DEO, ejusdemque DEI beneplacito.

* * *

CAPUT VIII.

Quòd per victoriam mundi voluntati hominis magnopere subueniatur.

Quandoquidem excitantur, viresque suas accipiunt passiones nostrae à mundo atque à rebus ejus, dum ipse nobis ostendit divitias, honores, atque voluptates suas, manifestè consequitur, quòd, despecto mundo unà cum rebus ejus, hominum voluntas valeat respirare. & aliò se vertere; ipsa enim esse nequit absque amore. & delectatione.

Modus despiciendi mundum, est, intimè considerare: quid verè sint in se ejus res, & promissiones; in quo, ne erremus: obocæcati forsan ab aliqua passione nostra, suamemus, ob totius considerationem, atque conclusionem, id, quod refert sapientissimus Salomon, qui rerum omnium experientiâ pollebat. *Vanitas, ait ipse, vanitatum, & omnia vanitas, & afflictio spiritus.* Veritatem hanc quòditie experimur, quoniam, cum hominis cor saturati desideret, quamvis aliquando habeat, quidquid ante à cupiebat; non modò non saturatur, sed majori fame indies torquetur: hocque nulla alia de causa accidit, nisi, quia, cum rebus terrenis pascatur, umbris, somniis, vanitati-

nitatibus, atque mendaciis pascitur: quæ omnia nullum afferunt nutrimentum.

Mundi promissiones falsæ omnes, atque deceptionibus plenæ sunt. Unum pro alio promittit; felicitatem enim promittit, datque inquietudines: sæpe promittit, & sæpissime nihil dat. Dat, & citò aufert; ubi autem cito non aufert, magis affligit sibi addictos, qui cupiditates suas in luto repositas habent. Ad istos verò homines optime dici potest: *Fili hominum, usquequo gravi corde? Ut quid diligitis vanitatem, & queritis mendacium?* Sed concedamus etiam deceptis hujusmodi rerum terrenarum sectatoribus, quòd bona apparentia istius mundi sint vera bona: quid dicent de celeritate, quâ vita hominis præterit? Ubi sunt felicitates? Ubi honores? Ubi superbiæ Principum, Regum, atque Imperatorum? Nonne transferunt?

Modus ergo, quo vincas mundum usque adeo, ut ipse à te abhorreat, & tu ab ipso: seu ut ipse tibi crucifixus sit, tuque illi, hic est; ut antequam voluntas tua ei adhareat, primò te ipsi opponas per profundam considerationem vanitatum; atque mendaciorum ejus; ac deinde per voluntatem. Ita enim, cum neque voluntati, neque intellectui passiones dominarentur, facile ipsum mundum contemnes. Tum cuiuscunque creaturæ, quæ tibi sese offerat, dicere

cere poteris: *Es ne tu creatura? Tolle, tolle in-
herentiam tuam, nam ego in creaturis Creatorem,
& spirituale, quod in iisdem est, non corporale
requiro.*

Illud inquam inquiri, quod tibi donat
operationem, & virtutem; non autem te
volo, imò neque amare te cupio.

C A P U T IX.

De secunda voluntatis subventione.

Secunda humanæ voluntatis subventio
in eo consistit, ut principem tenebra-
rum diabolum ejiciamus foras, tanquam
auctorem cujusvis inordinati irritamenti
passionum nostrarum.

Ejicitur verò foràs hic hostis, ac vinci-
tur, quotiescunque nos concupiscentias,
atque inordinatas cupiditates nostras vin-
cimus. & triumphamus.

Itaque si cupis, quòd diabolus fugiat à
te, resiste passionibus tuis; hæc enim est re-
sistentia, quam Divus Jacobus innuit, ut
diabolo faciamus.

Hic autem advertendum est, quòd dia-
bolus aliquoties ita nos aggreditur, carnis
concupiscentiam, atque passiones excitando,
& accendendo, ut miseri nos videamur
ad cedendum compelli: sed hoc timen-
dum non est. Resiste magnanimitè, & pro
certo habeas, quòd Deus tecum est, ne tibi
fiat

fiat injuria: resiste, inquam, perseveranter: quia per perseverantiam infallibiliter hostem vinctes, & consternabis.

Dixi, perseveranter, quia non sufficit, ut semel, bis, vel ter ei resistas: sed quotiescunque ille tentaverit te; consuetudo enim demonis est, immittere die subsequenti tentationes illas, quæ effectum suum antecedenti die non habuerunt: imò hebdomade aliâ id procurare, quod in transacta non obtinuit. Atque ita magna cum patientia perseverat de tempore in tempus, & quidem modò per furorem, modò per dexteritatem aggrediens, donec victoriam consequatur.

Quapropter constantes nos esse, cum armis semper præ manibus necesse est: neque fidere unquam debemus, quòd multoties vicerimus, maximè quia hominis vita est continuum Certamen, cuius victoria non consistit in hac, vel illa die, sed in omnium nostrorum dierum fine.

Quòd si propter hoc affligeris, scito fili, quòd majorem, quàm tu, patitur afflictionem diabolus, cum nos ei resistimus. Quare pro tua animi consolatione dici illi potest: *Perge demon ad penam: sed, quia tu illa affligeris propter impietatem tuam, ego autem, ne Dominum Deum meum offendam, poena tua erit aeterna; mea vero propter DEI gratiam, in aeternam pacem immutabitur.*

CAPUT X.

De tentationibus Superbiae spiritualis.

IN præcedenti Capitulo locutus sum de tentationibus, quas diabolus solet nobis causare mundi honoribus, divitiis, atque delectationibus: sed modò tecum loquor de tentationibus superbiæ spiritualis: propriæ nostræ complacentiæ: atque inanis gloriæ: quæ ed periculosior est, quò minus agnoscitur, magisque DEO adversatur.

O quot generosi milites, magnique DEI servi post multorum añorum victorias decepit, atque servos Luciferi fecit Superbia! Effugium terribilis hujus ictûs, occultique laquei est, semper uepidare; atque operari bona opera cum timore, ac tremore, ne per occultam aliquem nostri amores, & superbiæ vermem corrodantur, atque odibilia DEO reddantur. Quamobrem debemus nos in iis semper humiliare, atque studere, ut magis, ac magis meliora ea faciamus, tanquam si nihil antea operari fuerimus. Quando autem nobis videretur (quod nunquam credendum est) nos benè omnia fecisse, oportet, ut toto ex corde intra cor ipsum dicamus: *Servi inutiles sumus.*

Super omnia verò recurremus sæpe ad Christum, ut, liberando nos à quacunque
su-

superbia, doceat, juvetque nos, ut humiles ex corde esse possimus. Tum sæpè itidem recurremus ad humillimam DEI Matrem, ut veram nobis impetret humilitatem, quæ est fundamentum virtutum, istasque anteit, & concomitatur, efficitque, ne amittantur, sed augmententur magis, magisque obfirmentur in nobis.

De hac materia, cum multum in Spirituali Certamine locutus fuerim, nihil aliud subdo.

C A P U T X I.

De tertia voluntatis humana subventionione.

Tertia subventio, quæ sæpissimè humanæ voluntati succurrere oportet, est Oratio, per quam assuescere adeo debes in eo, in quo invaderis, ut statim ad DEUM confugas dicens: *DEUS in adiutorium meum intende. Domine ad adjuvandum me festina.* Certamen tuum igitur erit per orationem, ac resistantiam, ita tamen, ut semper in DEI præsentia consistas, nixus tuus ipsius diffidentia, nec non confidentia in ipsum DEUM. Si enim hoc modo pugnaveris, certam tibi victoriam promittas.

Quid namque non superat, ac vincit oratio! quid non repellitur à resistantia u-

nita

nita cum diffidentia tuū ipsius, & confidentia in DEUM?

A quonam enim subjugari potest, qui semper cum DEO incedit, animo ipsi soli placendi?

CAPUT XII.

Quid agere debeat homo, ut habeat, quoties vult, presentem DEUM?

UT consuetudinem obtineas presentia DEI, quotiescunque volueris, semper cogita, quod ante te celatus adest DEUS, qui te aspiciat, & quamcunque cogitationem, atque opus tuum scrutetur.

Seu etiam puta, creaturas omnes, quas vides, esse velut cancellos, per quos absconditus Deus te intueatur, ac aliquando dicat: *Petite, & accipietis; omnis enim, qui petit, accipit: & pulsanti aperietur.* Poteris quoque presentem tibi credere DEUM, cernendo creaturas, in quibus, quidquid corporale est, prateriens, perges cogitatione ad DEUM, qui eis esse, motum, atque virtutem omnem ad operandum concedit.

Cum ergo orare volueris, pugnando, vel aliquid aliud agendo, te DEO presenta, aliquo modo ex supradictis: Tum ipsum ora, atque auxilium & iuvamen instanter ab eo flagita. Scito autem, devote fili, quod,

quòd, si familiarem DEI præsentiam habueris, victorias, atque thesauros innumeros reportabis. Inter cætera verò omnia præcavebis motus, cogitationes, verba, & opera, quæ in præsentia Dei fieri dedecet & vitæ Filii ejus conformia non sunt.

Tum ipsamet DEI præsentia virtutem tibi donabit, ut possis semper in ejusdem DEI præsentia incedere.

Quòd si à præsentia, atque vicinitate agentium naturalium, quæ sunt virtutis finita, ac limitata, ipsorum qualitas, atque virtus à nobis contrahitur; quid dicendum erit de infinita DEI præsentia, quæ est infinita virtutis, atque inenarrabiliter communicabilis?

Præter supradictum modum orandi, *Deus in adiutorium meum intende, Domine ad adjuvandum me festina*, quo uti possumus in quacunque nostra necessitate, orare etiam non abs te erit aliis peculiaribus modis: exempli gratiâ, si desideraveris cognoscere, & facere voluntatem Divinam, oratio tua erit una ex sequentibus: *Benedictus es Domine: doceme facere justificationes tuas. Deduc me Domine in semitam mandatorum tuorum. Urinam dirigantur via mea ad custodiendas justificationes tuas!* &c.

Ut verò postules à DEO, quidquid ab eo postulari potest, eique placet, ut nos petamus, Oratione Dominicali uteris, quam
toto

toto cum
animi tu

De

PRIm

log
bus in
quiden
freque
cia act
nisi eâ
men su
tunior

Secu

saltem

clausu

tuam,

tuum,

hous e

Matris

Ter

oratio

Conco

dilecti

illud, q

Que

que p

vel et

qui es

toto cum cordis tui affectu, omnique cum
animi tui attentione recitare opus est.

CAPUT XIII.

De aliquibus monitis circa orationem.

Primò. Advertere debes, orationes (non
loquor hîc de meditationibus, de qui-
bus infra dicemus) breves esse debere; &
quidem modo supradicto factas, verum
frequentes, ac plenas desiderio, atque fidu-
cia actuali, quòd Deus tibi sit subventurus,
nisi eâ, quâ cuperes, ac velles, meliori ta-
men subventionem, nec non tempore oportu-
niori.

Secundò. Fac, ut semper actualiter, vel
saltem virtualiter cum una ex sequentibus
clausulis jungantur: *Propter bonitatem
tuam. Secundum promissiones tuas. Ad honorem
tuum. In nomine dilecti Filii tui. In virtute pas-
sionis ejus. In nomine Maria Virginis, Sponsæ, ac
Matris tuæ.*

Tertiò. Quandoque addantur etiam
orationes jaculatoriæ: exempli gratiâ:
*Cencede mihi Domine amorem tuum, in nomine
dilecti Filii tui. Quando erit, Domine mi, tempus
illud, quo prædictum amorem tuum obtinebo?*

Quod quidem fieri potest post quamcun-
que petitionem Orationis Dominicalis,
vel etiam post omnes alias, uti, *Pater noster,
qui es in Coelis: sanctificetur nomen tuum: sed*

B

quar-

quando, cœlestis Pater, nomen tuum in omni terrarum Orbe agnoscetur, honorabitur, & glorificabitur? Atque ita post cæteras omnes.

Quartò. Fac ut flagitans virtutes, & gratias, consideres sæpe virtutum pretium, tuamque indigentiam: magnitudinem DEI, ejusque bonitatem: ac tandem merita illius, qui poscit; hoc enim modo, majori cum affectu, ac desiderio petes; quin etiam cum reverentia, confidentia, atque humilitate meliori. Denique considerandum est finis petitionis nostræ, ut DEO placere possimus, & honori ejus famulari.

C A P U T XIV.

De alio modo orandi.

POtes perfectissimè quoque orare in DEI præsentia cum sola cogitatione, abique eo, quodd aliud dicas, nempe ejaculando in DEUM, præsignatis temporibus, suspiria: tum convertendo in ipsum oculos tuos, atque cor cupidum ei placendi, nec non breve, ac ardentissimum desiderium, ut tibi succurrat: & hoc totum semper operans, ut ipsum DEUM purè ames, & honores, atque ut illi soli inservias.

Vel etiam cum hoc alio desiderio, ut scilicet gratiam à te in præcedentibus orationibus postulatam concedat tibi.

CA-

CAPUT XV.

*De quarta voluntatis humana sub-
ventione.*

Quarta voluntatis nostræ subventio est, amor divinus, qui succurrit, ac fortem, & constantem ad eò reddit voluntatem nostram, ut nihil inveniatur, quod ipsa per illum non possit: nullaque passio, aut cogitatio assignari queat, quam eadem non vincat.

Modus consequendi amorem istum, est, oratio, per quam illum sæpè à Domino postulabimus; tum etiam meditatio; meditando scilicet puncta illa, quæ apta sunt, unâ cum DEI gratia, ad eundem succedendum in cordibus humanis, licet valde terrenis. Talia sunt, si mediteris:

Quis sit DEUS Quæ, & qualis est potentia, sapientia, bonitas, & pulchritudo ipsius. Quid fecit pro homine DEUS: & quid pro eodem faceret, si opus est. Quo animo fecit, quidquid fecit. Quid quotidie pro ipsomet homine DEUS faciat. Dein quid facturus est DEUS pro eo in vita æterna, si vivens in terris obediat præceptis ipsius DEI, tum ut ipsi placeat, tum cum omni mentis puritate.

CAPUT XVI.

De meditatione Essentia divina.

Quid sit DEUS, ipse idem, qui perfectè se agnoscit, dixit, cum respondit:
Ego sum, qui sum.

Tale, ac tantum est hoc DEI predicatum, ut nulli creaturæ applicari possit: non Principibus, non Regibus, non Imperatoribus, non Angelis, non toti universo; quodcumque enim creatum debet à DEO dependere, cum ex se sit merum Nihil.

Ex hoc autem patet, quàm inanis sit homo ille, qui amat creaturas, eisque adheret, Creatorem in ipsis non diligendo, vel ipsas creaturas non amando, eo modo, quo vult DEUS.

Vanus inquam est talis homo, quia amat vanitatem: vanus est, quia putat, se posse satiari rebus illis, quæ ex se Nihil sunt: demum vanus est, quia laborat, ut ea habeat, quæ, cum dant, accipiunt, atque occidunt.

Si ergo vis amare, ut amare oportet, ametur DEUS, qui implet, & omninò saturat corda nostra.

CAPUT XVII.

De meditatione Potentia DEI.

JAM scimus, quòd non solum hæc, vel illa mundi potentia, sed omnes etiam potentia

rentiæ unitæ simul (ubi voluerint ædificare, non Regna, aut Civitates, sed palatium unicum) variis indigent materiis, atque instrumentis, nec non multo temporis spatio: quæ omnia licet habeat, nullum adhuc ædificium conficiunt juxta voluntatem, atque beneplacitum suum.

Verum DEUS per suam potentiam illico ex nihilo totum Universum creavit, & eadem cum facilitate alia infinita creare poterat; tum ea rursus destruere, & ad nihilum pro voluntate sua redigere.

Hoc punctum, quanto profundius meditabimur, tantò magis ex eo novas admirationes, atque stimulos eruemus, ut diligamus nostrum DEUM, ac Dominum tam potentem.

CAPUT XVIII.

De meditatione Sapientia DEI.

Quam alta, atque impenetrabilis sit sapientia DEI, non datur qui comprehendere possit.

Ut nihilominus aliquam de hac habeas cognitionem, converte mentis oculos unà cum illis corporis ad Cælorum ornamentum, vel ad terræ pulchritudinem, totiusque Universi; & nihil aliud reperies, quàm incomprehensibilem divini Architectæ sapientiam.

Verte mentem ad vitam hominum, atque ad varios eventus, qui contingunt; & invenies, quòd nihil adeò inordinatum est, ut in conspectu DEI non sit imperferutabilis sapientia.

Meditare mysteria Redemptionis: atque ea esse altissima plena sapientia comperiens, dicas: *O altitudo divitiarum sapientia, & scientia DEI, quàm incomprehensibilia sunt iudicia ejus, & investigabilis via ejus!*

C A P U T XIX.

De meditatione bonitatis DEI.

DEI bonitas est (sicut & ceteræ omnes infinitæ ejus perfectiones) incomprehensibilis in se ipsa; verùm, si respicimus id, ad quod se perfundit, est talis, ac tanta, ut nulla res sit in mundo, in qua non eluceat.

Creatio est à bonitate divina: Conservatio, & gubernatio est ab ipsa una, eademque bonitate divina.

Redemptio tandem ostendit nobis, quòd ineffabilis, atque infinita sit bonitas DEI, cum in ea donetur nobis à Deo Filius ejus, in salutem, nec non in cibum nostrum quotidianum intra Sacramentum Altaris.

CA-

CAPUT XX.

De meditatione pulchritudinis DEI.

DE divina pulchritudine hoc scire omnibus satis est, quod ipsa talis, ac tanta est, ut in ipsa se Deus ab aeterno contemplanus (absque eo quod aliud se vertat) in capacitate sua infinita incomprehensibiliter satiatus, atque beatus sit.

Omitte homo, agnosce jam dignitatem, ad quam vocaris à bonitate divina: neque amplius duri ad eò sis cordis, ut (hac contempta) amorem tuum vanitati, mendaciis, atque inanibus umbris dones.

Te vocat Deus ad amorem potentiae, sapientiae, & bonitatis suae: ad delectationem pulchritudinis suae: nec non ad ingressum gaudii sui: & ad haec surdum te tinnis? Cogita, cogita, quæso, restuas, Filii mi, ne superveniat tibi postea tempus, in quo tibi pœnitentia tua nihil proffit.

CAPUT XXI.

Quid fecit Deus pro homine, & quo animo, ac quid insuper faceret, si opus esset.

Quid fecit Deus homini, & propter hominem, per meditationem Creationis, & Redemptionis agnosci potest. Animus deinde, quo illud fecit, & quo salutem ejusdem hominis operatus est, infinitum exuperavit.

Infinium (verum est) fuit pretium Redemtionis: sed major adhuc animus fuit, quia magis, magisque pati voluisset, nec non sapius mori, si oportuisset.

Si igitur, Fili mi, pro Redemtionem totum te ipsum debes DEO vicibus infinitis, & quid debes eidem DEO propter altissimum erga te animum, qui longè excedit, & superat Redemtionem ipsam?

C A P U T XXII.

Quid facit DEUS quotidie propter hominem.

NULLA dies, imò nullum momentum datur, in quo nova beneficia non recipiat homo à DEO.

Quotidie enim, & in quocunque momento DEUS hominem creat, cum ipsum in suo esse conservat.

Omni momento DEUS homini deseruit per creaturas suas, nempe per Cælum, aëtem, terram, mare, & per quamcunque aliam rem, quæ in iisdem est.

Quotidie DEUS donat homini gratiam suam, eum vocans à malo ad bonum per internas inspirationes: ipsumque custodiens, ne peccet; peccantem verò adjuvans, ne peccata rursus committat, tum illum exspectat, & ad pœnitentiam allicit: venienti autem citius ignoscit, quàm ipsemet

met homo velox: sit ad inquirendam ve-
niam.

Denique quotidie ei mittit Filium
suum, unâ cum divitiis omnibus myste-
riorum Crucis; quinimò eundem Filium
semper in Sacramento Altaris pro illo pa-
ratum habet.

CAPUT XXIII.

*Quam magnam bonitatem ostendat DEUS,
expectando, & tolerando pecca-
torem.*

UT agnoscas, Fili, quantum bonitatis
ostendat Deus, sufferendo peccato-
rem; considera, quòd, sicuti DEUS indici-
bili modo virtutem amat, ita è contratio
infinite virium odit.

Quanam igitur bonitas à Deo non
ostenditur, cum sustinet peccatorem, qui
ante oculos puritatis, & divinæ majestatis
sue multa perpetrat scelera, non semel,
bis, aut ter, sed centies, & millies?

Hinc: *Ah quam bene percipio (dicere potest
peccator) Domine mi, quòd, quando peccabam,
mihi dicebas ad cor: Videbimus, quis vincet ex
nobis, vel tu in offendendo me, vel ego in parcendo
tibi!*

Hoc, si bene consideratum fuerit, cre-
do, quòd (gratia DEI auxiliante) cor pec-
catoris, accendet, ut citò ad DEUM con-

vertatur. Quòd si per istud non convertitur, paveat valde peccator impersecrabilia judicia Dei, à quibus proveniri solent iræus vindictæ citissimi, terribiles; & sine ullo remedio.

C A P U T XXIV.

Quid factururus sit in vita aeterna DEUS, non solum illi, qui semper divina Majestati suæ est famulatus, verum etiam peccatori converso.

Sunt tot, & tales favores, atque felicitates, quæ in cœlesti Patria à DEO nobis donantur, ut hîc in terris eas excogitare nequeamus: Imò neque clare, & perfectè concupiscere valeamus. Quis forsitan percipere bene poterit, quid sit, sedere hominem ad mensam DEI, sibi que à DEO ministrari, ac cibum divinæ beatitudinis participari? Quis sibi unquam imaginabatur, quid sit, beatas animas in gaudium ingredi Domini sui? Quis amorem comprehendet, atque æstimationem, quam DEUS civibus suis ostendet? De qua divus Thomas loquens ait in Opusc. 63.

DEUS omnipotens singulis Angelis, sanctisque animabus in tantum se subjicit, quasi sit servus empiritius singulorum, quilibet verò ipsorum sit DEUS suus.

o Domine! o Domine! qui sæpè profundo meditatur

CERTAMINI SPIRITUALI. 37

ditatur opera tua erga creaturas. Verè adeò in-
briatum ab amore te reperit, ut tota beatitudo eius
videatur consistere in amando, iuvando, cibando-
que illas te ipso.

O Domine, da, quaeso, nobis considerationem
predictam adeò familiarem, ut dein amemus Te,
& amando, idem fiamus, ac Tu, per unionem
amoris tui.

Eja humanum cor, quò volas? ad um-
bram? ad ventum? ad nihilum? DEUM re-
linquens, qui est omnia? an non DEUS
Omnipotencia? an non DEUS Sapientia?
an non Bonitas ineffabilis? an non pulchri-
tudo increata? An non summum bonum?
an non Pelagus infinitum uniuscuiusque
perfectionis? DEUS erga te insequitur, &
altissimè clamans vocat te non solum com-
munibus, & antiquis beneficiis, sed etiam
peculiaribus semper, & novis.

Scis ne unde nascatur tantum tuum ma-
lum? Quia non oras; quia non meditaris.
Cum enim absque luce, & calore per-
maneas, mirum non est, quòd te à tenebra-
rum operibus non removeas.

Ingredere, ingredere iam, ô Fili. ô tepi-
de religiose in palestram predictæ medita-
tionis, & orationis, & in ipsa exercitatus
redditus, disces, quòd verum Christiani,
& religiosi hominis studium, sit, negare vo-
luntatem propriam, ut faciat illam DEI;
odisse se ipsum, ut DEUM diligat; quòd-

que cætera omnia studia absque hoc (etiam si forent studia omnium scientiarum) nihil aliud sint, quàm spiritus præsumptio, atque superbia; quantò enim magis intellectum illuminant, tantò amplius voluntatem obcæcant: in ruinam illarum animarum, quæ refulgent ab illis.

C A P U T XXV.

De quinta humana voluntatis subventione.

Odium nostrum ipsorum est necessaria subventio voluntatis nostræ; absque isto enim nunquam nobis ministrabitur subventio divini amoris, qui auctor est totius boni.

Modus obtinendi hoc odium, est: Postulare ipsum prius à DEO; tum considerare damna, quæ intulit, semperque infert homini amor proprius.

Nullum siquidem fuit unquam damnum, neque in cælo, neque in terra, quod ab amore proprio ortum non fuerit.

Hic proprius, & nostrum ipsorum amor tantæ est malignitatis, ut, si ei possibilis foret ingressus ad cælum, illico cœlestis Jerusalem avernalis Babylon efficeretur. Consideremus ex hoc ergo, quid hæc infernalis pestis intra pectus humanum faciat in præsentis vitæ.

Tolla-

Tollatur namque proprius amor à mundo, & protinus inferorum janua obserantur. Quis igitur inuenietur ita impius contra se ipsum, ut meditans essentiam, qualitates, atque effectus amoris proprii, aduersus hunc indignatione, & odio non excitetur?

CAPUT XXVI.

Quomodo agnosci potest amor proprius.

Dilecte Fili, ut cognoscas, quam magnum sit, & quam late se extendat Regnum amoris proprii, inquire saepe, ac investiga, cum qua ex passionibus animæ, magis, & frequentius occupetur voluntas tua; ipsam enim nunquam solam reperiēs.

Ubi verò inveneris, quod amet, vel cupiat; sit læta vel mœsta: meditare tunc benè, utrùm res dilecta, vel desiderata sit una ex virtutibus, aut saltem secundùm præcepta DEI. Quod itidem facies de lætitia, & tristitia, quærens scilicet, an sit ex rebus illis, de quibus DEUS vult, ut nos lætemur, aut tristemur: an verò totum à mundo proveniat, atque ab affectu, quem habet voluntas nostra erga creaturas, eò quòd cum illis versatur, non necessitatis ergo, vel quia itidem indigeat, aut sic DEUS velit. Quòd si ita est, manifestè quoque apparet, quòd amor proprius regnet in voluntate tua; to-

tumque regat, & modoretur. Si verò negotia, atque occupationes voluntatis sunt circa virtutes, & de rebus, quas DEUS vult, considerandum insuper est, utrum ad peragenda illa negotia voluntas tua à DEI voluntate moveatur, vel ab aliqua complacentia, & desiderio tuo: sæpe enim accidit, ut aliquis à quodam desiderio, & complacentia motus diversis operibus bonis vacet: qualia sunt, orationes, jejunia, Communiones, & sanctæ aliæ operationes.

Experimentum istius rei fit duobus modis: Primò, sit voluntas tua in occasionibus, quæ contingunt, indifferenter quæcunque opera non præstat, quæ bona sunt. Secundò, si impedimentis supervenientibus, lamentatur, inquietatur, atque turbatur, vel, rebus juxta voluntatem suam succedentibus, sibi complacet, & delectatur. Quòd si à DEO mora invenitur, considerandum quoque est, quòd, & ad quem scopum magis dirigat operationes tuas.

Si enim ipsius scopus est purum beneplacitum DEI, res benè se habent, licet non adeo benè, ut homo securus vivere possit; nimis siquidem subtilis, atque absconditus residet in operibus bonis, nec non in virtutum actibus nostri ipsorum amor.

Cum manifestè apparet crudelissima hæc bestia amoris proprii, persequi eam debemus usque ad mortem quovis majori possi-

passi
gnis
De
bes;
collig
opera
bi ig
diar
Be
con
cora
nun
illa
omn
soli p
bis, u
te pro
ris, qu
li pla

A
& C
Et
venti
tatis n
operes
quo ad
luntat

passibili odio: neque tantum in rebus magnis, sed & in parvis.

De occultis semper suspectus esse debes; quare humilia te, atque semper te recollige intra te ipsum post quamcunque operationem bonam, orans DEUM, ut tibi ignoscat, teque à tui ipsius amore custodiat.

Bonum igitur erit, ut maturo mane te convertas ad Dominum, atque confitearis eoràm ipso, quòd mens tua est, non solum nunquam offendendi ipsum, & præcipuè illa die; verùm etiam faciendi in rebus omnibus voluntatem ejus: Hocque, ut illi soli placeas; de qua re sæpe DEUM rogabis, ut tibi semper subveniat, semperque te protegat. ad hoc, ut agnoscas, & exequaris, quidquid ei placet, & eo modo, quo illi placet.

CAPUT XXVII.

De sexta subventione.

AUdire Missam est sexta subventio voluntatis humanæ; item communio & Confessio.

Et ratio est, quia, cum gratia DEI sit subventio necessaria, imò principalior voluntatis nostræ, ut caveat à malo, bonumque operetur, consequitur, quòd omne id, in quo acquiritur augmentum gratiæ, sit voluntatis subventio.

In

In prima Missæ parte (in duas namque partes Missa dividitur) quæ incipit ab introitu usque ad offertorium, studebis magnum desiderium in te excitare: ut, sicuti DEI Filius venit è Cælo, atque in mundo ortus est, eò, quòd cupiebat in illo ignem sui amoris accendere, ita dignetur venire, & nasci per virtutem suam in intimo cordis tui: ut istud semper ardeat, quousque nihil aliud cogites, quàm placere DEO in quacunque occasione, non solum dum visis, sed & in sempiternum.

Cùm deinde orationes à Sacerdote dicuntur, accenso cum desiderio postula tu quoque, ô Fili, easdem gratias.

Ubi legi incipitur Epistola, & Evangelium, pete, mentem ad DEUM conversa, intellectum, virtutemque, ut ipsorum sensus intelligas, & omnia observare valeas, quæ in eis sunt.

In secunda parte, quæ est ab offertorio usque ad Communionem, ab omni creaturarum, imò & tui ipsius cogitatione ereptum te totum offeras DEO, & cuilibet ejus beneplacito.

Cùm verò elevatur Hostia, vel Calix consecratus, verum Corpus, & Sanguinem Christi Domini, unà cum tota divinitate in iisdem, humiliatus usquequaque interiorius, adora.

Contemplans autem ipsum DEUM,
sub

C
sub ill
scond
quòd
nos su
boris
prop
trans
tulic
que
D
com
com
que
DEU
In
Sacer
sces
Com

D
cessar
quæ,
les el
cto
Co
tando
lhu. tu

sub illis panis, & vini accidentibus absconditum, gratias ei amantissimas redde, quòd scilicet dignetur quotidie venire ad nos simul cum pretiosissimis fructibus arboris Crucis suæ. Cum ipsa verò oblatione propter eosdem fines, propter quos ipse transfixus manens in Cruce se cœlesti obtulit Patri, offeras Christum ipsum tu quoque eidem Patri.

Deinde, cum Sacerdos Sacramentaliter communicatur, spiritualiter quoque te communica, aperiens Domino, claudensque creaturis omnibus cor tuum, ut ipse DEUS in eo accendat ignem amoris sui.

In tertia, ac postrema parte, unâ cum Sacerdote, ipse lingua, & tu mente exposces à DEO id, quòd in orationibus post Communionem postularatur ab illo.

C A P U T XXVIII.

De Communione Sacramentali.

Decte Fili, ut per sacram Communionem augmentum gratiæ recipias, necessariæ tibi sunt optimæ dispositiones, quæ, cum haberi à nobis non possint, quales esse deberent, maximo cum animi affectu subsequentem Orationem dicemus:

Conscientias nostras, quasumus Domine, visitando purifica, ut veniens JESUS Christus Filius tuus Dominus noster cum omnibus Sanctis suis
parce

paratam sibi in nobis inueniat mansionem. *Quia*
tecum uiuit & regnat in sacula seculorum. Amen.

Verum, ne patermittamus facere id,
 quod ex parte nostra, auxiliante diuinâ gra-
 tiâ, possumus; præparatio tua erit, confi-
 derare.

Primo, ad quem finem Christus Domi-
 nus instituit sanctissimum Eucharistiæ Sa-
 cramentum. Ubi verò agnoveris, quod
 fuit, ut recordemur amoris, quem nobis in
 Crucis Mysteriis ostendit; considera insu-
 per, qua de causa uoluit, ut memoria hæc
 in nobis perseveraret.

Ubi autem repereris, quod fuit, ut ip-
 sum diligeremus, eique obediremus, opti-
 ma erit nobis præparatio, desiderium, at-
 que accensa uoluntas eundem amandi, ei-
 demque obediendi, cum dolore, quod præ-
 terito tempore illum nedum non amaverim-
 us: sed offenderimus.

Per hoc verò desiderium, atque accen-
 sam uoluntatem, scilicet ipsum amandi,
 præparabimus nos usque ad tempus Com-
 munionis.

Cum deinde communicaturus es, exci-
 tans in te fidem, quod nempe sub illis spe-
 ciebus panis consecrati adsit uerus Agnus
 DEI, qui tollit peccata, ipsumque profun-
 distimè adorans, atque exorans, ut a corde
 tuo omne peccatum occultum unà cum re-
 liquis auferat, illum suscipe cum spe fir-

Cr
 ma, q
 Poit
 ruum
 amore
 est, ad
 Deu
 Sacrifi
 sam ei
 in hoc
 Redem
 um do
 defun
 agesta

CO
 re
 Prin
 ca DE
 tis verò
 fleas, co
 nem, n
 ejulder
 Qua
 te ea v
 inspiens
 possedit
 Tum
 ostende

ma, quòd amorem tibi suum daturus sit. Postquam illum accepisti, atque in cor tuum introduxisti, sæpe ab eo postula amorem ejus; & quidquid aliud tibi opus est, ad placendum illi.

Deinde eundem offeres cælesti Patri in Sacrificium laudis, tum propter immensam ejus charitatem, quam nobis ostendit in hoc beneficio, & in reliquis omnibus Redemptionis: tum etiam, ut amorem suum donet, ac tandem propter vivorum, & defunctorum in Purgatorio existentium egestatem.

CAPUT XXIX.

De Confessione Sacramentali.

Confessio, ut fiat sicut oportet, plura requirit.

Primo, bonum examen conscientia circa DEI præcepta, tumque statum. Agnitis verò peccatis tuis, licet parvis, amare ea fleas, considerans Majestatis DEI offensio- nem, nec non ingratitude tuam contra ejusdem DEI charitatem, & bonitatem.

Quare te ipsum viruperans, dices contra te ea verba: *Haccine reddis Domino, stulte, & insipiens? Nunquid non ipse est Pater tuus, qui possedit te, & fecit, & creavit te?*

Tum suscitans in te sæpiùs voluntatem, ostende cupiditatem, quam habes, quòd
DEUS

DEUS nunquam à te offensus esset. & dice-

O utinam non offensus à me fuisset Creator meus! Pater meus caelestis! atque meus Redemptor! sed potius ego quodcumque malum perpetrassetem!

Dein ad DEUM conversus cum erubescencia & fiducia, quòd tibi ignoverit, illum ex toto corde alloquere, tali modo:

Pater peccavi in Caelum, & coram Te: jam non sum dignus vocari filius tuus: fac me sicut unum ex mercenariis tuis.

Tum resumens denuò in te dolorem de offensione divina, cum proposito sufferendi potius impostetum quamcunque poenam, quam voluntariè DEUM offendere, confitere peccata tua Confessario tuo cum erubescencia, & dolore, purè, & candidè, sicut patrata sunt; non solùm absque ulla excusatione tui ipsius: sed etiam sine aliorum accusatione.

Post Confessionem gratias DEO reddes, eò quòd, licet toties à te offensus fuerit, nihilominus semper promptus ille magis sit ad veniam tibi donandam, quam tu peccator ad eandem petendam, vel ad ipsam suscipiendam.

Ex quo sumens tu occasionem majoris doloris, quòd tam benignum Patrem offenderis, pleniori cum voluntate propone, auxilio ejusdem DEI, Mariæ Virginis, Angeli tui, Custodis, nec non alterius Sancti.

pe

CERT

peculiaris
peccaturu

Quomo

Quo
ipso
ando (o
que opt
ocando, c
Verum
citandi
esse opt
offunt
atur inho
unque pu
rope cum

Quare
turioem
li: synch
menta: vi
es: object
solius tu
non min
quamvis
videatur
mi, prop
Fuge et
llaqueari
Quòd f

peculiaris tui protectoris, te non amplius
peccaturum contra illum.

CAPUT XXX.

Quomodo vinci debeant inhonesti motus.

Quoscumque alios motus vincimus, vel ipsos aggrediendo, vel cum ipsis pugnando (quamvis vulnera pati nobis quandoque opus sit) vel eosdem ad Certamen vocando, quousque eos omnino superemus.

Verum inhonesti motus nedum à nobis excitandi sunt: sed ab omnibus rebus non abesse oportet, quæ illos suscitare in nobis possunt. Vincitur siquidem, atque mortificatur inhonestus motus per fugam à quacunque pugna: sed præcipue ab illa, in qua prope cum ipso motu decertandum est.

Quare qui citius fugit, ac distantius, securiorem habet triumphum. Habitus boni: sincera voluntas: præterita experimenta: victoria obtenta: consanguinitates: objecta, vel exigui momenti, seu etiam solius turpis appetentiæ, quæ periculum non minantur: imò quodcumque aliud, quamvis firma tibi securitatis promissio videatur, argumenta bona non sunt, Fili mi, propter quæ fugere prætermittas.

Fuge ergo, dilecte Fili, nisi velis capi, & illaqueari.

Quòd si homines aliqui inveniuntur, qui

in

in tota vita sua cum periculosissimis personis (absque eo, quod lapsi fuerint) conversari sint, non spectat ad te hoc iudicare, vel inquirere: sed ad secreta DEI iudicia. Præterquam quod, ubi multoties non apparent lapsus, ibi magis inveniuntur. Fuge fili, & obediatis monitis, ac exemplis, quæ DEUS tibi proponit in Sacra Scriptura, nec non in vita tot Sanctorum; imò quotidie in hoc, & illo homine. Fuge inquam, neque retrorsum te convertas, ut videas, à quonam objecto fugeris; in hoc enim etiam periculum adest, scilicet retrogrediendi ad objecta illa, quæ reliquisti.

Quod si necesse fuerit cum aliquibus conversari; sit brevis, & velox conversatio tua, ita ut magis rusticitatem ostendat, quàm urbanitatem; In hoc namque viscus, flamma, & ignis impùtus reperiri, ut plurimum, solet. Quapropter.

Hic optimè recensetur dictum illud: *Ante languorem adhibe medicinam: ne expectes infirmitatem: sed maturè fugias ab ea;* nam hæc est vera nostræ salutis medicina.

Si verò propter aliquod infortunium, vel fragilitatem in talem infirmitatem incideris, tota salus tua in hoc sita est, ut in eo momento, in quo huiusmodi in te sentis infirmitatem, *Tu teneas, & illidas parvos tuos ad petram:* statim accurrendo ad Confessarium, cui, neque minimum crimen veniale

miale zelum
vitiū,
illis, qu
minat.

A quot

Fuga

honor

rebus et

Primo

à person

tur peri

Secun

sumus,

Terti

donis, a

enim l

strictè

Qua

nesti, à

dè eo

tum de

Qui

advert

univer

sunt ve

ob del

tum à

niale zelabis circa istud inhonestum animi vitium; quia quodlibet vel minimum ex illis, quod magis regitur, eò magis germinat, & excrefcit.

CAPUT XXXI.

A quot rebus fugiendum est, ne in turpe carnis vitium prolabamur.

Fuga (ne alæ nostræ visco motuum inhonesti amoris implicentur) à multis rebus esse debet.

Primò & principaliùs fugere debemus à personis illis, quæ evidens nobis minantur periculum.

Secundò etiam ab aliis, quò meliùs possumus.

Tertiò, à visitationibus, salutationibus, donis, atque amicitiiis, licet valde latis: res enim latæ, faciliùs restringi possunt, quàm strictè dilatari.

Quartò à sermonibus hujus vitii inhonesti, à musica, cantilenis, & libris, qui vel de eo tractant, vel aliquid secum immixtum de ipso habent.

Quintò (quod à paucis agnoscitur, & advertitur, atque ita minus cavetur) ab universali delectatione creaturarum: ut sunt vestimenta, & alia varia, quæ tantum ob delectationem habere domi solemus: tum à cibis, diversisque aliis rebus, quam-

vis

vis exiguis: hæ enim delectationes, licet, ut plurimum, licitæ sint, nihilominus cor hominis ad majorem semper delectationem assuefaciunt, ipsumque avidum omni tempore conservant ejusdem delectationis. Ex quo dein provenit, ut sese illis offerente inhonesta delectatione (quæ ex natura sua citò ferit, & ossium medullas statim pervadit) difficulter postea cor viam inveniat, quæ ad mortificationem in iisdem delectationibus tendat: cum per illam nunquam antea excurrerit.

Quapropter è contrario corda ad fugiendum à delectationibus etiam licitis assueata, ubi sese illis objectant res illicitæ, ac inhonestæ, statim à solo quoque ipsarum nomine fugiunt, & quidem cum magna facilitate.

C A P U T XXXII.

Quid fieri debeat, cùm in hoc inhonestum vitium incidimus.

Dilecte Fili, ubi contigit, vel ob infortunium, vel aliquando etiam ob malitiam, te lapsum fuisse in carnis vitium, opportunum remedium est. (ne peccatum addas peccato) ut statim, & cum omni possibili velocitate curras, etiam non præmissis conscientiæ examine, ad Confessionem, in qua, relictis omnibus humanis
 pru-

CER
 pruden
 festab
 prians q
 lium,
 amaru
 dum.

Nec
 mille
 bi mo
 rum la
 oriunt
 relaps
 ciunt,
 confite
 ab eo.

Ad
 ria isti
 ut sta

Qu
 etiam
 enim
 nus e
 paten
 levia
 contin
 festat

C
 C

prudentiis, pleno ore fateberis, ac manifestabis totam infirmitatem tuam; acceptans quamcunque medicinam, vel consilium, quod tibi Confessarius dederit, etsi amarum foret, imò durissimum adferendum.

Neque moreris, etiamsi centum, vel mille rationes in contrarium starent, ac tibi moram suaderent; si enim moraris, iterum laberis; ex quo dein relapsu aliæ moræ oriuntur; quoniam ex moris relapsus, ex relapsibus novæ moræ procedentes, efficiunt, ut integri excurrant anni, antequam confitearis peccatum tuum, & libereris ab eo.

Ad conclusionem igitur totius, in materia istius inhonesti vitii, te tursus moneo, ut statim fugias, nisi labi velis.

Quod itidem observa in cogitationibus etiam minimis, quæ te aggrediuntur; illas enim magni semper facies; imò non minus eas fugias, quàm magnas; & licèt tibi patenter constaret, (ubi ab iisdem fugisti) levia illas esse peccata, hæc nihilominus confitere, hostem tuum confessario manifestans.

Cùm verò lapsus es, curre protinus ad Confessionem, neque unquam permittas te vinci à pudore, vel erubescencia.

CAPUT XXXIII.

*De aliquibus motivis, propter quæ peccator
cito ad DEUM converti debet.*

Primum motivum, ratione cujus peccator debet ad DEUM se convertere, est, consideratio ipsius DEI, qui, cum sit summum Bonum, summa potentia, sapientia, ac bonitas, ab homine offendendus non est:

Tum ob prudentiam: cum pessima sit electio, pugnare cum DEI omnipotentia, & cum supremo Judice, à quo homo ipse judicandus est:

Tum etiam ob convenientiam, ac ob justitiam: cum non sit res tolerabilis, quòd nihil, luum, & creatura vilissima Creatorem suum offendat, servus Dominum, beneficiatus factorem, filius Patrem.

Secundum motivum est, magna peccatoris obligatio cito redeundi ad domum Patris sui: cum filii conversio, ejusque regressus ad patriam domum cedat in honorem patris, & pro hoc tota domus lætetur, nec non vicinia: imò Cœlorum Angeli & Beati.

Sicut enim, antea filius peccando ostendit patrem, ipsumque exacerbavit, ita rediens, amarisque lachrymis offensam desens, cum plena voluntate obediendi eidem Patri in quibusvis præceptis ejus, & in omnia alia re, honorem, lætitiãque ei
de-

deser
cordia
expect
ipsum
perven
ipsum
cti, ofe
que de

T
bonu
quod
simè
conver
desce
esser,
passio
sum, a
sola ce
minire
prius
antea
à tali p

Nec
positu
verten
quos
litum
sima n
Imp
propo
difficu
lior re

desert; imò illius cor ita ferit, & ad misericordiam excitat, ut non possit pater filium expectare: sed præ cupiditate currere ad ipsum excipiendum cogatur; quò ubi pervenit, super ejus collum decidens, ipsum debet, imò non potest non amplecti, osculari, & veste gratiæ suæ, aliorumque donorum ornamentis induere.

Tertium motivum est ipsius peccatoris bonum; considerare enim debet peccator, quòd, si in tempore non convertitur certissimè adveniente hyeme, vel sabbatho converti non poterit, sed ad inferni pœnas descendet: ubi, quamvis alia pœna non adesset, quàm augmentum infinitum illarum passionum, quæ ipsum in peccato illum, ac deceptum detinebant, vel etiam sola certitudo nunquam fruendi (vel in minima quantitate) voluptatibus, quibus prius delectabatur, qualque ardentissimè antea cupiebat, maximopere nihilominùs à tali pœna deterreri deberet.

Neque putet peccator, bonum esse propositum illud, quod habet, scilicet se convertendi in extremo vitæ suæ, vel post aliquos annos, aut menses; hoc enim propositum nedum stultum apparet: sed impiissima malitia plenum est.

Imprudens est mentis effectus, sibi proponere magnam aliquam superandam difficultatem eo tempore, quo homo debilior reperitur.

Peccator in peccato perseverans fit quotidie magis debilis ad conversionem, non solum propter malum habitum: qui multum excrescens in naturam convertitur, verum etiam ob indispositionem majorem ad gratiam conversionis in se recipiendam. Tum etiam quia, cum dignatus nunquam fuerit Creatorem, sed ab eo semper abhorruerit propter malitiam iniquissimam, semperque delectatus fuerit creaturis, quod plus potuit, nixus hac praesumptione ad DEUM impostertum se convertendi, DEUS postea fit itidem reuens, nec converti ipsum permittit.

Est pariter stultissimum supradictum consilium, & propositum, quia (etiamsi ei conversionis potentia, atque auxilium efficax concedatur) securitatem, quod interim inopinatè non moriatur, & absque verbi unius prolatione (sicuti tot aliis evenit, & quotidie evenire conspiciamus) quis ei praestitit, vel praestabit?

Clama, clama ergo peccator, qui haec legis, ad Dominum DEUM tuum, sic dicens; *Converte me, & convertar, quia tu Dominus DEUS meus*; neque cessas unquam, quousque convertaris ad Dominum, ac Patrem tuum, illachrymans semper amarissimè propter offensam illi factam, cum resignatione ad illud omne, quod ei placere, atque satisfacere posse cognosces.

CA-

De mo

D

inver
tatis i
ritatisEt
pecca
bonit
bona
aliud
tere ta
que lu
teque,
tum b
volup
delect
fere.Te
Axo,
verba
meas c
sum, &
Et
tum,
tius,
Qu

CAPUT XXXIV.

De modo procurandi lacrymas de offensa Domini, nec non etiam conversionem.

Dilecte Fili, melior modus, quo lacrymas procuremus de offensa Dei, non invenitur, quam meditatio maximæ bonitatis ipsiusmet DEI, ejusque summæ charitatis, quam erga hominem patefecit;

Et ratio est, nam qui considerat, quod peccando, supremum bonum offenderit, bonitatemque ineffabilem: quæ non nisi bona cælestia omnibus depluit, neque aliud unquam fecit, ac facit, quam demittere tanquam pluviam, gratias suas: quamque lumen suum dispergere super amicos teque, atque inimicos suos; quodque tantum bonum offenderit pro nihilo, & pro voluptate exigua, minimaque, imò falsa delectatione, non potest non amarissime flere.

Te sistes ergo coram Domino Cruci suffixo, ac ante illum audire tibi videberis verba ista: *Aspice in me, atque singillatim plagas meas considera, à tuis enim peccatis vulneratus sum, & tam malè habitus, sicut me vides.*

Et tamen Dominus DEUS tuus ego sum, Creator tuus, benignus Redemptor tuus, atque piissimus Pater tuus!

Quare, *Reverte, revertere, ad me cum lacry-*

lacrymis puris, & cum voluntate accensa, per quam desideres, me offensum non fuisse, optesque tolerate quamcunque peccatam, potius quam amplius me offendere: *Revertere ad me, quoniam ego redemi te.*

Postea, considerato Christo Domino cum corona spinea super caput, nec non cum arundine præ manibus, undequaque vulnerato, tibi imaginaberis; quòd ad te dicat: *Ecce Homo!* Ecce Homo, qui, te ineffabili amore diligens, te redemit his probris, his plagis, & hoc Sanguine! *Ecce Homo!* Ecce! iste homo ille est, qui offensus fuit à te post tantam amoris ostensionem, nec non post tot, & tam magna beneficia, sicut tu scis.

Ecce Homo! Ecce! hic homo est DEI misericordia, ejusque copiosa Redemptio, hic homo pro te unà cum omnibus suis meritis sese offert, omni hora, ac nomen- to, æterno Patri. Hic homo ad dexteram Patris sedens pro te interpellat, & rogat peracriter. Quare igitur me offendis? *quare non reverteris? Revertere ad me; quia delevis ut nubem iniquitate, & quasi nebulam peccata tua,*

CAPUT XXXV.

*De aliquibus rationibus, propter quas non flemus
offensam DEI, & absque virtute, ad
Christiana perfectione vivimus.*

Rationes, propter quas homo in tepidi-
tate dormit, se non erigens à peccato,
virtutique donans, sicut oportet, multæ
sunt: sed inter cæteras adnumerantur se-
quentes:

Quia homo non habitat in se ipso, ne-
que videt, quid fiat in domo sua, & quis
eam possideat, sed vagus, atque curiosus
ducit in voluptatibus, atque vanitatibus
dies suos; quamvis enim in rebus licitis, &
bonis in se ipsis occupetur, de illis nihilo-
minus, quæ ad virtutem, & Christianam
perfectionem pertinent, nihil curat.

Si verò aliquando curat de eis, suamque
videt indigentiam, & à Deo vocatur, ac ad
mutandam vitam extimulatur, respondet,
Cras, Cras: Postea, Postea: nec unquam ad-
venit, *Hodie, Hodie: Modo, Modo:* quia cum
regnet in eo vitium istius *Cras*, & hujus *Pos-
tea*, in quocunque *Hodie*, & in quolibet
Modo, & Nunc, semper *Cras*, & *postea* inve-
nitur.

Neque desunt alii, qui putantes veram
vitæ mutationem, nec non virtutum exer-
citia in quibusdam suis devotionibus con-
sistere, totam quasi diem insumunt in reci-

tando, *Pater noster*, & *Ave*, absque eo quòd ad suorum inordinatorum motuum mortificationem incumbant: qui motus efficiunt, ut creaturis hujusmodi homines adhæreant.

Alii virtutum exercitiis se dedunt, se absque illarum fundamentis ædificant; habet enim quælibet ex virtutibus proprium suum fundamentum: Sic humilitas, exempli gratiâ, pro fundamento habet desiderium magnum contemptus; ita ut humilis ardentè cupiat vilipendi, pro nihilo haberi, confundi ab illis, atque vilescere in oculis suis: qui namque prius fundat, atque ædificat hoc fundamentum, cum lætitia deinde lapides accipit ædificii humilitatis: qui lapides sunt viles æstimationes, in quibus nos apud ceteros sumus, nec non etiam occasiones omnes eliciendi actus humilitatis; quare excrefcere in nobis desiderio, quo haberi pro nihilo optamus, ac sustinentes libenter exiguam æstimationem, in qua vivimus apud alios, humilitatem consequimur: sicut itidem si sæpè istam à DEO poscimus in virtute humilitati Filii sui.

Licet autem totum hoc ab aliquibus fiat, non fit tamen propter virtutis amorem, & ad placendum DEO; ex quo oritur, quòd virtutis actus non respondeant cum omnibus, atque in omni loco: cum ille, qui hæc

C
hæc
supè
quib
rum
eam

A
per
pria
les
suis
de
quæ
virt
ad
ina
nis
nam
diffi
sus
der
tid
per
tuis
quò
& p
nen
C
ne p
que
ta e
tota

hæc agit, cum aliis humilis sit, cum aliis superbus: humilis in præsentia illorum, quibus eger, & superbus cum illis, quorum æstimationem nihil pendit; nam sibi eam prodesse non arbitratur.

Adsunt alii quoque, qui Christianam perfectionem desiderantes eam per proprias vires procurant, (quæ maximè debiles sunt) nec non à studiis, atque exercitiis suis, non autem à Deo, diffidendo omninò de se ipsis; quare potius retrogrediuntur, quàm antecedant; neque deest, qui, vix in virtutis viam ingressus, statim sibi suadeat ad perfectionem se pervenisse: atque ita inanis in se ipso, in virtutibus quoque inanis est. Ut virtutem ergo, atque Christianam perfectionem adipiscaris, Fili, prius diffidas de te ipso, ac postea in DEO confisus, studeas accendere in te hujus rei desiderium, quò magis erit tibi possibile, quotidie illud augmentando. Adverte insuper, ne aliqua occasio virtutum à manibus tuis effugiat, sive magna, sive parva ei sit; quòd si effugerit, in re aliqua te mortifices, & punias; neque unquam mortificationem, ac punitionem istam omittas.

Quamvis autem multum in perfectione proficias, quotidie pures te incipere; atque ideo stude, ut quemcunque actum tanta efficias cum diligentia, ac si in eo solo tota perfectio consisteret; cum ea verò pro-

sus solertia à minimis erroribus te custodias, qua diligentiores homines à culpis maximis se tuentur.

Amplectere virtutem propter virtutem istam, nec non, ut placeas Deo; hoc enim modo cum omnibus idem eris, sive solus fueris, sive cum aliis. Tum hoc modo scies deserere virtutem propter virtutem, & DEUM pro DEO. Ne declines, aut ad dexteram, aut ad sinistram, neque veritas te retrò. Sis discretus, solitudinis amans, ac orationis: sæpè DEUM orans, ut virtutem, & perfectionem (quam inquiris, & cupis) largiatur tibi: DEUS enim fons est omnis virtutis & perfectionis, ad quam, singulis horis, nos vocat.

C A P U T XXXVI.

De amore erga inimicos.

ET si Christiana perfectio sit perfecta præceptorum DEI obedientia, nihilominus à præcepto diligendi inimicos præcipuè procedit: adeò simile est DEI consuetudini præceptum istud:

Quapropter, si brevi tempore prædictam perfectionem cupis acquirere, cura, ut ea omnia ad amissim observes, quæ DEUS in hoc præcepto diligendi inimicos jubet: amando nimirum illos, eis benefaciendo. & pro iisdem orando, non, ut sic, & tepidè,

pidè, sed cum tanto interno affectu, ut penè tui ipsius oblitus, ex toto corde tuo, ipsorum amori studeas, oresque pro illis.

Circa bonum, quod eis facere debes, hæc scito: Primò, quo ad animæ bonum, advertere oportet, ne à te, tuoque malo exemplo occasionem habeant offendendi animam suam. Quare semper notum iisdem facies corporis gestibus, verbis, atque operibus, quod eos ames, atque aestimes: quodque in te semper adsit promptitudo, & paratus animus deserviendi ipsis.

Circa reliqua bona temporalia, quid ibi agendum sit, prudentia, & maturum iudicium tuum ex inimicorum qualitate, ex ipsorum statu, nec non ex occasionibus occurrentibus colligere optimè poterit. Si ad hoc incubueris, certò virtus, & vera pax in cor tuum ingreditur.

Neque hoc præceptum eam habet difficultatem, quam multi credunt. Præter dubium, hoc naturæ durum est: sed volenti, & cupienti mortificare illico naturæ, atque odii motus, facilè suave fiet, cum absconditam in se dulcissimam pacem, atque facilitatem deferre semper soleat. Ut tamen debilitati nostræ succurramus, quatuor potentissimis auxiliis in re ista poteris uti.

Primum est, Oratio, qua à Christo Domino sæpè petes amorem istum, in virtute illius amoris, quo in Cruce recordatus est

prius inimicorum suorum, postea Matris, postremò sui ipsius.

Secundum auxilium est, si tecum dicas: Præceptum Domini est, *inimicos diligere*, ergo hoc exequi debeo.

Tertium est, vivam DEI imaginem in hostibus tuis respicere, quam ipsidem in creatione indidit idem DEUS; atque ex hoc te excitare ad eam magnificandam, & diligendam.

Quartum verò est, considerare in super ineffabilem Redemptionem, per quam inimici tui à Christo redempti sunt: quæ non fuit per aurum, vel argentum: sed per pretiosissimum, & divinum ejus Sanguinem; tum ex hoc efficies, ut frustra idem Sanguis effusus non sit, & conculcatus.

C A P U T - XXXVII.

De conscientia examine.

Conscientiæ examen ter in die à tolerantibus viris fieri solet.

Ante prandium,

Ante vesperas, &

Antequam cubitum eant.

Quòd si ita fieri ab aliquibus non potest, vespertinum nunquam omittendum est. Si enim bis opera DEUS inspexit, quæ fecit pro homine, quare homo semel saltem in die non respiciet ad illa, quæ facit pro DEO?

DEO? De quibus sapius, quam semel, strictissimam illi reddere rationem debet. Examen autem fiet hoc modo:

Primò, postulabis à DEO lumen, ut omnia, quæ interiùs latent, simul cum omnibus operibus tuis rectè agnoscas.

Secundò. Incipies cogitare, quomodo clausus fuisti, & relictus intra cor tuum, nec non quomodo illud custodivisti?

Tertiò. Quomodo illa die DEO obtemperasti in omnibus occasionibus, quas dedit tibi, ut inservires ipsi?

Hicque aliud non dico, nisi, quòd tertia ista consideratio statum, atque obligationem cujuscunque claudat in se. Ubi verò de correspondentia gratiæ DEI, nec non de bonis operibus tuis gratias egeris Majestati Divinæ, citò omnium obliviscaris, semper cupidus incipiendi denuò iter tuum, tanquam si omninò nihil adhuc fecisses. Ab erroribus autem, defectibus, ac peccatis conversus ad DEUM, doleas, quòd illum offenderis, & dicat ei:

Domine, operatus fui ex illo, qui sum. Neque hic steterim, nisi mihi dextera tua auxiliata fuisset; quare gratias permagnas pro ista tua gratia reddo tibi. Age modò, in nomine dilecti Filii tui, fac ex illo tu etiam, qui es, & parce mihi, mihi-que largire gratiam, qua auxiliante nunquam in posterum Te offendam.

Pro pœnitentia deinde errorum tuorum,

nec non ob emendationis stimulum, propone mortificare voluntatem tuam in re aliqua licita: istud quippe DEO valde placeat. Idem dico de corpore, nunquam pro omnibus viribus tuis has, aut similes pœnitentias omittens, nisi velis, quod conscientia tua examina propter consuetudinem aliquam tantum fiant, & absque fructu.

C A P U T XXXVIII.

De duabus regulis, ut in pace vivamus.

QUamvis ille, qui vivit juxta ea, quæ hucusque diximus, semper in pace maneat, volo nihilominus in hoc ultimo Capitulo tradere tibi duas regulas (quas etiam in suprascripto inclusimus) quibus solis à te observatis, certo quietus, & tranquillus in mundo hoc iniquissimo vives.

Prima est, ut studeas, cum omni diligentia, cor tuum elaudere cupiditatibus: cum cupiditas sit lor gum lignum Crucis, & inquietudinis omnis: quod quidem secundum cupiditatis tuæ magnitudinem grave erit tibi. Unde si tua cupiditas circa plura erit: majora etiam, graviora, & majori in numero erunt ligna ad plures cruces parata, quare accedentibus dein difficultatibus, atque impedimentis, eò, quod cupiditatem tuam non exequaris, aliud lignum est, nempe secundum crucis, supra quam homo cupidus crucifigitur.

Qui

Qui ergo cruces non amat, non cupiat; & si in cruce fuerit; ut crucem non habeat, cupiditatem relinquat; in eo namque momento, in quo cupiditatem abjiciet, è cruce quoque descendet; neque aliud, præter hoc, remedium invenitur.

Secunda regula est, ut, ubi offensus ab aliis fueris, eos non consideres, neque varia circa ipsos putes, exempli gratiâ, quò talia tecum agere non debeant: quinam sint: vel quòs nam se credant, & similia; hæc enim omnia sunt ligna, quæ magis iræ, indignationis, atque odii ignem succendunt.

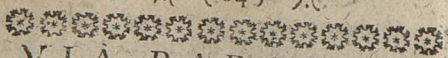
Sed recurre statim in talibus occasionebus ad virtutem, & DEI præcepta, ut scias, quid agendum sit, ne in peiores errores labaris, quàm illi fecerunt. Hoc autem modo virtutis, & pacis viam invenies.

Quòd si postea tecum non perages, quæ debes, quid mirum, quòd alii tecum idem non faciant?

Si verò placet tibi vindicta de iis, qui te offendunt, prius debes vindictam dirigere in te ipsum, quo nullum majorem hostem, & offensorem certissimè habes.

VIA

VIA PARADISI,

Seu

DE PACE INTERIORI.

CAPUT I.

Quanam sit cordis nostri natura; & quomodo gubernanda.

COR tuum, dilecte Fili, ad hunc solum finem creatum est; ut ametur, & possideatur à DEO Creatore suo. Cum hoc autem amore agere poteris, quidquid volueris; & quæcunque res, licet difficilis fuerit, valde facilis hoc modo tibi fiet. Quate in primis fundare, atque stabilire tibi opus est intentionem cordis tui, ita, ut ab interiori exterior facies procedat. Et ratio est, quia, etsi corporales pœnitentiæ, & exercitia omnia, quibus caro castigatur, & affligitur, laudabilia sint, quotiescunque cum discretione habentur, & juxta id, quod convenit personæ illa facienti, nihilominus tu nunquam adipisceris per ipsa, vel unam solam virtutem: sed potiùs vanitatem, atque inanis gloriæ ventum, quo labores tuos amittes, nisi cum interiori homine exercitia exteriora nutrita, & conformata fuerint.

Vita

Vita hominis nihil aliud est, quàm perpetuum bellum, & continua tentatio; propter hoc verò bellum vigilare semper debes, & custodire cor tuum, ut pacificum, & quietum semper conservetur. Ubi verò assurrexerit in anima tua motus aliquis inquietudinis sensualis, (quæcunque ista sit) advertere debes diligentissimè, ut statim illum suppressas, pacificum reddens cor tuum, non permittendo, ullo modo, ut deflectat ad aliquam ex rebus, quæ ipsum cor inquietum efficiunt. Hoc autem toties perages, quoties inquietudo se te obijciat, vel in oratione, vel quocunque alio tempore; & scito, quòd tunc orare optimè noveris, cum ita operari non ignoraveris. Sed attende Fili in hoc, quoniam omne cum suavitate, & absque vi ulla faciendum est. Igitur totum, principalius, & continuum exercitium vitæ tuæ in hoc situm sit oportet, scilicet in pacificando cor tuum, ipsumque ita custodiendo, ut nunquam ad inquietudinem inflectatur.

CAPUT II.

De cura, quam habere debet anima, ut se paci restituat.

Dilecte Fili, ante quamcunque aliam rem, prædictæ pacis vigiliam supra tuos sensus ut constituas, opus est: hocque
ad

ad magna te deducet absque ulla animi perturbatione; imò potius tranquille admodum, & securè cum hac vigilia tibi à DEO immissa adeo supra te ipsum vigila- bis, ut assuescas orare, obedire, te humilia- re, nec non injurias absque inquietudine, vel exigua, tolerare.

Verum quidem est, quòd, antequam pacem istam acquiras, multam afflictionem animi patieris, eò, quòd non fueris solitus in hisce rebus versari: sed consolationem dein etiam anima tua non parvam acqui- ret, propter quamcunque contradic- tionem, quæ illi succedat; præterquam quòd de die in diem melius semper addisces hoc exercitium, pacificandi scilicet spiritum tuum. Quòd si quandoque adeò afflictum, atque turbatum te videris, ut impossibile existimes, pacem interiorem denuò conse- qui, illico ad orationem confugas; perse- veres verò in ipsa ad Christi Domini ex- emplum, qui ter oravit in horto, ut nobis ostenderet, quòd omnis recursus, atque re- fugium nostrum debeat esse Oratio: quòd- que (licet valde contristatum, atque pusil- lanimem te senseris) non debeas ab ea dis- cedere, donec voluntatem tuam confor- mem omninò cum illa DEI esse inveneris: & per consequens devotam, pacificam, ac generosam simul, & audacem effectam vi- deris ad amplectendum, & libenter sub-
eun-

eundum, quidquid antea timebat, vel odio habebat, sicuti fecit Redemptor, qui ait: *Surgite, eamus: ecce appropinquat, qui me tradet.*

CAPUT III.

*Quomodo paulatim pacifica cordis habitatio
adificanda sit.*

STude, dilecte Fili, (ut supra dictum est) ne turbetur unquam cor tuum, aut se immisceat in re, quæ ipsum perturbet; atque ideo semper labora, ut quietum ipsum conserves; hoc namque modo Dominus in anima tua domum pacis ædificabit; sicque cor tuum verè erit domus deliciarum, & delectationum. Solum hoc à te cupit Dominus ipse, ut quotiescunque in iram excitatus fueris, seu alius in te motus surrexerit, te, illumque statim modereris, ita, ut in omnibus operationibus, & cogitationibus tuis pacificus sis. Sicut autem nulla domus die una ædificatur, ita neque credas, te una die istam pacem interiorem consequi posse: cum hoc quoque nihil aliud sit, quàm ædificare domum Domino, & tabernaculum Altissimo, te ejusdem Altissimi templum efficiendo; præterquam quòd ipse Dominus ille est, qui templum istud ædificare debet, alioquin vanus esset omnis tuis labor, ut docuit Spiritus sanctus
per

peros David, dicens: *Nisi Dominus adificaverit domum, in vanum laboraverunt, qui aedificant eam, Ps. 126.*

Considera verò, principale, imò, totum istius exercitii fundamentum esse humilitatem.

CAPUT IV.

Quòd anima refutare debeat quodcumque solatium, quia hoc est vera humilitas, as spiritus paupertas, qua pacem animæ adspicimur.

Dillecte Fili, si cupis per hanc humilitatis januam ingredi. (alia enim non datur) debes semper laborare, & vires omnes adhibere, sed præcipuè ab initio, ut amplectaris tribulationes, & res adversas, tanquam charas sorores tuas, desiderans ab omnibus contemni, nullumque inveniri, qui tibi faveat, vel te confortet, nisi Dominus DEUS tuus. Figas igitur, atque stabilias in corde tuo, solum DEUM esse Bonum tuum, tuumque unicum refugium, reliqua verò pro te esse spinas, quas, si ad cor tuum strinxeris, sine dubio malè tibi erit. Si verò aliquid indecorum tibi ab aliquo obveniret, valde contentus esse deberes, sufferens cum gaudio; & pro certo habens, DEUM tunc esse tecum; neque alium honorem unquam cupias, aut aliquid aliud quæras, quàm pro DEI amore pacis:

nec

nec n
verè a
matur
aliqui
det, a
sauru
bente
iam a
biral
ut ali
met:
cruci
lo te
tuo,
in pe
sunt
so. A
tua a
clina
nuda
min
in ea
que a
ulla a
semp
tes. C
adfe
zeli,
Proph
orun
gnose

nec non omne id libenter suscipere, quod verè ad ejus majorem gloriam esse existimatur. Ad hoc incumbere, ut lateris, ubi aliquis injurias tibi faciet, vel te reprehendet, aut aspernabitur; magnus enim thesaurus sub hoc pulvere latet; quem si libenter acceperis, citò dives invenieris, etiam absque eo, quòd ille advertat, qui tibi tale munus donavit. Ne cures unquam, ut aliquis in vita illa te amet, aut te aestimet: & hoc, ut defiliatus ab omnibus cum crucifixo Domino patiaris, nullusque ab illo te impediatur. Voluntati tuæ, intellectu tuo, & judicio tuo obedias nunquam, nisi in perniciem ire velis. Quare necessaria sunt tibi arma ad te defendendum à te ipso. Atque ideo, quotiescunque voluntas tua ad rem aliquam, quamvis sanctam, inclinare voluerit, priùs rem illam, solam, ac nudam cum profunda humilitate ante Dominum sistes: suppliciter ipsum orando, ut in ea fiat non tua, sed DEI voluntas: hocque accensis cum desideriis efficies absque ulla amoris proprii immixtione: agnoscens semper, quòd à te nihil habes, & nihil potes. Cave autem à tuis judiciis, quæ secum adferunt speciem sanctitatis, & indiscreti zeli, de quo ait Dominus: *Cavete à falsis Prophetis, qui veniunt ad vos sub vestimentis ovium, & sunt lupi rapaces; à fructibus eorum cognoscetis eos, ipsorum fructus sunt, animam*

in

in anxietate, & inquietudine detinere. Res omnes, quæ te ab humilitate, & ab hac pace, ac interiori quiete separant, sint sub cuiusvis rei prætextu, ac specie, falsi Prophetæ sunt, qui in figura ovium, id est, sub prætextu zeli, & iuvandi proximum, indiscretè, ut lupi rapaces, prædantur humilitatem tuam, nec non pacem illam, atque quietem tam necessariam illi, qui verè, & securè optat, proficere. Quò autem res majorem apparentiam, ac speciem sanctitatis habebit, eò magis examinanda est, & quidem multa cum pace, & interiori quiete, ut dictum est. Quòd si quandoque in aliqua istarum rerum deficiet, ne turberis: sed humilias te ipsum coram Domino tuo, & fragilitatem tuam agnoscas, ac discas impofterum, quid tibi agendum sit: ideo enim illum defectum permisit Dominus, ut humiliares superbiam, quæ certissimè intra te lateret, & non agnoscis. Si aliquando animam tuam ab acuta, & venenata aliqua spina transfigi senseris, ne idcirco inquietus fias; sed majori statim cum solertia vigila, ne magis illa feriat, ac magis intus penetret. Tum cor tuum, & voluntatem tuam retrahens ad verum locum pacis, atque quietis, suaviter illud separa, & detine, ut sic animam tuam puram DEO conserves, qui semper intra viscera tua, & in profundo cordis tui invenietur ob reatitudinem

dine
quòd
utpot
& co
cordi

Quòd

D

nus
culo
pret
alian
tua,
eu D
am G
pute
nus.
locu
nan
anir
tion
à de
pria
ipso
occa
amo
omn

finem intentionis tuæ, certum te reddens, quòd totum accidat ob exercitium tuum: utpote hoc modo capax efficiaris boni tui, & coronam iustitiæ tibi à Domini misericordia præparatam merearis.

CAPUT V.

Quòd anima in mentali solitudine conservari debeat, ut Deus operetur in ipsa.

Dilecte Fili, magni facias animam tuam, quoniam Pater patrum, & Dominus dominorum ipsam creavit pro habitaculo, & templo suo. Eam in tanto habeas pretio, ut non permittas, eandem ad rem aliam se inflectere, & inclinare. Desideria tua, nec non spes tuæ semper sint de adventu Domini, qui, nisi invenerit animam tuam solam, recusabit ipsam invisere. Ne putes, quòd in alterius præsentia Dominus, vel minimum verbum, cum anima tua locuturus sit, nisi forsitan eidem animæ minando, vel ab ipsa fugiendo. Solum cupit animam DEUS, tum separatam à cogitationibus, quo plus fieri potest, tum omninò à desideriis, tum multò magis à sua propria voluntate. Quare non debes tu à te ipso indiscretè pœnitentias assumere, vel occasiones inquirere tolerandi aliquid pro amore DEI, duce sola voluntate tua: sed omnia facere debes consilio Patris sui spiritualis.

ritualis, & superiorum tuorum, qui te loco
 DEI regunt: ut, mediantibus ipsis, dispo-
 nat DEUS, ac faciat de voluntate tua id,
 quod ipsemet DEUS vult, & eo modo, quo
 vult. Nunquam id opereris, quod cupe-
 res: sed quidquid DEUS in te voluerit, fa-
 ciat semper; fac tamen tu, ut voluntas tua
 semper a te ipso disjuncta sit, ita ut tu ex te
 ipso nihil velis. Quando autem aliquid
 habere volueris, semper ita illud velis, ut,
 si contigerit fieri aliquid, quod nolles, imò
 contrarium, non doleas: sed perseveret
 semper spiritus tuus ita quietus, quasi rem
 nullam voluisset. Hæc est vera animi liber-
 tas, nulli rei nos alligare. Si DEO animam
 tuam sic solutam, solam, ac liberam dede-
 ris, statim videbis admirabilia, quæ in ea
 DEUS operabitur. O amabilis solitudo,
 & secretum Altissimi habitaculum! in quo
 tantum aures præbet DEUS, & non alibi,
 nec non ubi solum loquitur ad cor animæ,
 O desertum, quod Paradisus effectum est,
 quia in eo solo permittit DEUS, se videri,
 sibi que loqui. *Vadam, & videbo visionem
 hanc magnam;* sed, si cupis ad hoc perveni-
 re, ingredi de discalceatus, ô Fili, in terram
 istam, quia sancta est; despolia prius pe-
 des: id est, affectus animæ tuæ nudi, ac li-
 beri sint; neque tecum saccum, aut peram
 deferas in hac via: quia nihil desiderare
 debes in terris, quamvis aliqua à multis
 aliis

allis in
 est, u
 tuum
 DEO
 sepeli
 tum g
 quam

De pri

EX
 h
 & pro
 ut per
 Domi
 terram
 ut ign
 nullu
 nihilo
 illum
 possit
 fidei
 susru
 mum
 non p
 aliis b
 aliquid
 quia,

aliis inquirantur; imò nec ullus salvandus est, ut totam cogitationem, & affectum tuum, relictis omnibus creaturis, in solo DEO occupare possis. Relinque mortuos sepelire mortuos, & solus ad terram viventium perge: neque mors in te habeat quidquam.

CAPUT VI.

De prudentia, quam in amando proximo habere debemus, ne turbetur pax cordis nostri.

EXperientia ipsa tibi ostendat, fili, viam hanc charitatis, & amoris erga Deum, & proximum valde latam, & apertam esse, ut per eam ad æternam vitam eamus. Dixit Dominus, quòd venerat ignem mittere in terram, quòdque nihil aliud cupiebat, nisi ut ignis ille arderet; & quamvis amor Dei nullum habeat terminum, amor proximi nihilominus debet illum habere; quia, nisi illum cum debita moderatione habeas, posset tibi grave damnum adferre, & te desiderio alios lucrandi, ad extremam tui ipsius ruinam deducere. Debes amare proximum tuum taliter, ut damnum anima tua non patiarur. Quamvis tenearis præstare aliis bonum exemplum, nunquam tamen aliquam rem facies tantùm propter istud: quia, hoc modo, non posses nisi aliquid de

te ipso amittere. Res omnes cum simplicitate, ac sanctitate efficias, absque respectu in aliud; quàm in purum Dei beneplacitum. Humilia te in omnibus operibus tuis: & agnosces, quàm parum juvare alios vales. Considera, quòd non debes habere fervorem, ac zelum animarum addò, ut quietem, & interioram tuam pacem perdas. Sitim semper ardentem habeas, atque cupiditatem, ut omnes agnoscant veritatem, quam tu agnoscis: nec non, ut inebrientur hoc vino, quod cuilibet DEUS promittit, ac donat absque ullo pretio vel minimo.

Sitim hanc de proximi tui salute semper habere debes: sed ab amore procedat, oportet, quo amas Deum, non verò ab indiscreto zelo tuo. Deus ille est, qui eam debet inferre in solitudine animæ tuæ, & ex ea fructum colligere, quando ipsi placuerit. Tu ex te solo feras nihil: sed Deo semper offeras terram animæ tuæ puram, ac mundam ab omnire; quoniam tunc ipse seminabit in ea semen suum juxta beneplacitum suum proprium: & sic fructum abundantissimum tibi reddet. Recordare semper, DEUM velle hanc animam tuam, solam, atque omninò solutam; ut eam uniat sibi. Relinque tantum, ut ipse me, te eligat: neque illum impedias per liberum tuum arbitrium; sed eas absque ul-

la

la tui ipsius cogitatione, præterquam placendi Deo: expectans, ut à Deo ducaris ad operandum, cum jam Paterfamilias egressus sit ad operarios inveniendos. Omnem curam, atque cogitationem negliges, omnemque tui ipsius sollicitudinem exue, & quemcunque terrenarum rerum affectum: ut Deus induat te se ipso, tibi que donet illud, de quo tu nunquam cogitasti. Obliviscere, quo plus potes, tui ipsius, & solum vivat Dei amor in anima tua. Ex illis, quæ dicta sunt, hoc diligentissimè custodiat in te, (vel, ut melius dicam, absque diligentia ulla, quæ inquietum te efficiat) ut scilicet pacifices zelum, & fervorem tuum cum multa temperantia: ut Deum conserves in te cum omni pace, ac tranquillitate, ne anima tua de proprio amittat capitali, quod necessarium est, ubi ad lucrum propter alios indiscretè exponitur. Hoc tacere eo modo, quod dictum fuit, est, altè clamare in auribus Dei. Hæc otiositas illa est, quæ totum negotiatur, quare ipsa sola debes negotiari, ut dives efficiaris apud Deum; cum aliud non sit totum istud, quam resignare animam in manus Dei à nulla re occupatam; hocque faciendum tibi est, absque eo quòd aliquid tibi attribuas, putetque rem aliquam te efficere isthac operando; Deus enim ille est, qui omnia facit, & ex parte tua nihil aliud Deus vult:

nisi ut coram ipso humiliaris, & animam tuam solutam offeras, ac liberam affatim ab omnibus terrenis rebus, cum interiori tamen desiderio, ut semper perfectissime in te voluntas DEI adimpleatur.

CAPUT VII.

*Quomodo anima propria voluntate despoliata
presentare se debet coram Deo.*

Dilecte Fili, debes paulatim incipere hoc modo, nec non cum suavitate confidens in Domino, qui te vocat, & dicit: Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos: Omnes, qui sititis, venite ad fontem, & bibite. Hunc motum, atque divinam vocationem te sequi oportet, expectando simul cum ipsa impetum Spiritus sancti, ut resolute, clausisque oculis te projicere possis in mare providentiæ divinæ, æternique beneplaciti; orans, ut in te istud efficiatur; hoc quippe modo à potentissimis divinæ complacentiæ undis, (absque eo quod iisdem resistere possis) traheris, & ad portum peculiaris tuæ perfectionis, atque salutis cum tranquillitate veheris. Facto hoc actu, quem repetere debes centies, & millies in die, labora, & stude cum omni possibili securitate tam interiori, quam exteriori, ut accedas cum omnibus potentiis animæ tuæ ad res, quæ

te excitant, Deumque laudabilem, amabilem, ac desiderabilem tibi reddunt. Isti verò actus sint semper absque resistantia, ac vi cordis tui, ne, mediis istis exercitiis indiscretis, atque importunis, debilem te efficiant, & forsitan etiam ita induratum, ut incapax aliorum exercitiorum fias. Ne rejicias consilium illorum, qui in hoc sunt docti: sed quere, ut assuescas semper desiderio, & quo plus etiam poteris, opere incumbas contemplationi honoratis divinarum, ejusque perpetuorum, & charissimorum beneficiorum, accipiens cum humilitate, quidquid ab inestimabili Domini bonitate in anima tua exprimetur. Cave, ne per vim procures lachrymas, vel aliam sensibilem devotionem: sed in solitudine interiori, requiesce semper tranquillus, expectans, quòd adimpleatur in te voluntas DEI. Cum enim lachrymas, & prædictam sensibilem devotionem tibi DEUS concedet, illa dulcis tunc erit, nec non absque tuo labore, aut vi. Atque ideo ipsam eo tempore acceptabis cum omni suavitate, ac serenitate, & super omnia cum profundissima humilitate. Clavis, qua thesauri spiritalis secretiores referantur, est, ut scias negare te ipsum omni tempore, & in quacunque re; per hanc verò eandem clavem porta insipiditati, atque ariditati mentis clauditur, ubi talis ariditas provenit ob-

culpam nostram; quando enim à Domino procedit, cum aliis animæ thesauris associatur. Delectare semper commorari cum Maria Virgine ad pedes Christi Domini, auscultans quidquid Dominus dicet tibi. Cura, ne inimici tui (quorum major tu ipse es) te impediant ab hoc silentio; & scito, quòd, quando intellectu tuo Deum inquis, ut in eo requiescas, terminum, atque comparisonem efformare non debes debili tua, atque exigua imaginativa. Absque ulla enim comparatione est Deus infinitus, & ubique reperitur: nec non omnia in eo inveniuntur. Ipsum intra animam tuam reperies, quotiescunque in veritate illum inquires, id est, ut ipsum reperias; non verò, si inquires, ut te ipsum inuenias, ipsas enim deliciae sunt, manere cum filiis hominum: ut dignos eos se ipso efficiat, licet iisdem omnino non indigeat. In meditationibus, ne ita aliquibus punctis addictus sis, ut præter illa, nolis alia meditari: sed ubi quietem inuenies, ibi consistas, & fruaris Domino, ubicunque voluerit se tibi communicare, quamvis autem illud intermitteres, quod præmeditatus fueras, & proposueras tibi, ne sis scrupulosus: quia totus finis istorum exercitiorum est, frui Domino, non tamen cum intentione eligendi nobis pro principali fine talem fruitionem: sed, ut melius amantes efficiamur.

efficiamur
sum
vento
deberet
acquirit
dime
tas, &
libus
enim
circa
um,
am e
pelle
præ
hoc
quar
non
ab ip
lunta
cupi
delic
prop
inven
faci
gred
re ob
requ
nam
scon
stare
tis, p

efficiamur operum ejus cum proposito ipsum imitandi in eo, in quo possumus; invento verò sine, non amplius solliciti esse debemus in mediis, quæ ad eundem finem acquirendum ordinantur. Unum ex impedimentis veræ pacis, ac quietis est, anxietas, & fixa nimis cogitatio, quam in similibus meditationibus habemus; fundamus enim, & ponimus totum spiritum nostrum circa hanc, vel illam rem, cogentes Deum, ut eundem nostrum spiritum per viam deducat, quam spiritus ipse vult, compellentes hoc modo, ipsum ire, quo nobis præfiximus; magis voluntatem nostram in hoc curantes, absque ulla aduertentia, quam illam Domini nostri: quod aliud non est, quam Deum querere per fugam ab ipso, nec non, velle DEO placere, voluntati ejus non obtemperando. Si tu verè cupis progredi in hac via, & pervenire ad desideratam metam, nullam aliam tibi proponas intentionem, seu scopum, quam invenire Deum, ubicunque se tibi palam faciet. Omnia desere, neque ulterius progrediaris, donec facultatem obtineas; quare obliviscaris semper cujuscunque rei, ut requiescas cum Domino Deo tuo; quando namque Majestati divinæ placebit se abscondere, nec amplius eo modo se manifestare, tunc denuò ipsam inquirere poteris, perseverando in exercitiis tuis, & qui-

dem semper cum desiderio inveniendi, mediantibus ipsis, amorem tuum, ipsoque invento, faciendi quidquid supra diximus, omnia alia derelinquens: agnoscentque, tunc desiderium Domini completum esse. Hoc autem valde considerandum est; multi enim homines spirituales, non parum fructus, atque quietis amittunt, quia adeo in exercitiis suis defatigantur; illi enim sibi falso effingunt, se nihil facere, nisi exercitia omnia conficiant, ponentes in illis perfectionem, & volentes omnino meritum propriam adimplere; pro qua se valde afflicti vivunt, sicut ille, qui laborat, ut aliquid compleat, absque eo quod ad veram quietem, & interiorum pacem perveniat: in qua vetè manet, & requiescit Dominus Deus.

CAPUT VIII.

De fiducia, quam habere debemus in sanctissimo Altaris Sacramento; & quomodo offerre nos Domino debeamus.

Dilecte Fili, omnem operam nava, ut augeatur, & crescat magis quotidie in anima tua fiducia sanctissimi Eucharistie Sacramenti; neque cesses unquam admirari tam incomprehensibile mysterium, & gaudere, considerans, quomodo se Dominus sub humilibus illis, ac puris speciebus

bus ostendat, ut digniorem te reddat: *Beati enim, qui non viderunt, & crediderunt.* Ne cupias, ut tibi Deus se ostendat in hac vita sub diversa forma à prædicta. Quare item, ut voluntas tua inflammetur erga ipsum: sisque quotidie promptior ad ejus voluntatem faciendam, semper, & in quibuslibet rebus. Cum Deo existenti in hoc Sacramento te offeres, sis paratus, oportet, atque dispositus ad tolerandam pro ejus amore omnia tormenta; pœnas, atque injurias, quæ tibi advenient, nec non quamcunque infirmitatem, insipiditatem, atque ariditatem, tum in oratione, tum extra illam: cogitans ubique, quòd hoc multoties pati debeas; quare acceptandum illud optimo tibi est, ac laborandum: ut tuisdem tu ipse causa non sis; unde quodcunque gaudium tuum debet esse, pati unà cum amabili, ac charo JESU tuo pro amore ejus. Ne sis inconstans in eo, quod incipis; neque velis hodie rem unam, & cras aliam: sed persevera, & firmus esto. Usque certus, quòd, si hæc media adhibueris, laborando simul semper cum supradicta suavitate, impossibile erit, quòd usque in finem non perseveres; vivere enim absque ista quiete non poteris, vel unicam horam; & minimum temporis spatium sine ulla pro intolerabili erit tormento.

¶ D S

CA.

CAPUT IX.

*Quod delicia quærenda non sunt ; sicut nec
aliquid aliud , quod consolationem adfe-
rat , sed solus Deus.*

ELige semper , fili mi , afflictiones , tibi-
que gratum semper sit carere consola-
tionibus particularium amicitiarum , at-
que favorum , qui nullam animæ patiunt
utilitatem. Tum quare semper te subjec-
te alterius voluntati , & ab ea dependere.
Quæcunque res tibi pro occasione inser-
viet , ut adeas Deum ; nihil autem te in via
detinere debet. Opus est , ut hæc sit consola-
tio tua , scilicet , ut quælibet res pro te re-
doleat amaritudinem , & solus Deus , sit re-
quies tua. Omnes afflictiones tuas dirige
ad Dominum Deum tuum ; ipsum ama-
ei que cor tuum totum comunica absque
ullo timore ; ipse enim viam inveniet , ut
omnia tua dubia solvat , & certè , si cecide-
ris , supponet manum suam , teque eriget.
Denique unico verbo omnia concludo , si
DEUM dilexeris , omne bonum habebis.
Te DEO offeras in sacrificium , in pacem ,
atque tranquillitatem spiritus ; & ut me-
lius pergās in hoc itinere , teque recreas ,
absque lassitudine , & perturbatione , ut
tu ad quemcunque passum animam suam
disponas oportet , extendendo nempe vo-
luntatem tuam ad illam DEI , quo magis
enim

enim tuam ad illam DEI extenderis, eo plus boni ab ea recipies. Voluntas tua ita debet esse disposita, ut velit, & nolit id solum, quod vult, & non vult Deus. Semper, & in quacunque hora renova propositum tuum, scilicet, quod Deo placere velis: neque decernas unquam aliud præter id, quod in eo instanti, in quo es, fieri debet. Sed esto semper liber; non perhibeo tamen, ut aliquis cum prudenti sollicitudine, ac diligentia attendat ad id, quod sibi, suoque statui necessarium est; sic namque operari, est operari juxta illud, quod Deus vult: neque pacem impedit, aut verum profectum spiritualem. In omnibus rebus propone id facere, quod potes, & debes; tum esto indifferens, ac resignatus in omni eo, quod accidit. Quod semper circa hoc facere potes, est, offerre DEO voluntatem tuam, & nihil amplius concupiscere; nam quotiescunque hanc libertatem habueris: & ex omni parte liber fueris (quod obtinere potes omni tempore, ac in omni loco, sive occupatus sis; sive non) tranquillitate, ac interiori pace verè frueris. In hac spiritus libertate magnum bonum consistit, quod tu intendis; talis autem libertas nihil aliud est, quàm, hominem interiori perseverare in se ipso, absque eo quod deleatur, velit, cupiat, vel inquirat aliquid extra se; toto enim eo tempore, quo

ita liber viues, fruëris hac seruitute diuina,
quæ magnum illud regnum est, quod in-
tra nos invenitur.

CAPUT X.

*Quòd animo excidere non debet DEI seruus,
quòtuis sentiat in se repugnantiam, &
perturbationem propter hanc
pacem interiorem.*

Dilecte Fili, scito, quòd multoties tur-
baberis, & hac sancta, dulcique soli-
tudine, & chara libertate interiori priva-
beris; pulvis enim terrenus ita quandoque
attollitur ab internis motibus cordis tui,
ut permagnam molestiam in via ista, quam
excurrere debes, tibi sit allaturus. Hoc
permittit Deus ob majus bonum tuum.
Memento, istud esse Certamen illud, ex
quo Sancti meritorum suorum coronas
traxerunt. In omnibus ergo rebus, quæ te
turbabunt, dices:

*Domine, ecce adest hic seruus tuus, fiat in me
voluntas tua: Ego scio, ac confiteor, quòd veri-
tas verbi tui semper constans permanebit in ater-
num: quòdque promissiones tuæ infallibiles sint;
& in eis confido. Inspice Domine, hic adstat crea-
tura tua: fac de ea, quicquid tibi placet, Deus
meus, nullam rem habeo, à qua impediatur. Pro te
solo ego vivo. Felix anima illa, quæ ita Do-
mino suo se offert, quotiescunque turba-
tur.*

ur, & patitur inquietem. Quod si Certamen illud diu duraverit, ita, ut non possis tam citò, sicut cuperes, voluntatem tuam divinæ voluntati conformem reddere, ne idcirco excidat animus tuus, aut pertimescat: sed semper prosequere in oratione, atque oblatione tui ipsius; ita namque victoriam consequeris.

Despice in horto Certamen, quod habuit Christus Dominus DEUS tuus, & quomodo ejus humanitas recusabit, dicens: *Pater, si possibile est, transeat à me calix iste*: sed illico redibat anima ejus ad solitudinem, & voluntate soluta, ac libera dicebat cum profundissima humilitate: *Verumtamen non mea, sed tua fiat voluntas*. Inspice & fac secundum exemplar, mi fili, neque, vel unum gradum moveas, cum in aliqua difficultate involutus reperiris, nisi prius oculos ad Christum in cruce positum attollas; in eo quippe scriptum, impressumque conspicias characteribus valde magnis, quomodo te gerere debeas. Discas fideliter ab hoc exemplari. Ne paveas, sic aliquando à tuo proprio amore perturbaris: neque à cruce te subtrahas: sed ad orationem redeas, & in humilitate persevera, quousque voluntatem tuam omnino amiseris: ac volueris, ut sola divina voluntas fiat in te. Si verò ab oratione discesseris, cum hoc solo fructu contentus esto: sed,

si hucusque non advenieris, anima tua vere jejuna erit, & absque cibo. Labora, ut nulla res in anima tua, neque ad brevissimum tempus moretur, nisi sit ipse DEUS. De nulla re fel, aut amaritudinem in te conserves: neque oculos tuos ponas in malitiis, malisque aliorum exemplis: sed esto, velut puer parvulus, qui nullam ex rebus istis fastidit: sed per omnia absque ulla offensione pertransit.

CAPUT XI.

De diligentia, qua diabolus uritur, ut hanc pacem perturbet: & quomodo cavere debemus ab ejus fraudibus, ac fallaciis.

CUM sit mos Adversarii nostri, omnino studio quærete, ut animas devoret; incumbit, quò plus potest, ut ab humilitate, atque à simplicitate recedant: sibi que, & industriæ ac solertiæ suæ rem aliquam attribuunt, atque ad gratiæ donum non respiciant, sine quo nullus, vel tantum hoc verbum, JESU, proferre potest; licet enim eidem gratiæ ex nobis ipsis per liberum arbitrium resistere possimus, nihilominus eam in nos recipere non valemus absque ejusdemmet gratiæ auxilio. Itaque, si aliquis gratiam non admittit, hoc culpæ ipsius est imputandum: sed si eam
ad

admittit, hoc culpæ ipsius est imputandum: sed si eam admittit, hoc neque facit, neque facere potest, nisi per gratiam, quæ cuilibet sufficienter donatur. Procurat ergo adversarius noster diabolus, ut aliquis se putet, ac judicet alio diligentior, eò, quòd se melius ad DEI dona in se recipienda disponat: tum quærit, ut prædictum actum cum superbia aliquis efficiat, nihil considerando sui ipsius insufficientiam (nisi adjuvaretur à gratia) atque ideo ad alios contemnendos descendat per cogitationem suam, quòd ii opera illa non faciant, quæ ipse facit. Quare, nisi diligenter adverteris, & citissimè ad confusionem, miseriam, & nullitatem tuam reversus fueris, efficiet dæmon: ut in superbiam præcepseas, non minùs ac Pharisæus ille, de quo Evangelium loquitur; gloriabatur enim bonis suis, atque alios malos judicabat. Quòd si diabolus per hoc medium voluntate tua potiretur, liber illius dominus illico fieret, atque in eam quòdcunque vitiorum genus introduceret. Quare maximum esset damnum, & periculum tuum. Idcirco nos monuit Dominus, ut vigilemus, & oremus. Necessarium igitur est, ut diligentissimè advertas, ne inimicus tuus te privet tam magno thesauro, sicuti est pax, & tranquillitas animæ; omni namque suo conatu quærit, ut à te tranquillitatem

tatem istam surripiat, efficiatque, ut anima tua in anxietate, atque perturbatione vivat; in quo ipse optimè agnoscit consistere totam perditionem, ac damnum tuum; quia, si anima quieta sit, & omnia cum facilitate operetur, multa efficit, ac omnia benè facit; quo circa libenter in bono perseverat, & absque difficultate cuiuscunque rei oppositæ resistit; è contrario verò, si turbata, & irrequieta sit anima, parum operatur, & hoc etiam imperfectè: statim defatigatur: ac tandem in infructuoso martyrio torquetur semper. Tu autem, si vis obtinere victoriam, cupisque, ut ab inimico infernali negotium tuum non turbetur, in nulla re magis cautus esse debes, quam in agendo, ut turbatio non ingrediatur in animam tuam, atque in efficiendo, ut, neque pro uno momento, inquietus existas. Ut verò melius scias, effugere hostis fallacias, sume tibi pro certa regula in hoc casu, quòd quæcunque cogitatio, quæ distrahit, & removet ab amore, & confidentia in DEUM, sit inferorum nuncius; quare, velut talem, ipsam debes repellere, & non admittere; aut audire: Spiritus sancti enim officium aliud non est, quam uniendi magis, magisque, semper, & in qualibet occasione animas Deo: ipsos nempe accendendo, ac inflammando in dulci ejus amore, in illique novam confidentiam ponendo; officium verò damo-

nis

nis pra
tur nam
pro hoc
incuter
vando,
non dif
fessio
ac orat
ad dif
bation
tiaz se
lationu
exercit
ei scili
vanu
anima
exercit
quietu
ut cog
quide
quo,
deind
veritat
sunt
devoti
tiescu
us me
tiens
operat
hoc e
prete

nis prædicto omninò contrarium est; uti-
 tur namque mediis omnibus possibilibus
 pro hoc fine: uti sunt, multum timorem
 incutere, debilitatem ordinariam aggra-
 vando, nec non ostendendo, quòd anima
 non disponatur, ut deberet, tam pro Con-
 fessione, quàm pro sacra Communione,
 ac oratione; atque ideo eandem animam
 ad diffidentiam, timorem, atque pertur-
 bationem compellit; facit enim, ut caren-
 tiam sensibilis devotionis, nec non conso-
 lationum, tum in oratione, tum in cæteris
 exercitiis cum impatienti moerore tolret,
 ei scilicet suadendo, quòd totum eo modo
 vanum est, atque inutile; quòdque eadem
 anima melius faceret, si tot prætermitteret
 exercitia; tum demum illam ad tantam in-
 quietudinem, atque diffidentiam deducit,
 ut cogitet, esse inutile, & infructuosum,
 quidquid agit; quare ita crescit in ea affli-
 ctio, & timor, ut putet deinde, suum Deum
 deinde amplius non recordari: sed pro rei
 veritate ita non est: quia innumerabilia
 sunt bona quæ ab ariditate, & sensibilis
 devotionis subtractione causarentur, quo-
 tiescunque anima id intenderet, quòd Dr-
 us mediis illi intendit; si ipsa tantum pa-
 tiens foret, atque perseveraret in bene
 operando, quòd melius potest. Et ut clariùs
 hoc capias, utque utilitas, quæ à Deo
 præstenditur, non sit (eò quòd rem bene
 non

non percipias) in damnam tuum, breviter exponam hęc bona, quę ab humili perseverantia in his aridis exercitiis procedunt: ut, cum ea sciveris, pacem non amittas, ubi contigerit, te reperiri in simili mentis ariditate, cordisque oppressione circa devotionis sensum, seu in quacunque alia tentatione, etiam valde horribili.

CAPUT XII.

Quod inquietem pati non debeat anima ob tentationes interiores.

Dilecte Fili, multa sunt bona, quę amaritudo, atque spiritalis ariditas producit in anima, si cum humilitate, & patientia sufferatur. Quod, si bene homo perciperet, absque dubio tantam inquietudinem, & afflictionem non sentiret, ubi ei contingeret talis ariditas: illam enim susciperet, non tanquam signum odii, quod ipsi DEUS ostendit; sed ut signum magni, ac peculiaris amoris, imò eam acceptaret, velut præcipuam gratiam à DEO sibi factam. Hoc manifestè cognoscitur, si advertimus, quòd similia non accidunt, nisi illis, qui magis quàm ceteri se dedere cupiunt servitio Dei, magisque abesse à rebus illis, quę ipsum offendere possunt; neque hoc evenit, ut plurimum, in initio conversionis ipsorum: sed postquam

quam D
vierunt
majori
jam op
enim vi
qui ter
tentati
sumè a
quo D
amat;
insipi
ximor
ficiu
in hu
ritur
tio de
lizer,
more
humi
derat
quę
rat,
lem
quę
nam
ti

quam Domino pro aliquo tempore deser-
 vierunt, nec non cum decernunt ei cum
 majore perfectione famulari: pro qua re
 jam operi manum admovent; nunquam
 enim videmus, quod peccatores, aut illi,
 qui terrenis rebus inhiant, pro similibus
 tentationibus lamententur; quare appetis-
 simè apparet, quod hic sic pretiosus cibus
 quo DEUS convivio eos excipit, quos
 amat; & quamvis palato nostro talis cibus
 insipidus videatur, juvat nihilominus ma-
 ximopere, etiam si pro illo tempore bene-
 ficium istud non cognoscamus; ubi enim
 in hujusmodi ariditate anima nostra repe-
 ritur, nobisque videtur, quod sole cogita-
 tio de similibus tentationibus nos scanda-
 lizet, acquirit hoc modo anime nostra ti-
 morem, atque abominationem sui ipsius,
 humilitatemque illam, quam Deus desi-
 derat: quamvis, ut diximus, ipsa anima,
 quæ pro tempore illo hoc secretum igno-
 rat, ab eo abhorreat, & tenuat ire per ta-
 lem viam; nunquam enim esse vellet abs-
 que solatio, & delectatione interna; putat
 namque, sine istis, quocumque alio exerci-
 tio esse tempus amissum, laboremque
 absque ullo profectu insum-
 prum.

CAPUT XIII.

*Quod tentationes nobis à DEO mittantur
ob progressum nostrum.*

Dilecte Fili, ut magis, & particulatius agnoscas, tentationes nobis à DEO dari ob bonum nostrum, considerandum tibi est, hominem propter malam propensionem corruptæ (uz naturæ esse superbum, ambitiosum, ac proprii iudicii; præsumit enim semper supra id, quod est. Hæc præsumptio, seu nost. ipsorum æstimatio aded periculosa est in spiritali progressu, ut solus ejusdem odor sufficiens sit ad retrahendum nos à vera perfectionis consecutione. Idcirco DEUS, utpote benignissimus, per suam amantissimam providentiam, quam de quocunque homine habet, sed præ. p. ue de illis, qui verè ejus servitio se dediderunt, procurat, ut nos in tali statu conservet, in quo à tanto periculo exire possimus; imò in quo, quasi coacti, veram de nobis cognitionem habeamus: sicuti fecit cum Apostolo Petro, permit- tens, ut ipsum negaret, ad hoc, ut se cognosceret, & ampliùs de propriis viribus non consideret; & cum Apostolo Paulo, cui (postquam ad tertium usque Cælum eum rapuit, eique divina secreta commu- nicavit) molestissimam tentationem immisit; ut, propria naturali fragilitate, ac mi-

miseria
in infir
iam ne à
à DEO
tolleretur
tur com
nostre p
tentatio
horribi
ut agno
humili
videant
tia divi
quod n
US non
mur ma
plus qu
nostra
ut DE
sentit i
spiritu
dere pr
que inv
animar
repidit
& cred
homin
quo sec
est pra
Cælo
ris se es

miseria cognita, humilistoret, ac solum
 in infirmitatibus suis gloriaretur; tum et-
 iam non à magnitudine revelationum, quas
 à DEO habuerat, ad præsumptionem ex-
 tolleretur: sicut ipse Paulus ait. DEUS igitur
 compatiens miseriæ, & propensionem
 nostræ perversæ, permittit, ut huiusmodi
 tentationes nos invadant, sintque valde
 horribiles aliquando, nec non variis modis:
 ut agnoscamus per illas non ipsos, nosque
 humiliemus: quamvis nobis illæ inutiles
 videantur. Hic verò bonitas, ac sapientia
 divina ostenditur; quoniam per illud,
 quod nobis nocivum videtur, magis DE-
 US nos juvat; quia propter hoc humiliamur
 magis: quod quidem illud est, quo
 plus quam cæteris rebus, indiget anima
 nostra. Contingit siquidem ut plurimum,
 ut DEI servus, qui similes cogitationes
 sentit in se, tantamque indevotionem, ac
 spiritûs ariditatem, putet, illud sibi acci-
 dere propter imperfectiones suas, nullum-
 que inveniri posse, qui defectuosam adeò
 animam habeat, & qui DEO cum tanta
 tepiditate inserviat, sicut ipse facit; unde
 & credit, similes cogitationes, non nisi
 hominibus à Deo derelictis evenire. Ex
 quo sequitur, ut ille, qui prius se aliquid
 esse præsumebat, hac amara medicina è
 Cælo demissa, omnium pessimum in ter-
 ris se esse putet; imò indignum etiam no-
 minæ

mine Christiani. Nunquam autem ad tam humilem sui æstimationem, profundamque ad d. humilitatem descendisset, nisi magnæ tribulationes, & extraordinariæ tentationes ipsum coëgissent, ac impulissent ad illam; quod quidem est una ex grâtiis, quas DEUS in hac vita illi animæ impertitur, quæ in ipsummet Deum se resignavit, ac se in manus jus reposuit: ut Deus nimirum ipsi medeatur eo modo, quo eidem Deo placet, ac mediis illis medicaminibus, quæ DEUS solus agnoscit necessaria esse ad ipsiusmet animæ utilitatem & sanitatem. Præter hunc fructum, quem tales tentationes, ac devotionis defectus causant in animabus nostris, multi alii adiunt: qui enim ira tribulationibus impertitur, quasi cogitur recurrere ad Deum, & ad benè operandum: sicut etiam propter remedium huiusmodi mali, & ut pervenire valeat ad totalem liberationem à tali martyrio, cor suum homo examinat, & ab omni peccato, nec non à quacunque refugit, quæ imperfecta est, & quæ à DEO, aliquo modo, nos removere videtur. Atque ita tribulatio illa, quam anima sibi adeo contrariam putabat, atque nocivam, deservit eidem animæ pro stimulo, ut majori cum fervore Deum quærat, & ut ab omni eo se tollat, quod non conforme esse cogitet voluntati divinæ. Tandem

dem or
que ang
ralibus
ritualis
quàm a
litare, &
tur; p
Cælo
lùm, m
dem e
labores
Ex b
causan
tudini
non m
à DEL
vel pe
amori
favore
icūs à
que,
esse, a
nullu
crede
nulla
gnam
benè
que
aman
possit
tur, a

dem omnes istæ tribulationes, labores, atque angustia, illæ, quas anima sustinet in talibus tentationibus, & privationibus spiritalis delectationis, nihil aliud sunt, quàm amoris Purgatorium, si cum humilitate, & patientia (ut dictum est) tolerentur; præterquam quòd inserviunt, ut in Cœlo illam habeamus coronam, quæ solum, mediantibus ipsis, acquiritur, & quidem eò gloriosior, quò majores fuerunt labores, atque angustia perpessa.

Ex hoc optime patet, quàm exiguam causam turbationis habeamus. & inquietudinis, uti solent habere personæ illæ non multum in hoc expertæ, quæ id, quod à DEI manu procedit, dæmoni tribuunt, vel peccatis, & imperfectionibus: dum amoris ligna pro odii indicio accipiunt: favoresque, & munera divina putant esse icibus à corde irato provenientes: creduntque, omne id, quod operantur, perditum esse, ac sine meritò, talemque amissionem nullum remedium admittere; si enim verè crederent id, quod à partere est, scilicet nullam fieri perditionem: sed potius magnam adeptionem (si anima ea occasione benè utatur, sicuti semper potest) totumque illud esse argumentum memoriæ amantissimæ, quam Deus habet de nobis, possibile certè non foret, ut inquietarentur, aut pacem amitterent, quòd afflictos

se viderent à multis tentationibus, ac imaginationibus, nec non quòd aridos, & indevotos in oratione, aliisque exercitiis se cernerent. Imò tunc novà cum perseverantia animas proprias humiliarent, in conspectu Domini, sibi que proponerent voluntatem Divinam, ejusque servitium, quocunque modo opus esset, eidem Domino famulari in terris; tum diligentes essent, ut pacificos, ac tranquillos se conservarent; omnia à cœlestis Patris dextra suscipientes, in qua sola calix iste, qui ipsis porrigitur, repositus est; & ratio est, quia, vel à dæmone, vel ab hominibus, vel ob peccata, vel, quocunque alio modo, molestia, & tentatio illa procedat, semper DEUS est ille, qui nobis eam mittit, quavis per varia media illam nobis porrigit juxta beneplacitum suum; ad nos enim non nisi malum pœnæ pervenit, quod semper ab ipso DEO est, qui illud demittit, & dirigit pro bono nostro, licet malum culpæ, quod committitur à proximo nostro, exempli gratiâ, damnum, vel injuriam aliquam nobis faciente, voluntati Domini sit contrarium: quòd nihilominus utitur DEUS ob beneficium, atque salutem nostram, quare non tristitiam, aut animi inquietem in nobis ideo excitare debemus, sed potius gratias DEO reddere cum interiori læticia, & gaudio, pergendo

gendo
severan
quòd t
multa,
pit, ut
quam r

De ren

D
i
in ope
reris
obmu
libent
nem v
tareis
aliore
mode
turba
cogit
confu
causa
fragi
impe
pa,
mod
tus v

gendo id omne, quod possumus, cum severantia, & deliberatione, absque eo, quod teramus tempus, & cum tempore multa, ac magna merita: quæ DEUS cupit, ut adipiscamur media illa occasione, quam nobis benignissimè impertitur.

CAPUT XIV.

De remedio, quo uti debemus, ne in peccatis, & fragilitatibus nostris inquietem patiamur.

Dilecte fili, si quandoque in aliquam incidaris culpam, vel negligentiam in operibus, aut verbis: uti foret, si turbareris in re aliqua, quæ tibi contingat: vel si obmurmurares: aut alios obmurmurantes libenter audires: vel etiam si in contentionem venires: ad impatientiæ motus excitareris: in curiositatem, & suspicionem aliorum descenderes: seu quocunque alio modo, semel, vel sæpè laboreris; non ideo turbari debes, aut diffidere, & te affligere, cogitando ad illud, quod tibi evenit, seu confundendo te intra te ipsum: exempli causâ, modò putando, te exire à similibus fragilitatibus non posse: modò credendo, imperfectiones tuas causam esse illius culpæ, nec non debile propositum tuum: & modò tibi repræsentando, te verè in spiritus via non pergere: ac tandem mille aliis

E

timo-

timoribus, animam tuam onerando tristitia, & pusillanimitate in quocunque passu. Quapropter ex hoc sequitur, ut te pudeat, præsentare te DEO, vel, si te non pudet, hoc diffusus ad eum facias. tanquam si illi fidem non servâssis, quam eidem debes; unde, ob remedium adinveniendum, tempus amittis in cogitando resistas, nec non investigando, quantum tempus, datâ operâ, in illis te derinueris? an consenseris? an volueris, vel nolueris? & an cogitationes illas repuleris, vel non repuleris suo tempore? Dum verò in talibus cogitationibus magis, magisque versaris, veram viam negligendo, minus capis, quod velles; imò plus crescit in te molestia, perturbatio, atque anxietas de Confessione, ad quam dein cum molesto timore itur. Præterquam quòd, ubi raultum temporis insumpstisti in Confessione, adhuc quietum spiritum in te non sentis; semper enim tibi videtur non dixisse omnia Confessori; atque ita amarissima, & inquieta vita ducitur, non solum exiguo cum fructu: verum etiam cum tertius ferme meriti perditione. Totum autem hoc accidit, quia nostram naturalem fragilitatem non agnoscimus, nescimusque modum, quo anima cum DEO agere debeat: cum quo anima (postquam lapsa est in prædictas omnes fragilitates, imò in quamcunque aliam) facilius

agit

agit per
nem,
interius
puè, cù
special
riis, de
las sol
vit, qu
fuim
tam sp
sum su
catis se
pe, qu
morta
dendo
rium a
hæc,
lugen
nandi,
& neg
tem n
turloc
per de
insup
sit in
non t
rorib
sueru
nus p
quide
præd

agit per humilem, & amantem conversio-
 nem, quàm per tristitiam, & afflictionem
 interiùs genitam propter culpam: præci-
 puè, cùm sistamus tantùm in examine, &
 specialiter de culpis venialibus, ac ordina-
 riis, de quibus loquimur: in has enim so-
 las solet labi anima illa, quæ eo modo vi-
 vit, quo hîc supponimus; locuti namque
 fuimus de illis tantùm hominibus, qui vi-
 tam spiritualem vivunt, nec non progres-
 sum suum quærunt, ac à mortalibus pec-
 catis se accuratè custodiunt. Pro illis quip-
 pe, qui casu, ut ita dicam, vivunt, & inter
 mortales noxas, frequenter DEUM offen-
 dendo, aliud genus exhortationis necessa-
 rium est: neque pro ipsis est apta medicina
 hæc, cùm causam ei habeant mœrendi, &
 lugendi, nec non diligentissimè se exami-
 nandi, & confitendi; ne, propter culpam,
 & negligentiam suam remedium ad salu-
 tem necessarium intermittant. Denuò igitur
 loquens de quiete, ac pace, in qua sem-
 per debet se conservare Dei servus, dico
 insuper, quòd hæc conversio, ut omninò
 sit in Deum confidens, adhiberi debeat
 non tantùm in levibus, & quotidianis er-
 roribus: sed & in majoribus, ac ultra con-
 suetum gravioribus, si quandoque Domi-
 nus permitteret, ut in illos labereris; &
 quidem etiamsi valdè forent inter se uniti
 prædicti errores, nedum ob solam fragili-
 tatem,

ratem, & debilitatem tuam, sed etiam ob malitiam tuam; quia pœnitentia, quæ solum animum turbatum, ac scrupulosum efficit, nunquam animam ad perfectum statum adducet, nisi jungatur cum hac amanti confidentia in bonitate, & misericordia Dei; hocque principalis necessarium est personis illis, quæ cupiunt, non tantum à miseriis suis exire, verum & acquirere quoque altum virtutis gradum, magnumque amorem, ac unionem cum Deo; quod cum nolint benè capere multæ personæ spirituales, semper vivunt cum corde, ac spiritu debili, & diffuso, qui eos tenet, ne ulterius progrediantur, & majorum gratiarum capaces fiant, quas Deus ipsis præparavit successivè donandas: ducuntque semper vitam quandam miserabilem, & inutilem, sed compassione indignam: quia nolunt sequi nisi proprium iudicium, & imaginationem, respicientes veram, ac salutiferam doctrinam amplecti, quæ per viam Regiam ad altas, solidasque virtutes vitæ Christianæ nos dirigit: nec non ad illam pacem, quæ nobis ab ipso Christo Domino relicta est. Oportet etiam, ut isti homines, quotiescunque in aliqua inquietudine reperiuntur propter dubia conscientiae suæ, consilium petant à proprio Patre spirituali, vel ab alia persona, quam idoneam existiment pro similibus;

libus; tum in ipsa omnia remittant, & omnino quiescant. Ut autem omnia recenseamus de inquietudine, quæ ab erroribus, culpisque nostris procedit, sequens Capitulum addo.

CAPUT XV.

Quod anima quiescere debeat, & proficere absque temporis amissione.

HANC regulam præ oculis semper habeas, fili: quotiescunque lapsum te videris in aliquem defectum, siue magnum, siue parvum, quamvis millies, ac millies in die eundem admisisses, semperque voluntariè; & cum advertentia: ne molesta turberis amaritudine: neque inquieteris, multumque in perscrutando moreris: sed statim agnoscens errorem, quem commisisti: & cum humilitate respiciens fragilitatem tuam, ad Deum amantissimè te verte, & ore, vel etiam, sola mente, ad ipsum dicas:

Domine operatus ex illo fui, qui sum, nec à me aliud provenire poterat, quàm isti errores, alique majores; & certè in istis tantum finem non facerem, nisi bonitas tua, qua me semper adjuvat, & nunquam deserit, auxiliaretur mihi. Gratias reddo tibi, Domine, pro eo, à quo me liberasti, & ex toto corde doleo propter illud, quod commisi, gratia tua non correspondenda. Ignosce mihi,

*mibi, queso, & gratiam mihi largire, quæ
 mediante nunquam amplius te offendam; imò
 dona mihi, ut nulla unquam res à te, vel paulisper
 me separet; tibi enim semper seruire, atque ob-
 temperare mihi modo propono, & firmissimè volo.*
 Hoc factò, ne tempus amittas in inquietudine, vel in cogitando, quòd Dominus tibi non pepercerit: sed cum fiducia, ac quiete ulterius perge: exercitia tua semper prosequens, tanquam si in nullum defectum lapsus fuisses; hoc verò non semel tibi faciendum est: sed centies, si oporteret; imò in quocunque momento, & quidem cum eadem confidentia, ac pace, ultima vice, qua, prima; hoc namque modo valdè bonitatem DEI honoras: de quo teneris credere, quòd totus benignus, pius, ac misericors in infinitum sit supra id, quòd tibi unquam imaginari potes. Sic agendo nunquam interrumpatur profectus tuus, perseverantia tua, & progressus tuus; neque tempus in vanum, & absque fructu disperdis. Præterquam quòd tu quoque à peccato, seu errore ullo surgere potes, operando hoc modo, lucrando nempe multum eo errore, per intentum actum: cognitionis misericordiæ ejus, ipsam Deum amando, & extollendo; ex quo continget, te à lapsu tuo, Dei auxilio, quòd tibi præstabitur, altiùs assurgere, quòd excelsior fuit locus, à quo decideras; dummodo tamen,

me.
 ne.
 incur.
 quiet.
 mag.
 cum.
 bet a.
 est u.
 ad n.
 ran.
 tio.

DE

F

fim.
 tem.
 in.
 dis.
 pua.
 que.
 tie.
 plus.
 iust.
 ego.

men, pro bono tuo, velis tali uti exaltatione. Ad hoc autem, de quo locuti fuimus, incumbere deberent personæ illæ, quæ inquietæ, ac anxie sunt; nam viderent, quàm magna sit sui ipsorum cæcitas; tanto enim cum proprio damno tempus terunt. Debet autem valdè hoc monitum notari, quia est una ex clavibus, quam habet anima ad magnos sibi thesauros spirituales referandos, atque ad se, brevi temporis spatio, dirandam.

DE MENTALIBUS JESU CHRISTI DOLORIBUS.

PROEMIUM.

Fuit quondam anima, quæ valdè pasci, ac saturari amantissimis cibus passionis amantissimi, atque dulcissimi JESU desiderabat. Hæc post multum temporis, atque ardentis preces, tandem in sacratissimum angustiari, divini que cordis sui Thalamum introducta est. Præcipuam hanc gratiam multoties obtinuit usque adeò, ut præ dolore, quem in se sentiebat, cogereretur aliquando dicere: *Non plus, mi Domine, non plus: quia tantam pœnam sustinere non valeo.* Quas res indubitanter ego credo: cum sciam, Dominum de suis

doloribus largum, atque benignissimum esse dispensatorem erga eos omnes, qui cum fide, ac perseverantia postulate eos sciunt. Dixit mihi benedicta hæc anima, quòd orando, dicebat Deo, magna cum anxietate: *O Domine mi, te rogo, in amarissimo mentalium tuorum dolorum mari mergas me; inter illos enim cupio mori, ò dulcis vita mea, ò amor meus! si ita tibi placeat. Dic mihi, ò JESU, dic ò spes animæ meæ, quàm magnus fuit dolor afflictæ cordis tui? Cui JESUS, utpote dulcissimus, respondere solebat: Scis quàm magnus, quàm magnus fuit amor, quo Deum amavi, & creaturam. Mihi insuper dixit hæc anima, quòd jam alio tempore capax reddita à Deo fuerat (quantum ipsi placuerat) amoris, quo creaturam diligebat: super hunc amorem multa mihi pulchra, ac devota narravit, quæ hic describere, nimis longa res esset. Verum tamen est, quòd (ubi Dominus eidem animæ dicebat, tam magnum fuisse dolorem, quàm magnus fuit amor, quo creaturam amavit) videbatur animæ, propter immensitatem amoris, cujus facta fuerat capax, sibi sensus omnes deficere, ac audito solo illo verbo, non poterat non reclinare in aliquo loco caput suum præ magna afflictione, quam in omnibus membris suis sustinebat. Postquam verò semel ita permansit, resumptus parumper viribus, ad Deum dixit: *Mi Deus,**

mi JE
à te p
magna
tolerã
dit b

-Prim

D
nole
nui
mer
vero
aute
debe
miss
lori
met
ma
qui
disi
fav
tot
am
rum
pat
disi

mi JESU, unicum Bonum anima mea, flagito à te propter te ipsum, queso ut dicas mihi, quam magne fuerint pœna, quas in amabili corde tuo tolerasti? Cui petitioni dulcissimè respondit benignissimus Dominus:

Primus dolor mentalis JESU Christi fuit propter animas sibi unitas, quæ damnanda erant.

Dilecta anima, scito, quòd ultra tot meos dolores, quos modo prodere nolo tibi, infiniti illi fuerunt, quos sustinui in corde meo propter tot animas, ac membra mea, quæ ego cernebam à me, vero ipsorum Capite, separanda; toties autem quæcunque anima separari à me debebat, quoties peccatum mortale admixtura erat. Hæc verò fuit una ex crudelioribus afflictionibus, quas ego intra cor meum perpessus sum. Cogita, queso, anima mea, quòd si adeo immaniter dolet, qui ad torturam ponitur, cum ei membra disjunguntur à loco suo naturali: quàm sævum martyrium meum fuerit; quoniam, tot membra à me separanda erant, quot animæ mihi nunc uniuntur, & impofterum damnabuntur; ego enim tot dolores patiebar, quot erant membra, quæ à me disjungenda erant.

Tantò verò dolorosior est separatio

membrorum spiritualium illa membrorum corporalium, quanto pretiosior est anima corpore; neque tu, neque ulla alia persona capere potest; ego siquidem solus animæ nobilitatem, corporisque vilitatem agnosco, sicuti ego solus effeci utrumque; quare neque tu, neque alia creatura percipere potest angustias crudelissimas, quæ causaverunt in me tot disjunctiones membrorum, quæ mihi tam chara sunt, adeoque conjuncta; & sicuti, in peccando, gravior est unus modus, quam alius, & hoc peccatum illo enormius, ita in videndo varios modos, ac peccata, per quæ animæ separari à me debebant, ego quoque majorem, vel minorem pœnam sentiebam in me, à qua tum qualitas, tum quantitas tot dolorum, à quibus cruciabar, dependebat. Quia verò ego sciebam, peccantium voluntatem in æternum futuram fore perversam, ideoque æternis tormentis semper subjectam; hæc erat crudelior afflictio, quæ transfigebat cor meum, prædicta enim membra mea, tot scilicet animæ damnatæ, *Nunquam* in æternum uniendæ, & adjungendæ sunt Capiti suo.

Hoc verò, *Nunquam*, illud est, quod cruciat, & in æternum cruciabit infelices illas animas, plus quam omnes aliæ pœnæ, quas habent, ac in æternum habebunt. Adeo autem me afflixit hæc pœna
istiu.

filius *Nunquam*, ut ego elegissem prom-
 ptissimè, semel, & iterum pati omnes af-
 flictiones, quas ego sustinui propter has
 omnes disjunctiones, atque separationes,
 omnibus modis, quibus contingere debe-
 bant non tantùm semel, sed sæpè; imò in-
 finitis vicibus, dummodo unam solam ani-
 mam (non dico omnes) inspexissem rur-
 sus uniendam, atque conjungendam fore
 integritati aliorum meorum vitalium
 membrorum; nempe charis, atque electis
 membris, quæ in æternum vivent ex spi-
 ritu vitæ procedentis à me, qui vitam
 unicuique rei (quæ vitam vivit) imper-
 tior.

Hic autem nota, quàm chara mihi sit
 anima una, cum tibi dixerim, quòd pro
 una tantùm anima tot, ac reiteratas pœnas
 libenter passus fuisset, infinitis vicibus,
 ut eandem mihi unirem, atque conjunge-
 rem. Itaque scito, quòd ad eò affligit, tor-
 quetque tales animas, pœna istius *Nun-*
quam, pro divinæ meæ justitiæ satisfactio-
 ne, ut ipsæ quoque millenas, imò infinitas
 pœnas tolerare vellent, dummodo
 spem aliquam istius conjunctionis habe-
 rent. Atque ita efficio in omnibus pecca-
 tis, ut qualitati, & quantitati afflictionum,
 quibus me excruciarunt animæ in separa-
 tione à me ipso, qualitas, & quantitas sup-
 plicii correspondeat, & quia super omnia

hoc, *Nunquam*, me affligebat, ita efficio, ac volo, ut istud, *Nunquam*, cruciet, atque affligat eas animas super omnes pœnas, quas habent, ac in æternum habebunt.

Hic verò cogita, & accuratè nota, quam magnum dolorem passus sim in corde meo pro tot animabus damnatis. Dicebat mihi benedicta hæc anima, quod nascebatur in ipsa sanctum desiderium (quod quidem oriri ob divinam inspirationem credebat) petendi à Domino hoc dubium, sed cum timore, ac reverentia, ne videretur investigare velle divinitatem. Quapropter summa cum simplicitate, puritate, & confidentia dicebat: O dulcis, & pretiose mi JESU, multoties referre, audivi, te damnatorum omnium pœnas in te pertulisse: vellem, mi Domine, si tibi placet, scire, an hoc verum sit, te scilicet diversitatem illam pœnarum perpeffum esse, quæ in inferno reperiuntur: cujusmodi sunt, frigus, calor, comburi, & ab iisdem spiritibus infernalibus membra morderi, ac lacerari? Ad hæc benedictus JESUS gratiosissimè respondens agebat. (animæque videbatur similem petitionem Deo non displicuisse) Dilecta anima, ac filia mea: Ego diversitatem pœnarum damnatorum non sum passus eo modo, quo tu à me requiris: quia omnes damnati futuri erant, membra mortua, ac à me separata. Ecce tibi
 exe m.

exemplum: si manus, pes, aut aliud mem-
 brum tuum rescindendum esset, quousque
 manus, pes, vel illud membrum rescin-
 deretur, & separaretur à te, magnam, at-
 que inenarrabilem pœnam sustineres: sed,
 ubi manus, pes, aut membrum recisum
 esset, si aliquis in ignem illud projiceret,
 vel percuteret, aut canum & leonum den-
 tibus exponeret, nullum tu, eo tempore,
 dolorem sentires, tanquam de membro
 putrido, & de mortuo, nec non omninò à
 corpore separato. Scis autem, quam pœ-
 nam eo tempore in te sentires; Non aliam,
 nisi, quòd illud fuerit membrum; valde
 enim affligereris, ubi ipsum inspiceres de-
 vorari. Hoc modo prorsus animæ damna-
 tæ, seu putrida membra mea me excrucia-
 runt. Quousque adfuit spes vitæ, atque
 novæ unionis, imperceptibiles, atque in-
 finitos dolores ego sustinui: imò etiam om-
 nes animarum angustias, atque tormenta,
 quæ ipsæ animæ in vita sua usque ad mor-
 tem sui corporis pertulerunt; nam usque
 ad illam horam spes aderat novæ con-
 junctionis, si ipsæ voluissent: ac illud, quod
 post mortem debebant pati, in me non tu-
 li: imò nullam ex pœnis ab iisdem tolera-
 tis post proprii corporis interitum passus
 fui, tanquam de membris mortuis, putri-
 dis, à me omninò separatis, & quæ nun-
 quam, in æternum, vitam in me vivere

debebant. Equidem pro cruciatu gravissimo mihi erat intueri, tot fuisse vera membra mea mihi conjuncta, & jam rapi ab infernalibus spiritibus, atque ad infinitas flammis, æternosque cruciatus, condemnari debere. Istud autem est id, quod perpeffus fui ex mentalibus doloribus pro damnatis, qui ante damnationem fuerunt membra mea.

Secundus dolor mentalis JESU Christi fuit propter peccata omnium electorum.

Dilecta anima, alius dolor, qui valde afflixit animam meam, fuit ob peccata mortalia omnium electorum; omnibus namque modis, quibus dixi tibi, me afflictum fuisse ob membra damnatorum, similiter ob membra electorum, qui mortaliter erant peccaturi, amarissime angustias passus fui, propter ipsorum scilicet separationem à me. Quam verò magnus erat amor, quo in æternum eos amaturus eram: quam velis exiguas, cui uniebantur, peccando mortaliter: quam excellens vita, cui bene operando, uniendi erant, atque tam gravia, & deformia peccata, quæ separare ipsos à me debebant: tam acerba pariter erat passio mea propter tot dilecta mihi membra. In hoc tantum differens fuit dolor.

lor, quem habui pro membris damnatis, ab illo, quem pro electis sustinui, quod pro damnatis, utpote sejunctis membris, afflictus non fui propter pœnas illas tolerandas, post mortem, nisi, ut dixi tibi, ubi cogitabam, quod fuerant membra mea: sed pro electis pœnas omnes sustinui, quas nedom in vita, verum etiam post eorundem mortem passurierant. Quate expertus sum martyria omnium pœnitentium, tentationes omnium tentatorum, infirmitates omnium infirmorum, percussiones omnium percussorum, ignominias, peregrinationes, & quodlibet genus incommoditatum, quod ipsi perpeffi sunt, ac tandem quodcumque tormentum, parvum, & magnum, quod omnes viatores electi toleraverunt, aded intense in me ipso habui, sicut tu intense experireris, & suffertes, si tibi manus, pes, aut aliud membrum corporis graviter percuteretur. Puta igitur, quod fuerunt Martyres, & singillatim, quam pœnarum diversitatem quislibet ipsorum passus est: ac demum, quam varia, & saxa omnes ceterorum electorum membrorum fuere pœna. Ut melius autem has intelligas, benè considera, si tu mille oculos, mille manus, ac mille pedes haberes: imò mille ex quibuscunque aliis membris, & in quolibet eorum diversitates suppliciorum perferres, quæ supplicia simul in uno

uno essent momento, nonne hoc esset exquisitum, & nunquam auditum ac toleratum tormentum? Sed vide, dilecta mihi anima, quam major in infinitum fuerit dolor meus! membra etenim mea non fuerunt mille, aut milliones: sed innumerabilia; sicut neque dolores mille tantum fuerunt, sed absque numero; innumerabiles quippe fuerunt pœnæ electorum, ac sanctorum Martyrum, Confessorum, Virginum, omniumque aliorum dilectorum meorum. Sicut autem non potest intelligi, aut percipi, quæ, & quot sint beatitudines, gloriæ, ac præmia parata iustis, & electis in Paradiso, ita intelligi, vel percipi nequit, quæ, & quot fuerunt mentales pœnæ, quas pro membris electis ego peruli: quibus pœnis oportet, ut, pro divina iustitia, beatitudines, gloriæ, ac præmia cælestia corresponsdeant. Ergo quoad dolores, qui propter electorum tormenta, ab ipsorum obitu me affligerunt, scito, me perpeffum fuisse omnes diversitates, qualitates, & quantitates pœnarum, quas ipsi pati debeant in Purgatorio, juxta majus, vel minus ipsorum meritum. Hoc autem evenit, quia ista non erant membra à me in æternum separanda, sicut damnati: sed membra vitalia, quæ erant in æternum habitura spiritum vitæ, cum eos ego prævenirem per gratiam, & benedictionem me-

am.

am. Ex hoc percipere igitur potes, anima mea, causam, propter quam non me afflixerunt pœnæ damnatorum in inferno: etsi verè me afflixerint pœnæ Purgatorii, propter electos meos; sicuti enim cum dolore sentiretur quæcunque percussio, & laceratio unius membri à loco suo moti, ac fracti, adhuc viventis, atque à corpore non omninò disjuncti, donec repositum in loco suo, sanitati restitueretur; ita expertus in me fui tormenta omnia Purgatorii, quibus subjacere debeant omnia electa mea membra viventia; ut per illud supplicium perfectè mihi ipsorum Capiti denuò unirentur. Et scito, quòd nulla alia invenitur diversitas inter pœnas Inferoram, & Purgatorii, (loquendo de pœna sensûs) nisi, quòd pœnæ infernales nunquam cessabunt, pœnæ verò Purgatorii finem quandoque habebunt. Verum tamen est, quòd animæ, quæ in Purgatorio, pro aliquo tempore, plectuntur, quamvis eastæ deat. purgantur, ac in pace sustinent omnia, redduntque semper gratias mihi summæ justitiæ. Hoc autem dicere tibi volui circa pœnam mentalem, quam pro electis meis perpeffus sum.

Utinam hîc recordarer piissimorum verborum, quæ ab hac anima audiui, dum cum fletu ab intimis emisso visceribus dixit mihi, se tantisper factam fuisse capaxem

eem, (eo modo, quo sponso suo placuerat
 ipsi ostendere) intelligendi, quàm magna
 sit gravitas, ac turpitudine peccati: nec non
 quàm grave supplicium, & martyrium
 attulit amantissimo Deo suo, separando
 scilicet, ac disjungendo se ab eo, qui est
 summum Bonum, ut uniret, atque con-
 jungeret se rebus tam humilibus, ac vili-
 bus, sicuti sunt omnia istius mundi, quæ
 nobis peccandi materiam præstant. Recor-
 dor itidem, eandem animam cum multis,
 ac dulcibus lacrymis dixisse: *O vi Deus! ô
 me miseram! Nam magnam nimis, imò infini-
 tam pœnam semper tibi attuli, si ve damnata sive
 salva sum ego! ô Domine, verè nunquàm percepi,
 quòd a deo graviter à peccato offendereris; nam sè
 hoc ego sciissem, certissimè puto, quòd à me nun-
 quam, vel leviter, offensus fuisses. Verùm, mi
 Deus, ne respicias ad id, quòd dico: quia, hoc
 etiam præscito, pejus me gererem, quàm prius, nisi
 omnipotens, ac benignissima manus tua me adju-
 varet. O Amator meus dulcissimus, & clemen-
 tissimus, adeo crudeles, & toti sunt pœna ista, ut
 mihi jam non Deus: sed potiùs (nisi, ita loquendo,
 te offendo) verus Infernus suppliciorum amoris vi-
 dearis: quo nomine hæc anima Deum sæpe
 vocabat sancta cum simplicitate, &
 compassione.*

*Tertius dolor mentalis JESU CHRISTI fuit
sanctissima Virginis, ac Matris
sua causâ.*

Audi anima mea, siquidem mihi ad-
huc aliqua amarissima remanent di-
cenda tibi, & præcipuè de gladio illo, qui
animam meam pertransiuit: nempe de
maximo dolore meæ puræ, atque innocen-
tissimæ Matris, quæ propter passionem,
ac mortem meam adeo affligi, ac torqueti
debebat, ut nulla unquam, vel fuerit, vel
futura sit persona magis afflicta, quàm ip-
sa; quare meritò in Paradiso ita tam evedi,
atque glorificavi supra omnes creaturas,
nedum humanas, sed & Angelicas; atque
ita semper efficiam, ut, quò magis in ter-
ris creatura pro amore meo afflicta, humi-
liata, & in se ipsa exinanita fuerit, eò ma-
gis etiam postea à divina mea justitia præ-
miatur, & extollatur in Cœlis. Ut verò
nulla unquam fuit in terris persona magis
angustiata, quàm dulcissima Mater mea,
ita in Cœlis, nec est, nec erit unquam per-
sona ei similis; nam sicut ipsa in terris,
post me, magis omnibus afflicta est, ita
& in cœlis, post me, est super omnes bea-
tificata. Atque ideo scito, quòd omnibus
modis, ac propter omnes causas, pro qui-
bus ego DEUS humana carne indutus dol-
ui, & tot supplicia toleravi; pro singulis pari-

pariter misera, atque sanctissima Mater mea doluit, & passa est; nec ulla differentia inter meos, ac ipsius dolores fuit, nisi, quo ego in gradu altiori ac perfectiori, quam illa, perpeffus fui. Me autem adeo dolor ejus afflixit, ut, si aeterno meo Patri placuiffet, mihi pro summa fuiffet consolatione, omnes ipsius dolores in anima mea perferre, ne ipsa, vel paululum, patereretur. Unde mihi denuo renovari fuiffent dolores omnes, quos in tota passione mea sustinui; imò alia vice iterata mihi fuiffent vulnera mea à venenosa, atque acutissima sagitta; quod tamen pro refrigerio mihi summo contigiffet; nam sic ipsa mea Mater absque ullo dolore vixiffet; verum, quia martyrium meum incomprehensibile, ac sine ulla consolatione futurum erat, concessa mihi non fuit praedicta gratia, quamvis de hac multoties, ob filialem teneritudinem, multis lachrymis aeternum Patrem meum exoraverim.

Tunc temporis dicebat haec anima, videri sibi cor deficere praedolore gloriosissimae Virginis Mariae, nec non in quadam anxietate mentis morari, in qua nullum aliud verbum proferre poterat praeter istud, *ò Mater DEI! ò Mater DEI!* nunquam imposterum Dei Matrem appellare te volo: sed Matrem doloris, Matrem poenarum, atque afflictionum univrsarum, quae possunt

sint à cr
lius tu
ter te vo
ampliù
loribus
cum;
sentio.
xero,

Quart

H
ciens
rem pu
pro ma
& ben
filia m
neque
tum o
Præce
nem
cipula
test,
posset
que ca
set, tu
lus tali
præce

sint à creata mente excogitari. Si enim Filius tuus est doloris abyssus, quomodo aliter te vocabo, nisi Matrem doloris? Non amplius, mi Domine, non amplius de doloribus benedictæ Matris tuæ loquaris mecum; nam plus me adhuc tolerare possentio. Hoc mihi satis erit, quousque vivero, quamvis viverem mille annos.

*Quartus dolor mentalis JESU Christi fuit pro
amantissima Discipula sua Maria
Magdalena.*

HIC ipse Deus de suprascripta materia silens, animam ita afflictam inspiciens, dicere incœpit: Sed quem dolorem putas, ô dilecta anima! me pertulisse pro maxima pœna, ac afflictione amata, & benedictæ discipulæ, imò charissimæ filiz meæ Mariæ Magdalenz? Neque tu, neque alia persona hoc bene capere posset, tum ob perfectionem meam, qui ejus sum Præceptor amantissimus, tum ob dilectionem, atque bonitatem ejusdem meæ discipulæ, quæ comprehendere ab aliis non potest, quàm à me. Aliquid de re ista ille posset percipere, qui expertus fuisset, atque castum, & spirituales amorem libasset, tum in amare, cum in amari. Sed nullus talis inveniri non potest; sicut enim talis præceptor non reperitur, ita neque talis disci-

discipula; quoniam nulla alia Magdalena, præter hanc solam, in terris fuit, vel erit. Dicat, quidquid sibi libeat, quicumque: Excepta Matre mea sanctissima, nulla fuit, quæ magis de morte, ac passione mea doluit, quàm Magdalena. Quare sicut, post benedictum meam Matrem, Magdalena pro morte mea magis omnibus afflicta est, ita in mea resurrectione, post dulcissimam Matrem meam, prima fuit, quæ reciperet consolationem. Si verò alia persona magis doluisset, quàm ipsa, illi, & non Magdalene priùs apparuissem. In dulci quiete, quam dulcissimus discipulus meus Joannes habuit in amara Cœna supra sacratissimum pectus meum, ipsum profundissimi norum, Mysteriorum capacem reddidit; ibi enim resurrectionem, nec non animarum fructum amplissimum meæ passionis, ac mortis vidit; licet tamen amatus hic filius meus Joannes majorem passus fuerit dolorem, quàm cæteri mei discipuli, nihilominus, ne credas, quòd, propter id, quod ipse sciebat, amantissimæ Magdalene antecesserit, quæ tunc capax non erat altarum adeò, atque profundarum rerum, sicut Joannes, qui, etiamsi potuisset, meam passionem, ac mortem non impedivisset propter tantum bonum, quod ex ea erat subsequiturum: sed de dilecta mea Magdalena non sic erat; quia, cum me in

Cruce

Cruce m
illi, no
sibi def
ejus amo
sudebat;
sura me
iam eju
sura, ip
tolera v
Quam
nui om
possum
tuale m
mè,
Uv. r
cipul
non ad
renis a
cattix)
ab ip
suam
tota are
ulta, u
vum i
tuum e
delect
ipsius
fuisse
dera, c
vivam
sancti

Cruce mortuam inspexit, visum statim est
 illi, non solum terram, sed Cœlum ipsum
 sibi defecisse; siquidem in me solatio re-
 ejus amor, tota ejus pax, ac consolatio re-
 fidebat; sicut autem absque ordine, & men-
 sura me diligebat, ita per consequens et-
 iam ejus dolor fuit absque ordine, & men-
 sura, ipsumque solus ego agnovi, tuli, ac
 toleravi amantissimè intra animam meam;
 Quamobrem propter Magdalenam susti-
 nui omnes illas teneritudines, quæ sustineri
 possunt ob sanctum, castum, atque spiri-
 tualem amorem, quippe quòd intensissi-
 mè, atque toto ex corde ab illa amabar.
 Ut verò meliùs hoc intelligas, scito, Dis-
 cipulos meos post meam mortem, utpotè
 non adhuc omninò ab omnibus rebus ter-
 renis alienatos, (sicut erat sancta ista pec-
 catrix) ad relicta reia reversos fuisse: quòd
 ab ipsa factum non est: quia ipsa ad vitam
 suam superbam non ampliùs rediit; imò
 tota ardens, ac ob sanctum desiderium ex-
 uita, utpotè nullam spem habebat me vi-
 vum in posterum videndi, anxie me mor-
 tuum querebat, sciens, quòd nulla aliare
 delectari, & siui poterat, quàm me dilecto
 ipsius præceptore, sive vivus, sive mortuus
 fuisset. Quòd verò hoc verum sit, consi-
 dera, quòd ipsa, ut reperiret me mortuum,
 vivam societatem, ac præsentiam reliquit
 sanctissimæ, ac dulcissimæ Matris meæ,
 qua

qua desiderabilior, amabilior, ac delectabilior post me, inveniri non potest. Tum visio, ac dulcia Angelorum colloquia, quid aliud illi visa fuerunt quam purum nihil? Quod verò de Magdalena dico, de quacunque anima intellige: quæ ubi afflatus, & verè me amat, ac desiderat, in nulla alia visione, & præsentia requiescit, nisi in me suo solo, atque dilecto Domino. Tu, anima mihi chara, nunquam cogitare potes, quàm magnus, & absque mensura amaræ hujus meæ Discipulæ esset dolor: qui, utpote totus in meum afflictum cor reverberabat, ego pro illa supra modum angustatus fui. Cecidisset Maria Magdalena præ magno dolore multoties; imò certè mortua fuisset: sed hoc ego non permisi, cupiens ipsam in aliis rebus necessariis adhibere; illa enim fuit Apostolorum Apostola, quæ annunciavit, & evangelizavit ipsis veritatem Resurrectionis meæ: sicut ipsi Apostoli dein fecerunt universo mundo. Fuit itidem lucidum speculum; vivumque exemplum veræ conversionis, & poenitentiae; præterquam quòd volui, ut regula, atque exemplar foret totius beatissimæ vitæ contemplativæ; in solitudine quippe triginta tres annos incognita mortalibus delituit, atque in ea intimos affectus, & amoris effectus degustavit, quantum in vita ista miserabili gustari, atque sentiri permittitur.

Quin-

Quintus
propter

A Liv
m
Apolto
ment
ovium
disper
omnes
pro m
tus fu
còrde
meo
los, &
ego cr
verim
corpo
re pot
Atqu
lorem
pro i
illud
usque
quan
quer
re, a
tales
vide
Qua

*Quintus dolor mentalis IESU Christi fuit
propter amatos sibi, charosque Discipulos,
atque Apostolos.*

Alius dolor, qui feriebat animam
meam, erat fixa memoria Collegii
Apostolorum, cœli columnarum, funda-
mentorum meæ militantis Ecclesiæ:
oviumque mearum, quas absque pastore
dispersas ituras esse videbam: sciebamque
omnes pœnas, atque martyria, quæ pati
pro me debebant. Nunquam enim inven-
tus fuit præceptor aliquis, qui adeo ex
côrde discipulos suos amaret, sicut ego
meos dilectissimos filios, fratres, discipu-
los, & Apostolos diligebam; & quamvis
ego creaturas omnes semper infinito ama-
verim amore, nihilominus erga illos, quos
corporaliter agnovi, peculiaris (ut cogita-
re potes, anima dilecta) fuit amor meus.
Atque ideo particulatim expertus fui do-
lorem pro ipsis in afflictâ anima mea: ac
pro iisdem magis, quàm pro me amarum
illud protuli verbum: *Tristis est anima mea
usque ad mortem*, præ magna teneritudine,
quam sentiebam in me, quod derelin-
quendi erant soli sine Me ipsorum Pasto-
re, atque fideli Magistro: quæ angustia
tales pro me erant, ut altera ferè mors mihi
videretur corporalis separatio ab ipsis.
Quapropter, qui benè consideraret verba

postremi sermonis, quem feci, duri adeo certè non esset cordis, ut non fleret; quoniam omnia illa dolorifica verba exabant ab intimo cordis mei, quod discindi mihi intra pectus videbatur præ ipsorum amore. Tum intuebar, pro nomine meo aliquem crucifigendum esse, aliquem dilacerandum, alicui caput amputandum, omnesque per varia martyria pro amore meo Interimendus. Quare, quàm gravis mihi hæc pœna fuerit, saltem quoad partem, ex te sola, ô anima mea, agnoscere potes, considerando scilicet, quàm intense doleres, si aliqua persona, quam sancto amore diligeres, & cui propter te ipsam cuperes omnem pacem, atque consolationem, vel factis; vel verbis malè acciperetur. Verùm ego ipse, ô anima mea, causa fui, cur isti omnia supplicia, & pœnas tollerarent, nec non, ut quilibet ex hisdem adeo atrociter affigeretur. Quare doloris, quem pro ipsis sustinui, nullam tibi similitudinem asserere possum. Hoc tibi sufficiat, si compati mihi cupis.

Sextus dolor mentalis IESU Christi fuit propter ingratitude[m] amati ejus Discipuli.

Juda proditoris.

Alius dolor internus me excruciat, & sicut gladius tribus venenosis, atque

que
transf
meum
que i
Juda
non o
grati
lecti
mal
raru
erim
Cap
mag
in A
nia
oper
dita
semp
at ip
vere
pate
conc
ritu
cha
Im
do;
paf
tuy
me
bat
ma

que acutissimis cuspidibus sagittabat, transfigebat, percutiebatque afflictum cor meum; hoc autem tui ob impietatem, atque ingratitude[m] dilecti mihi discipuli Judæ, iniqui ac pessimi proditoris; nec non ob duritiam, perversitatem, atque ingratitude[m] electi, multumque à me dilecti Judaici populi: tum ob cecitatem, malignitatem, ingratitude[m]que creaturarum omnium, quæ fuerunt, sunt, & erunt: sed de his in duobus sequentibus Capitulis. Modò verò considera, quam magna fuit Judæ ingratitude; illum enim in Apostolorum numerum acceptavi: omnia sua peccata ei remisi: miraculorum operatorem, & cujuscunque rei mihi traditæ dispensatorem, eundem effeci: ac semper præcipua amoris signa illi ostendi, ut ipsam à concepta sua iniquitate removerem. Sed, quò magis illi me amantem patefaciebam, eò magis ipse malignitates contra me machinabatur. Qua cum amaritudine hæc omnia putas, o anima mihi chara! me revolvisse in afflictio[n]e corde meo? Imò multa alia, quæ tibi modò non pando; sed, cum humilem; dignumque compassione exercui actum lotionis pedum, tum ipsius, cum sociorum ejus, tunc cor meum in lacrymas amantissimas liquisibat. Et verè ab oculis meis vivarum lacrymarum fontes supra immundos, & con-

spurcatos pedes ejus fluebant ; dicebam enim in corde meo : O Judas, quid tibi feci, pro quo ad eum crudeliter tradas Me ! O infelicem discipulum ! forsan maximum amoris signum non est illud, quod ostendo tibi ? O filium perditionis ! Quare sic discedis à Patre tuo ? à Magistro tuo ? O ingratum Discipulum ! Ego cum tanto amore osculor pedes tuos, & tu cum tanto odio, & prodicione osculaberis os meum ? O quam malum mutuum reddes mihi ! perditionem tuam, charè & dilecte mi fili, non mortem, & passionem meam illacrymor ; quippe qui nulla alia de causa veni in mundum ; quam ut paterer, & morerer pro dilectis animabus meis. Hæc, atque alia hujusmodi verba dicebat cor meum Judæ, madefaciendo, & irrigando, uno tempore, abundantissimis lacrymis pedes ejus : verum ad hæc ipse non advertēbat : siquidem genu flexus ante ipsum, inclinato capite jacebam, sicut esse solet, qui alterius pedes lavat : præterquam quod à multitudine capillorum meorum longissimorum operiebatur madida, atque lacrymosa facies mea. Amarum verò meum planctum, qui ob magnam amoris tenerritudinem profluebat à me, similis prorsus fuit fletui patris, unicum habentis filium, qui moriturus aliquid bonum præstat, ac postea hæc cum eo loquitur intra cor suum :
 Deus

Deus
 servitū
 feci ego
 quem
 zi fact
 Quz v
 re vid
 ster ch
 plum
 ritatis
 nos m
 totum
 faciet
 recen
 immu
 pleno
 dulc
 fuisse.
 tua an
 nobis
 dida
 et ali
 flim
 imp
 ditor
 ostē
 e

Deus te salvet, fili: hoc enim est ultimum
 servitium, quod præstabo tibi: Sic dixi, ac
 feci ego Judæ: cum lavi, osculatus fui, at-
 que maximo cum affectu admovi, & strin-
 xi sacratissimo vultui meo ipsius pedes.
 Quæ videntes cæteri Apostoli in cæsti dice-
 re videbantur: O JESU! Præceptor no-
 ster charissime, perfectissimum verè exem-
 plum profundissimæ humilitatis, & cha-
 ritalis ferventissimæ relinquis nobis: sed
 nos miseri quid faciemus absque te, qui es
 totum nostrum Bonum; Quid afflictißima
 faciet Mater tua, cum illi tantam tuam
 recensēbimus humilitatem? nempe te
 immundos pedes, lutoque, ac pulvere
 plenos lavisse nobis: ac tandem ore tuo
 dulcissimo, atque mellifluo oscularum eo-
 fuisse. O Domine, Deus noster, hæc
 tua amoris signa, certa, & indubitata signa
 nobis sunt majoris doloris, & pœnæ! Præ-
 dictas restecum locutus fui, anima mea,
 ut aliquam tibi notitiam traderem corda-
 tissimi doloris, quem passus fui, propter
 impietatem, & ingritudinem Judæ pro-
 ditoris mei: cui: quod amorem majorem
 ostendi, & manifestiora dilectionis signa,
 eò magis pessima ejus ingratitude
 afflixit, atque excru-
 ciavit me.

*Septimus dolor mentalis IESU CHRISTI fuit
propter ingratitude[m] Judaici
populi.*

Judaicus populus ingratus, & obstina-
tus, ô quantum me transfixit, punxitque
sagitta, inenarrabilis ingratitude[m] suæ!
Cogita, quæso, anima mea, quàm fuit in-
gratus! Illum, populùm sanctum, atque
Sacerdotalem ad partem, & hæreditatem
meam ego constitui: supra cæteros omnes
alios terræ populos elegi ipsam: ab Ægyp-
ti servitute, & Pharaonis manibus eripui,
siccisque pedibus per medium rubri maris
deduxi eum: nubes, & columna, in die
per umbram, & in nocte per lucem ei fui:
manna quadraginta annos illum nutrivit:
proprio ore meo legem ei tradidi in monte
Sinai: tot victorias contra ipsius inimicos
pro ipsomet retuli: humanam carnem ab
eo habui, totoque vitæ meæ tempore cum
illo versatus fui: Cœli viam ei ostendi, &
tot, tantaque beneficia, ac gratias eidem
feci: cæcosejus illuminavi, surdos ejusdem
feci audire, claudos discurrere, mutos lo-
qui, mortuos vivere: & demum infinita,
atque stupenda semper apud ipsum mira-
cula operatus fui: Ergo, cùm intellexi in-
ter cætera, quòd tanto cum furore, & rabie
exclamabat, Barrabam hominem scelestis-
simum liberari, & me terræ, Cœlique
De-

Domini
tunc
cisse vi
dilecti
non est
genus
genus
quàm
ita se
Crucifi
pœna
ms me
vat:
plur
pene
bis.

Ostendit

EA
quòd
pro
bat in
Deo
ficia
ipso
long
habu
totu

Dominum cruci affigi, ac patibulo tolli, tunc afflictum cor meum præ dolore defecisse visum est mihi. Hoc autem ignorare, dilecta anima, quisquis expertus adhuc non est, quinam sit dolor, aliquem omne genus malorum sustinere ab eo, cui omne genus bonorum à se ipso collatum est; & quàm dura res sit, innocentem audire contra se ab omni populo clamari: *Tolle, tolle, Crucifige, crucifige*: pro illo verò, qui talem pœnam habere deberet, imò mille interitus mereretur, audire vociferari: *Vivat, vivat: Liberetur liberetur*. Hæc res sunt, quæ plùs mente consideranda, atque intimè penetranda sunt, quàm exprimenda verbis.

Octavus dolor mentalis JESU Christi fuit propter ingratitude[m] omnium creaturarum.

EAdem anima, cum esset à Christo, justitiæ Sole, illuminata, dixit mihi, quòd pro gratiarum actione, pro se, ac pro omnibus creaturis tantam tunc sentiebat in se humilitatem, ut verè confiteretur Deo, ac toti cœlesti Curiæ, se altiora beneficia, ac dona accepisse à Domino, quàm ipsum Judam: imò se solam, in majori longè numero, & magnitudine in se ipsa habuisse favores, & gratias à Deo, quàm totum illum amatum populum simul; &

tamen acerbius, ac magis protervè Deum à se crucifixum fuisse, quàm fuerit ab ingrato eo populo crucifixus. Cum qua sancta consideratione totam pedibus damnatorum, & maledicti Judæ se submittebat: atque ex profundissimo eo loco voces, clamores, ac plangens ad amatum suum, injuriisque affectum Deum mittebat, dicens: Benignissime mi Domine, quomodo possum gratias tibi reddere, quod toleres me, si millies, ac millies iniquius Juda tecum me gessi? Tu Judam Discipulum tuum effecisti: sed me etiam talem; illi ignovisti peccata: mihi quoque ob maximam tuam gratiam, & misericordiam, te ignovisse confido; Illi rerum temporalium dispensationem dedisti: mihi verò tot, ac tanta dona, & gratias spiritualium thesaurorum largitus es. Illi, ut patraret miracula, donasti gratiam: mihi plusquam miracula efficere concessisti: cum me voluntariè in locum, atque habitum religiosum deduxeris, in quo sum: O mi JESU, te vendidi, ac tradidi, non semel, ut ille: sed millies, & sæpissime. O mi Deus: tu benè hoc scis, quòd impudentius, quàm Judas per osculum Te tradiderim: cum adhuc sub specie etiam spiritualitatis reliqui te: atque ad mortis vincula me approximavi. Quòd si tantum te afflixit ingratitude illius populi, quantum à mea afflictum te fuisse ingratitude

tudine

rudine
quàm
benefi
à te ob
cissim
tibi e
servit
à ma
xeris
pro v
mina
US,
mun
grati
nis tr
mè d
cibaf
ralite
ta ter
aliqu
nibu
Pater
de de
mor
gito
cord
tibi
pro
meo
enin
ties

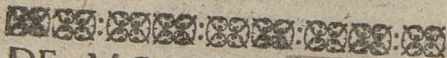
tudine putandum est? quoniam peior,
 quàm ipsum tecum fui, eo quod majora
 beneficia, & gratias habuerim, quàm ipse
 à te obtinuerit, ô verum Bonum! O dul-
 cissime mi Domine! ex toto corde gratias
 tibi ego rependo, quòd ab Ægyptiaca
 servitute mundi, & peccatorum, nec non
 à manibus crudelis Pharaonis me subtra-
 xeris, nempe ab infernali dæmone, qui
 pro voluntate sua miseriam mihi animæ do-
 minabatur: quòdque me deduxeris, DE-
 US, per medium aquarum maris vanitatis
 mundanæ, siccis pedibus, ita ut, mediante
 gratiâ tuâ, ad solitudinem sanctæ Religio-
 nis transiverim, in quâ sapè, imò sapissi-
 mè dulcissimo, ac sapidissimo, manna tuo
 cibasti me: quòd manna omnem saporem
 taliter in se habuit, ut omnia delectamen-
 ta terrena fastidiverim, ubi respiciebam ad
 aliquam, etiam minimam, ex consolatio-
 nibus tuis. Gratias ago tibi Domine, ac
 Pater mi benignissime, quòd legem mihi
 dedideris pluries ex sanctissimo ore tuo, in
 monte Sinai sanctæ orationis, scriptam di-
 gito misericordiarum tuarum in tabulis lapideis
 cordis meis durissimi, & rebellis. Gratias
 tibi ago, Redemptor mi benignissime,
 pro auxilio mihi præstito contra omnes
 meos inimicos, & capitalia vitia; quoties
 enim vici, à te venit victoria mea; quo-
 ties verò perdididi, ac perdo, propter mali-

gnitatem meam, exiguitatemque amoris mei erga te, ô desiderande mi Domine, ortum est. Tu, mi Deus, mediante gratia tua in anima mea natus es, mihi que viam, & veritatis lucem ostendisti, ut à tenebris, & obscuritatibus infelicissimi hujus mundi venirem ad te Paradisum, & lumen verum. Tu mihi visum dedisti: tu auditum: tu loqui: tu ambulare: verè enim cæcus eram; surdus, mutus, ac claudus in rebus spiritualibus: quin insuper me resuscitasti in te, vita vera, quæ rebus omnibus viventibus vitam donas. Sed mi DEUS, mi Redemptor: quis te in Cruce suffixit? Ego. Quis te alligatum ad columnam verberavit? Ego. Quis te spineâ coronâ circumdedit? Ego. Quis te felle, & aceto potavit? Semper Ego. Itaque per ista discurrens multis cum lacrymis juxta benignitatem Domini sibi concessis, concludens animam aiebat: mi Domine! scirene cupis, cur dicam, me talia contra te effecisse? Quia lumen aspexi in tuo lumine. Quare bene scio, te magis afflictum fuisse à peccatis meis mortalibus, quam afflictus fueris tunc ab hominibus illis, qui tanta cum ignominia, ac rabie corpus tuum sacratissimum dilaniârunt. Quamobrem non opus est, ut mihi amplius dicas maximum dolorem, quem à gentium, atque omnium creaturarum ingratitude perpessus es;

post-

postquam namque gratiam mihi donasti agnoscendi; aliqua saltem ex parte, magnam ingratitude meam, nunc quoque considero ob tuam peculiarem illustrationem, ac gratiam, illud, quod machinata fuerunt adversus te: atque in hac consideratione deficit spiritus meus: & obstupescō, mi JESU, propter tantam charitatem, & patientiam tuam supra nos ingratiſſimas creaturas tuas; quippe quod neque propter prædicta omnia unquam defistis nobis succurrere in omnibus nostris, tum spiritualibus, tum corporalibus egestatibus. Sicut autem, mi Deus, sciri non possunt res innumerabiles, quas pro nobis, indigniſſimis tuis creaturis, in Cælo, in terris, in aquis, & in elementis creasti, ita agnosci non potest, & comprehendī inenarrabilis nostra ingratitude. Quapropter confiteor, mi Domine, & credo, te solum scire posse, quanta, & qualis fuerit amarissima illa sagitta, quæ tam barbaramente cor tuum pertransiit propter ingratitude tot creaturarum, quæ sunt, fuerunt, & erunt; quam veſitatem ego agnosco, & confiteor non solum pro me, verum & pro cæteris omnibus creaturis: quod sicuti nullus præterit mensis, dies, hora vel momentum, in quo beneficia tua, & gratias non participemus: ita neque unum momentum temporis excurrat absque infirmitatis

nitis ingratitude nostris. Hocque credo, agnosco, & confiteor fuisse unum ex acerbioribus doloribus, ac pœnis sanctissimæ, afflictissimæque animæ meæ.

DE MODO JUVANDI

ET CONS

cujuscun

INF

Ad h

Infirmus eram

CA

*Quam magnum
juva*

Manifestat salutem n consistere; in quem locum enim arbor ceciderit, ibi semper erit; ex quo consequitur, opus juvandi infirmos ad benè moriendum esse opus maximæ charitatis; & verè opus istud majus est, quàm multi credant; quia si consideratur homo, qui salvari debet, agnosceimus in-

asti-

æstimabilis ipsum esse valoris, cum creatus sit ad imaginem, & similitudinem altissimæ Trinitatis; & si de in cogitationem convertimus ad operationes, quas Dei Filius fecit propter hominis saluationem, quis capere unquam poterit æstimationem, & magnitudinem salutis ejusdem hominis? Si demum consideratur principalis finis humanæ salutis nostræ, ineffabilis adhuc remanet in magnitudine sua, cum sit gloria ejusdem Dei.

C A P U T II.

De considerationibus peragendis, cum ad iuvandos Infirmos vocamur.

UT melius ad charitatem excitemur, cum ad infirmos vocamur, præter prædictas considerationes, res sequentes meditari debemus:

Primo, nos non vocari ab hoc; vel ab illo, sed ab eo, qui pro nostro exemplo Filium suum ad nos dat: quem è Cælo in terram misit ad salvandum mundum; ubi considerabis, quomodo indefessè laboraverit pro re ista; non enim curavit frigus, calorem, famem, sitim, aut ullam aliam poenam; quinimò neque ipsam Crucis mortem. Itaque, nisi volueris, Dominum tuum contristare, adverte, ne tale opus recuses propter rem aliquam, non ob laborem,

borem, non ob lassitudinem, non ob tuam commoditatem, non ob quamcunque aliam incommoditatem, quam opus fit in infirmorum domiciliis sentire.

Secundò, considera dictum illud Domini nostri: *Qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis.*

CAPUT III.

De precipuis medijs, qua nos ad Infirmos juvandos fortes reddunt.

SI non cupimus bene exercere sanctum hoc opus auxiliandi illis, qui stant prope mortem, quinque rebus indigemus:

Primò. Virâ bonâ.

Secundò. Diffidentia nostrimet ipsorum.

Tertiò. Confidentia in Deum:

Quartò. Oratione:

Quintò. Modo ipsos benè juvandi.

De primis quatuor in hoc brevi Tractatu non loquor, cum de illis in Certamine Spirituali satis differuerim; solum igitur hic loquar de quinta re, auxiliante divinâ gratiâ, & quidem cum magis possibili brevitate,

CAPUT IV.

De statibus, in quibus esse possunt infirmi.

QUINQUE mihi videntur esse status: in quibus solent infirmi inveniri.

Primus est, illorum, qui ob casus, vulnera, vel varios alios eventus coguntur intra tempus brevissimum mori.

Secundus illorum, quibus longius temporis spatium conceditur, & ut plurimum, nollent se conformare voluntati divinæ.

Tertius eorum est, qui iidem aliquo tempore haud carent: conformes sunt voluntati divinæ: & exercere possunt suas animi potentias in efficiendis virtutum actibus.

Quartus de iis est, qui parum, aut nihil amplius sentiunt; vel valde difficulter aliquem virtutis actum elicere queunt.

Quintus tandem de illis est, qui jam extra mortis periculum quotidie ad melius, atque ad corporalem sanitatem gradum faciunt: seu de convalescentibus.

CAPUT V.

De modo auxiliandi infirmis primi status, nempe illis, quibus brevissimum vita spatium conceditur.

Modus auxiliandi infirmis, qui proximè invaduntur à morte, est, ut visâ mali

mali gravitate, si hoc mediam horam vitæ
 nobis promittit; eam medium tantum
 quadrantem esse puremus; quare auxilium
 præstandum à rebus principalioribus, ma-
 gisque saluti necessariis initium sumet;
 quia, si vita erit longior, incumbendi po-
 terea à reliqua dabitur locus; exempli cau-
 sâ: ubi comperimus aliquem morti jam
 proximum, auxilium tunc erit, ipsi dicere:
 Doleas, fili mi, te offendisse variis modis,
 & quidem sapissimè, Deum tuum: qui
 cum tanto amore creavit te ad imaginem,
 & similitudinem suam: imò cum jam in
 perditionem ivisses, redemit te pretioso
 sanguine, ac morte Filii sui. Petas ergo in-
 stanter, & cum confidentia veniam pecca-
 torum tuorum in nomine Filii DEI, ac in
 virtute sanguinis, quem effudit ille pro te.
 Quòd si aliquis, fili mi, te offendit, ipsi ex
 toto corde ignoscas, & dicas: *JESU Sal-
 vator mundi miserere mei: JESU dulcissime, sis
 mihi JESUS: JESU pastor bone suscipe spiritum
 meum: Sancta Maria, succurre mihi misero pec-
 catori: Sancti DEI omnes intercedere digno-
 mini pro mea salute.* Si verò majus vitæ supe-
 rerit tempus, dicetur agro, ut hoc modo
 confiteatur peccata sua: *Doleo, me peccâs-
 se contra te, & tale præceptum, sapè, vel
 sapius, ita tamen, ut semper ad se expe-
 diendum incumbat, quàm citius potest;*
 quòd si ab infirmitate promitti majus tem-
 pus

pus videatur, de numero, magisque necessariis peccatorum circumstantiis interrogabitur eger; hoc quippe modo, & hac prudentia procedendo, absque sufficienti ad salutem auxilio è vivis non decedet infirmus.

C A P U T V L

De modo juvandi infirmos secundi status, scilicet eos, quibus majus tempus ad mortem datur, & ut plurimum, conformare se nollent voluntati divina.

CUM auxilium infirmorum secundi status (illorum nempe, quibus majus tempus ad mortem datur, & ut plurimum, conformare se nollent voluntati Divine) consistat in bene illos preparando ad Sacramenta suscipienda: ad vitæ hujus odium: ad amorem à terrenis eradicandum: nec non ad illos instruendos, solidandosque contra tentationes, quæ ipsos à morte retrahunt, & sub fallacibus titulis, juventutis, dignitatum, filiorum, timoris peccatorum commissorum, & judicii DEI, eò quod pœnitentiam de suis erroribus non emiserint, ac bono proprio rectè, in tempore, non consuluerint; ideo singillatim de his omnibus in sequentibus Capitulis tractandum est; sicut & de causis, propter quas Confessio in ægitudine pro-

tra-

trahitur; & de duobus universalioribus mediis, ut infirmus ad mortem libenter subeundam inducatur.

CAPUT VII.

De prima imagine arummarum vita humana ad infirmorum secundi status juvenem conferente.

UBI ad juvandos infirmos secundi status vocamur, debemus, antequam ad ipsorum cubiculum proveniamus, cum dexteritate, & modo inquirere ab ipsorum cognatis, vel notis de eorundem moribus, & qualitatibus, (si eos nos non agnoscamus) nec non de ipsorum vita; quia ex hac cognitione pandetur nobis via illos valde juvandi, atque ad virtutes reducendi. Ingressi postea unius infirmi cubiculum, ubi diximus, *Pax huic domui*, ab infirmo de ipsius infirmitatis qualitate petemus: & quomodo se gerat, ostendendo ei semper, tum verbis, tum vultu, impensissimum affectum amoris, compassionis, atque desiderii de bono ejus: perseverantes deinde pro aliquo exiguo tempore velut cogitandi, subsequentem dicemus sententiam ea voce, & modo, qui infirmi ægritudini conveniat: *Occupatio magna creata est omnibus hominibus, & jugum grave super filios Adam à die exitus de ventre matris eorum usque in diem* sepul-

sepultura in matrem omnium, Eccles. 40. Hæc
 sententia, ac verba sunt, fili mi N. vera,
 & naturalis imago miseriæ hominis vitæ:
 omnium hominum experientia rem istam
 confirmat: sed, quod magis refert, hanc
 imaginem effecit Spiritus sanctus, qui er-
 rare non potest, aut quenguam decipere;
 hanc inspiciamus igitur omnes: hanc sæpe
 respiciamus, quia admirabiles valde sunt
 fructus ejus, nempe contemptus istius vi-
 tæ mortalis, & desiderium cœlestis, quæ
 nunquam deficit, & nullam, vel mini-
 mam, miseriæ umbram admittit. Non
 satis tamen fuit Spiritui sancto dixisse: *Oc-
 cupatio, & iugum*: sed subjunxit, *magna, &
 grave*: neque contentus fuit addidisse, *ho-
 minibus*: sed subdidit, *omnibus*; ac tandem
 postquam ait: *A die exitus de ventre matris
 eorum, subtexit, usque in diem sepultura in
 matrem omnium.* Nonne tibi ergo videtur,
 N. fili mi dilectissime, felicem nos vo-
 care posse illum hominem, qui sit proxi-
 mus morti; vel, ut clariori, & magis pro-
 prio loquar sermone, qui alteri vitæ sit pro-
 pe? Iste etenim majora ostendit signa citò
 relinquendi præsentis vitæ ærumnas, quæ
 ut plurimum, esse solent infirmitates: qua-
 re nonne feliciores vocandi sunt mortui,
 quàm vivi? Ut ait Sapiens Eccl. 7. *Melior
 est dies mortis die natiuitatis,*

CAPUT VIII.

De secunda imagine misera hominis vite, *ita*
auxilium item infirmorum secundi
status depicta.

UNO in loco inter ceteros alios innumeros nostris exhibet oculis sacra Scriptura imaginem miserae hominis vite, dicens: *Homo natus de muliere, brevi vivens tempore, repletur multis miseriis: o vita hominister, & quater misera, ac miserabilissima! si miseriis plena es, quomodo remanet locus pro aliqua exigua consolatione, quae vera sit, & non fallax? o infelicitissima vita! verè non solum plena est uno miseriarum genere, sed multis: quorum quodlibet reliquis aliis pejus est. Neque eo, quod aliqua miseria finem habeat, altera non sequitur, quin etiam duae, & plures simul. Ad has miserias cogitabat Philosophus ille; qui, quoties aliquem hominem videbat, amarissimè lacrymabatur; videbatur enim sibi videre vas equidem pulchrum, sed mille miseriis, & innumerabilibus infortuniis, ac casibus subjectum. Ad hoc respiciebat populus ille, qui hominis natiuitatem lugebat, ejusdem morte lætebatur. Amarissima esca procul dubio est incuitus praedictarum duarum imaginum: sed illi, qui sanum palatum, mentemque habet, dulce est, quod sequitur: *Brevi vivens tempore**

*tere: quasi flos egreditur, & conteritur, & fugit
 velut umbra.* Hoc boni habet misera vita
 nostra, quod brevis est; quia considerans
 Christianus homo, quod brevi à miseriis
 istis ascendere debeat ad Cœli beatitudi-
 nem, atque ad gaudium Domini sui, non
 potest non gaudere, & patienti animo to-
 lerare quamcunque miseriam, vel in pœ-
 nam peccatorum suorum, vel ob benepla-
 citum DEI sui. Ita dulcis est consideratio
 brevitatis vitæ nostræ, ut non tantum fide-
 libus, verum etiam infidelibus mors fuerit
 chara; & quidem adeo, ut multi se occi-
 derint propriis manibus, cupientes, ut
 miseriæ citò finirentur. Scribit Valerius
 Maximus de quodam Philosopho, qui ita
 ad vivum narrabat, & præsentabat vitæ
 hujus calamitates, ut in multis pepererit
 desiderium mortem sibi intentandi; quare
 Rex Ptolomæus vetuit, ne de re illa am-
 pliùs loqueretur. Isti verò, qui se vole-
 bant occidere, ut exirent à miseriis istius
 vitæ, erant Pagani: non autem, qui, Dei
 gratiâ, Christiani sumus, & aliam vitam
 credimus, non miseriis plenam, sed bonis,
 quæ nec oculus unquam vidit, nec auris
 audivit, nec in cor hominis descenderunt,
 insensati sic erimus, atque in luto cæcarum
 passionum, ac vitiorum nostrorum immer-
 si: ut nolimus, volente DEO, transire à
 miseriis ad felicitates, quæ nullum finem
 cogno-

cognoscunt? Ergo reuemus audire cura
gratiarum actione vocem divini nostri Pa-
storis, qui ab hac terra lupis rapacibus ple-
na ad cœleste Ovile nos vocat?

CAPUT IX.

*De tertia imagine, vita humana, pariformiter
pro utilitate infirmorum secundis
fiatus delineata.*

JAm inspexisti, fili, & considerâsti in qua-
bus precedentibus imaginibus miseras
humanæ vitæ: modo mentis oculos
converte ad hanc tertiam, à qua reli-
quæ duæ ortum traxerunt: ecce, hîc
adest: ipsam, quoties tibi lubet, in-
spicias; eam enim semper amaram esse
comperies:

*Mulieri quoque dixit: Multiplicabo arummas
tuas, & conceptus tuos; in dolore paries filios,
& sub potestate viri eris, & ipse dominabitur
tui. Ada verò dixit: Quia audisti vocem ux-
oris tuæ, & comedisti lignum, ex quo praece-
pam tibi ne comederes, maledicta terra in opere
tuo; in laboribus comedes ex ea, cunctis die-
bus vita tua; spinas, & tribulos germinabis
tibi: & comedes herbas terræ; in sudore vultus
tui vesceris pane tuo, donec revertaris in terram,
de qua sumptus es, quia pulvis es, & in pulverem
revertaris. Neque aliquis putet, hanc esse
imagi-*

imaginem solùm vitæ hominum misero-
rum, quia est universalis, & comprehen-
dit omnes, sive pauperes sint, sive divites,
sive nobiles, sive ignobiles, sive Principes,
sive Reges, sive Imperatores, sive Pontifi-
ces; desudant siquidem isti, & majores pa-
tiuntur afflictiones, atque angustias in
mentibus suis, quam pauperes perferant
in corpore simul, & mente.

Pro ultima autem imagine sit: forma no-
stri corporis, quodd, cum in Crucis modum
sit factum, optimè nobis declarat, huma-
nam vitam perpetuam esse tribulationem,
atque dolorem. Qui in Cruce est, excru-
cietur oportet: ergo, dum anima nostra in
mortali nostro corpore residet, aut velit,
aut nolit opusest, ut tormenta sustineat.
Ex omnibus, quæ hucusque dicta sunt,
manifestè apparet, hominis vitam non so-
lùm miserabilem, sed miserabilissimam
esse, nullamque reperiri potentiam, aut
artem hominis, quæ tanta miseria tolli ab-
esse possit. Sola mors illa est, quæ libenter
acceptata (cum Deus nobis eam immittit)
nos liberet, atque eripit à quacunque mi-
seria; illis autem, qui afferunt, se vitam
invenisse dulcem, ac delectabilem: atque
ideo sibi ipsis durum esse afferunt illam re-
linquere: illis inquam respondere poterim-
us; iisdem prorsus ea contingere, quæ
infirmis evenire solent; illi enim, quia cor-
rup-

ruptum habent palatum, dulce pro amaro sentiunt, & cibos bonos pro malis, malosque pro bonis judicant; quare, ut veritatis capaces fiant, hæc ad illos dici possunt.

Primo. Nisi intellectum, ob vitam in malo habituatam, ac tot inordinatis passionibus, motibusque subjectam obcuratam haberent, isthæc non dicerent. Tum, nisi intellectu carerent apto ad considerandum, & segregandum, ex una parte, continuas, magnæque afflictiones, & labores à se perpeffos (ut aliquando falsâ, ac brevi delectatione fruerentur) & alia parte momentaneam, levemque sui ipsorum consolationem, certissimè non ita loquerentur. Querant de hoc ab animabus illis illuminatis à DEO, quæ res præsentis odio habebant: semperque ad æternas alterius vitæ delicias suspirabant. Divus enim Paulus cupiebat mori, & esse cum Christo, & Rex David nonne offensum se putabat, & lamentabatur, & eò quòd nimis differretur sibi exilium præsentis vitæ; Quare hæc? Nonne quia benè agnoscebant, quàm parvè faciendâ est vita ista? Imò quàm vili habendâ, ac odio afflicendâ propter tot miseras, quibus plena undique est? Omnis autem ratio suadet, ut prædicti homines intellectum suum submittant intellectui tot Philosophorum, aliorumque Scriptorum altissimi ingenii: qui

qui om
rant,
miseri
Secu
paupe
mus,
& cre
Te
aded
minu
volun
Spiri
miser
scio,
delect
Qu
homi
judici
per est
culari
illis u
Quo
quom
cum p
ce cor
conve
humi
ritam
diat,
gitat
duar

qui omnes absque ulla discrepantia declarant, ostenduntque, plenam angustias, ac miseriam esse humanam vitam.

Secundò. Si sermonem omnium tam pauperum, quam divitum audire volumus, inveniemus, quoscunque & dicere, & credere miseram vitam nostram.

Tertiò. Etiam si hujusmodi homines aded sunt cæci ac superbi, ut aliorum hominum judicio se subdere nolint, contra voluntatem suam debent se submittere Spiritui sancto: qui dicit, vitam hominis miseriam plenam esse; qua de causa ego nescio, quomodo vita, si miseriam plena est, delectabilis esse possit.

Quartò. Insuper peto ego à prædictis hominibus (secundum cæcum quorum judicium, opinionemque vita nostra semper est delectabilis) de ipsorum vita particulari, quam dicunt talem invenisse: an illis unquam acciderit res aliqua amara? Quòd si amarum aliquid ipsis contigit, quomodo vitam dulcem dicere possunt, cum proprietas sit rei amaræ, quæ ad dulce consequitur, totum id dulce in amarum convertere? Præterquam quòd nonne cor humanum talis est conditionis, ut præteritam dulcedinem in præsentem jam fastidiat, & amarum existimet, ubi illam recogitat? Quid juvat invitato gustasse cibos duarum, vel trium paropsidum, si cibi po-

stremi dein amarum cor reddunt, & venenatum: Sed supponamus etiam, falsam horum hominum opinionem non esse falsam, vitamque humanam totam esse dulcem, atque delectabilem, ac absque ulla, vel minima amaritudinis mixtione: nonne brevis est, & finitur citissimè? Hic verò finis, an dici potest, quòd non sit amarissimus, & super omnem præteritam dulcedinem? Sed, quamvis longa esset vita, & absque fine, (ut ita dicam) quænam longior est, ista terræ, temporalis, vel illa cæli, æterna? Quænam altior, & melior? Hic fruimur creaturis: illic, cum plenissimo, & inexplicabili solatio fruimur Creatore. Hic cum hominibus avidis, perversis, & absque fide conversamur: in Cælo inter animarum sanctarum, atque spirituum Angelicorum (qui se adinvicem atdentes diligunt) societatem, ducimus vitam: atque inenarrabiliter increata DEI pulchritudine delectamur, & pascimur. Quapropter, etiam secundum cæcæ istorum hominum mentem, falsumque eorundem judicium, non potest homo recusare mortem, ubi DEUS vocat ipsum ad aliam vitam, eò quòd ad meliorem sine comparatione, feliciorisque statum pertransseat. Quomodo namque sani judicii homo ille appellari potest, qui rem aliquam cupiens, lamentetur de meliori, eamque nolit, ubi
cito,

citò,
Quar
sentem
linqui
Cùm
æterna
eunde
sempit

Qu

A
ventu
dicen
res br
agnos
hanc
namo
Quar
fugie
terit
omne
in ho
Quò
mus.
rexen
me,
visel

citò, & minori cum pretio habere potest?
 Quando plus expendit homo: cum præ-
 sentem vitam contra voluntatem suam re-
 linquit, vel quando voluntariè hoc facit?
 Cum ipsam deserit; transeundo illico ad
 æternam mortem, vel cum ab ea discedit,
 eundo subitò ad vitam veram, beatam, &
 sempiternam?

C A P U T X.

*Quomodo iuvandi ii, qui tentantur, eò
 quòd iuvenes moriantur.*

Alii tentantur, quia sibi ipsis videntur
 iuvenes mori, & cum in florida ju-
 ventutis ætate reperiuntur. Alicui ex istis
 diceretur: N. mi dilecte, si benè considera-
 res brevitatem vitæ nostræ, manifestè
 agnosceres, illi nulla ex parte convenire
 hanc vocem, *Brevis*, vel *Tarda*: Quid aliud
 namque est vita ista, quàm nebula brevis?
 Quàm umbra quocunque tempore à nobis
 fugiens: quàm ventus, qui velociter præ-
 terit? Num adhuc advertisti, quòd res
 omnes ea in parte, qua magis non fruimur
 in hoc mundo fallaci, pertransierunt?
 Quòdque plus morimur, quò plus vivi-
 mus. *Præcisæ est, ajebat Propheta, velut à
 texente vita mea, dum adhuc ordiret, succidit
 me, de mane usque ad vespèram finies me. Bre-
 vis est hæc vita, & brevitatis ista semper incerta est:*

G.

quia

quia nescimus, an Dominus noster, in cuius manibus est vita, & mors omnium, sit venturus *serò, an media nocte, an galli cantu, an mand.* O vitam non dicam dubiam, & cæcam solum, sed vivam afflictionem! Quòd si percipere cupis, fili, aliquid de brevitate istius vitæ: ad memoriam tuam revoca aliquam actionem, quam ante quinque annos fecisti; & deinde aliam, quam ante decem, & vix inter unam, & aliam major temporis distantia concipitur; pro certo enim credas, quòd, etiamsi à tempore Adæ usque ad istud vixisses, nihilominus citissima tibi mors videretur. Quòd quidem tibi evenit ratione voluntatis tuæ, quæ creaturarum amoris nimis addicta est; nam, si defæcatum haberes affectum, diceres cum Propheta: *Hei mei, quia incolatus meus prolongatus est*: Quòd si tandem voluerimus comparare hanc vitam cum æternitate alterius vitæ, nonne erit velut minimum instans? Sed ponamus insuper, quòd possibile sit nobis concedi, juxta voluntatem nostram, in hac valle miserrimum vitam longissimam: estne hoc desiderandum? Quid aliud est, multum vivere, quàm multum affligi? Nos omnes peregrini sumus, & per vias plena laqueis, inimicis, erroris, afflictionibus, occasionibus, peccatis, & infinitis, ut ita dicam, malis discurremus; & tu doles, finem

nem ad
culosa
quot h
spatiis
in vir
tionib
ciei se
tur, i
adeon
perfen
nem n
qui p
multis
nes, i
cimur
fomus
mus:
cet no
Magn
di gra
care a
de igi
tuam
quo
d

nem advenisse vitæ tam laboriosæ, & periculosæ? O vita misera, atque fallax! In quot homines saporem immisisti longis spatiis tuis? Quoties fecisti, ut navis vitæ in virtutibus, atque spiritualibus perfectionibus florentissimæ, in scopulos perniciæ sempiternæ frangeretur? Qui nascitur, moritur; si ergo mori debes, quare adeo mortis tarditatem desideras, semper perferens molestissimam in te cogitationem moriendi una die? Stultus ille esset, qui per Judicem damnatus simul cum multis supplicio, rogarer, ut sibi post omnes, mors donaretur. Quare quotidie dicimus: *Fiat voluntas tua*, si deinde rebelles sumus voluntati divinæ? Vel, quare dicimus: *Adveniat Regnum tuum*, si adeo placeat nobis intolerabilis servitus istius vitæ? Magna est obligatio tua N. mi fili, reddendi gratias Deo, quod dignetur te citò vocare ad Regnum, & gaudium suum. Redde igitur eidem gratias, voluntatemque tuam divinæ voluntati conformem efficias; quorsiam aliàs tibi obtinget, & quidem absque ullo fructu, miserabilissimum, & perpetuum pœnitere.

CAPUT XI.

De auxilio illorum, qui, utpote in dignitatibus constituti, nollent mori.

Acrier tentantur personæ illæ, quæ ad altos dignitatis gradus ascendunt, ubi morti appropinquant; mallent enim non mori. Illis dici potest: Mundi hujus dignitates contemnendas esse, velut nullo dignas pretio: maximè, quia illi, qui in dignitatibus sunt constituti, similes iis sunt, qui ob aliquod negotium in summitate altiorum ædificiorum morantur, sæpè enim ad terram præcipientes ruunt: semper cœli sagittis expositi isti manent: neque deficit ventus, qui eos ita aliquando inflat, ut die aliqua disrumpantur: obnoxii valde sunt frigori rerum cœlestium, verarumque virtutum, nec non calori amoris terrenarum vanitatum, ac vitiorum; & quidem tales sunt omnes, præter illos paucos, qui dignitates fugerunt, vel illas ita possederunt, ac in iisdem vixerunt, tanquam si illas non haberent. Ego nunquam legi, aut audiui, dignitates attulisse quietem in hac vita, & salutem in alia; cum nihil aliud sint dignitates, quam materia affligentium cogitationum, atque occasio profundissimæ damnationis. Molestias, quas mundanæ dignitates in corde pariunt, & magna pericula, quibus eadem di-

dignita
genti
nind c
floriz.
Christ
res, n
omne
tes, c
effec
plice
nitat
nes co
bas,
anxia
mi,
dign
suffic
que a
cacy
men
bi an
sci ve
pien
Quò
renat
Deo
tibi
rum
bit;
ut ve
mar

dignitates subiectæ sunt, optimè multi ex gentilibus cognoverunt; qua de causa omnino coronas fugerunt; sicut narrant Historiæ. Omitto hinc recensere tot, & tot Christianos Reges, Reginas, Imperatores, nec non filios, & filias ipsorum, qui omnes, cunctas res terrenas contempnentes, omnino se DEO dederunt religiosi effecti. Memento, quæso, fili mi N. displicentias, atque afflictiones, quas in dignitate tua sustinuisti, cum in ipsa eas omnes conditiones, ac qualitates non invenibas, quas desiderium tuum cupiebat; tum anxiarum cupiditatum recordare, dilecte mi, quas habuisti, ut ad majores semper dignitates ascenderes; quot noctes absque sufficienti somno transegisti, imò quandoque absque omni etiam modico somno. O cæcum mundum, quam vanus, quam mendax, quam fallax es! Quam deinde tibi amara fuit mortis memoria, fili, quòd sciveris, tibi (vel velis, vel nolis) surripiendam esse unà cum dignitatibus vitam? Quòd si adeò tibi dignitates placent; terrenas aspernare ex toto corde, ut placeas Deo; ipse enim certissimè in Cælo talem tibi dignitatem concedet, quæ in infinitum quamcunque aliam terrenam superabit; nō sis, quæso, mi fili, ita imprudens, ut velis unà cum illa istam dignitatem, animamque cum corpore amittere. Quod

præter dubium eveniet, ubi moriaris
(quod Deus avertat) cum affectu istius
vitæ, & illibenter.

CAPUT XII.

*De modo succurrendi illis, qui propter filios
suos, quos debent relinquere, manent
non mori.*

ADsunt aliqui dicentes, quòd libenter
morerentur; sed propter filios sua
moderatione indigentes ferme, confor-
mari non possunt cum voluntate divina.
Cum his ita procedemus.

Primò petemus ab istis: Quid magis in-
terfit: ut ipsimet in gratia Dei decumbant,
vel, ut ipsorum filii aliquòd bonum ha-
beant in hoc mundo? Quòd si magis ipso-
rum interest, & quidem absque compa-
ratione, propria salus, quàm bona tem-
poralia filiorum, debent se ab omnibus
illis affectionibus remove, quæ salutem
animæ impediunt: *Si autem manus tua, vel
pes tuus scandalizat te, abscinde eum, & projice
abs te: bonum tibi est ad vitam ingredi debilem,
vel claudum, quàm duas manus, vel duos pedes
habentem mitti in ignem aeternum; & si oculus
tuus scandalizat te, erue eum, & projice abs te:
bonum est tibi unum oculum habentem in vitam
intrare, quàm duos oculos habentem mitti in ge-
hennam ignis.*

Secun-

Secundò petemus ab ipsis: Quis magis filiorum sit pater: Deus an ipsi; quis magis eos amet: ipsi an Deus? quis magis illis auxiliari possit: Deus an ipsi?

Tu enim N. (dicemus ad unum ex istis) carnalis tantum es, & peccatorum pater: sed Deus optimus est illis bonitatis Pater: qui pro sola sua benignitate corpus, animamque creavit filiorum tuorum. Si autem Deus propter ineffabilem charitatem suam misit in mundum Filium suum, ut ipsum salvaret, præcipue verò propter salutem filiorum tuorum: quomodo ipsos abjicere deus poterit, eisque non providere de bonis illis, quæ ad ipsorum salutem sunt necessaria? Terrenos honores, celsitudines, & reliqua bona non debet Christianus homo in tali pretio habere, in quo natura nostra vellet, ut ea haberemus: sed in eo omnino, in quo jubet Deus, ut ea nos habeamus: nec non propter illum profus finem, qui placet eidem Deo. Non à patrum vita, atque industria filiorum bonum procedit, sed à bonitate, & providentia divina. *Bona, & mala: vita, & mors: paupertas, & honestas à Deo sunt.* Non ideo tamen prohibemus homini esse industrium, & laborare pro se, atque pro familia sua: sed per hæc illi innuimus, quòd confidentia ipsius non in laboribus, atque industriis suis, sed in Deo reponi debeat: ac proinde

ab ejusdem DEI manu pro te optima suscipere oporteat, quidquid contigerit. Propterea, fili, si placet Deo, ut moriaris: & si mediante morte tua, filii tui pauperiores evaderent, quam modò sunt, optimum quoque pro illis est egenos esse. In hoc autem totum situm est: ut nos libenter, & cum gratiarum actione, quidquid nobis potest accidere, à manu Dei suscipimus. Cum igitur ita res se habeant: consigna dilecte fili, liberos tuos in manus cælestis Patris cum confidentia magna, quòd sit illis facturus omne id, quòd expediens, & bonum fuerit pro illis. Quare ad animam tuam tantum incumbere: atque ab ea sola, quæ ad tuum bonum spectant, omnes cogitationes tuas converte.

CAPUT XIII.

De illis, qui non libenter moriuntur ob timorem de peccatis commissis, nec non de judiciis DEI.

Maxima pars infirmorum turbari solet propter timorem de peccatis commissis, ac de divinis judiciis; propterea non libenter moriuntur, istis dicemus, quòd bona res sit, divinam justitiam, atque occulta, & altissima DEI judicia formidare: sed non usque ad eò, ut à pavore dejiciatur ad terram, & consternetur (pes, quam

quam habere debemus in bonitate divina. Quare scire oportet, fili mi, Deum à peccatore quidem velle, ut cogitet, se offendisse Majestatem divinam, doleatque, quòd magis possibile est, de offensa, purè ut ei placeat: ac cupiat hunc dolorem: & ipsum efflagitet à clementia divina: ut offensam integrè confiteatur, animo firmo, & stabili potius amittendi res omnes, & vitam simul, quàm Deum denuo offendendi: ut se voluntati divinæ resignet, tum circa hanc, tum circa aliam vitam: ac tandem, ut speret in misericordia ipsius Dei, quamvis sibi videretur contrarios esse Deus inveni. Qui prædicta facit, credere debet, quòd, *vita vivet, & non morietur: quòdque peccata sua, si fuerint, ut coccinum, quasi nix dealbantur; & si fuerint rubra, sicut vermiculus, velut lana alba erunt:* Huc convertere debet peccator omnes cogitationes, totamque voluntatem suam: ac, ut dixi, voluntati Dei se conformare, qui vult, ut peccator doleat, quòd illum offenderit: proponatque ipsum amplius non offendere: & in omnibus ei obedire, efficiendo quidquid ei præcepit, ac præcipit dilecta iudem Domini Sponsa, Ecclesia sancta Romana. Quæcunque alia cogitatio, & sollicitudo, aut verba, exempli gratiâ: Quis scit? quis scit? esse potest, quòd si ex illis peccatoribus, quibus Deus non ignoscit, & si-

milia: sunt cogitationes, ac verba à superbia nostra proveniente, nec non dæmonis doli; tam infinita enim est misericordia Dei, adeoque ineffabilis satisfactio, quam Crucifixus Dominus pro toto mundo obtulit: tantusque, ac tam inexplicabilis affectus, atque præstantia, qua Deus parcit: ut peccator lætus magis esse debeat pro isto, ubi illud agnoverit, quam pro ipsa peccati remissione, atque indulgentia.

C A P U T XIV.

Quomodo agendum cum illis, qui mallent non mori, eò quòd peccatorum suorum poenitentiam agere: perent.

NON desunt ex illis, qui mallent non mori: quia nondum peccata sua fleverunt: Istitis dicetur: scitote NN. filii mei charissimi, quòd fletus ille, ac poenitentia majoris valoris est, quæ Deo magis placet; illa verò magis illi placet, quam à nobis stricte requirit. Si Deus à vobis multas lacrymas veller, longam quoque vobis vitam concederet: Sed, cum velit modò à vobis vitam auferre, signum manifestissimum est, quòd poenitentia, quam à vobis requirit, sit resignatio voluntatis vestræ in voluntatem divinam: dolentes quòd olim
non

non at
tate
tio vo
sideri
defle
alite
lam
sus e
nita
bus
moc
Lug
cum
fed
cum
cum
mior
sitate
bisit
mod
brat
stula
fletu
adg

N
vide

non amarissimè luxeritis offensam Divinitatem; si verò prædictus fletus, ac resignatio vobis non placet, estote certi, quòd desiderium vestrum de longa vita, non est ob desendum peccata vestra (quamvis vobis aliter videatur) sed ob continuandam malam vitam præteritam; illorumque profusus est peccantium, qui, post acceptam saninitatem, magis, magisque vitiosis passionibus se dediderunt; non id est nihilominus modus (licet brevis sit vita) lugendi div. Lugere peccata vestra intensius, & majori cum dolore, non ob timorem pœnarum: sed purè ob amorem DEL. Lugeate majori cum odio vestrimet ipsorum, & intensiori cum amore erga Deum, nec non cum firmiori resignatione ad quamcunque adversitatem ferendam, quam Deo placebit vobis imponere: quæ resignatio, si in vobis modò non est, dolete, quòd eam non habetis, illamque desiderate, & à Deo postulate: prosequentes offerre ipsimet Deo fletum, quem pro nobis Filius ejus emisit ad gloriam Patris sui cælestis.

C A P U T XV.

De tentatione differendi Confessionem.

NON desistet diabolus tentare infirmum istius secundi status, cum eum viderit ferè conformem voluntati divinæ,

ut Confessionem differat : ipsi nempe in-
 sinuando, quòd oporteat prius benè de il-
 la cogitare ; in quo procurat, ut angustias,
 atque laborem sustineat : eidem nempe
 suggerendo, quòd, ubi confessus fuerit,
 nulla amplius vitæ spes remaneat. Huic
 tentationi respondet Divus Augustinus,
 asserens : *Remedia conversionis ad Deum nullis
 sunt cunctationibus differenda, ne tempus corre-
 ctionis pereat tarditate ; qui enim poenitenti indul-
 gentiam promissit, diem crastinum non se ostendit ;
 ipsa enim est res, qua multos occidit, cum dicunt,
 Cras, Cras, & subito ostium clauditur : remansit
 foris cum voce corvina, qui non habuit gemitum
 columbinum : Idcirco, dilecte mi fili, N-
 unc gemit, ut Columba, & tunde pectus. Si
 modò tibi offeretur corporis salus, scio cer-
 tè, quòd non diceres, Cras, Cras : tibi of-
 fertur animæ salus, in qua totum consistit,
 & tu dicis Cras ? Agnosceis, fili mi, ma-
 gnum errorem tuum ? Heu, heu, ipsi, vel
 gentiles Poëtæ te reprehendunt, ac dam-
 nant : audi :*

Nam cur,

(a) *Qua ledunt oculos, festinas demere ; si quid
 Est animam, differs curandi tempus in annum ;*

(b) *Sed propera : nec te venturas differ in horas,
 Qui non est Hadie, Cras minus aptus erit.*

*Eccles. V. Non tardes, ait Deus, converti
 ad Dominum, & ne differas de die in diem ; subito
 enim*

(a) *Horat.*

(b) *Ovid.*

enim ve
 sperdet
 cipe n
 cras, p
 tas m
 quàm
 que d
 moni
 Idcirco
 specta
 de ill
 mitto
 fecisti
 ducer
 ferat
 est cog
 res om
 carum
 Deus
 fessio
 tatis
 apert
 Evang
 nare,
 postq
 nebar
 ne m
 infir
 es, no
 contig
 in Ev

enim veniet ira illius, & tempore vindictæ differdet te; Eja igitur, mi frater, mi frater, mi frater, incipe in nomine Domini confiteri: quia cras, præter alia pericula, minatur infirmitas majora tormenta, atque angustias, quam modò sustineas; & forsitan, in dō ab-que dubio, angustia ista sunt ab arte demonis, ut Confessionem tuam impediatur: Idcirco statim incipiamus; quod enim spectat ad id quod dicis, nempe, te bene de illa non cogitasse, mihi remittas; promitto namque ego omnia peccata, quæ fecisti, ad mentem tuam cum facilitate reducere. Cogitare verò quod confiteri auferat ab infirmo spem corporalis salutis; est cogitatio stulta nimis ac falsa; quinimò res omnino aliter se habet; propter peccatorum siquidem, ut plurimum, mittit Deus infirmitates, unde, sublato per Confessionem peccato, quod est causa infirmitatis, tollit quoque ejusdem effectus. Quod apertissimè ostendit Dominus noster in Evangelio; ubi enim volebat infirmos sanare, prius peccata illis demittebat, & postquam illos sanaverat, semper admoneretur: ut rursus ad peccatum non redirent, ne majori cum ipsorum damno peior illis infirmitas superveniret: *Ecce sanus factus es, noli amplius spectare, ne deterius tibi aliquid contingat*; sunt hæc Domini nostri verba in Evangelio recensita.

CA.

CAPUT XVI.

*De prima causa ex præcipuis, qua sunt quatuor,
propter quam peccator Confessionem differt,
scilicet de inhonesta adhesionem,
& affectionem.*

Quatuor sunt præcipuæ causæ, propter
quas peccator confessionem differt,
nempe

Inhonestam adhesionem, & affectionem.

Odium cum aliquo.

Restitutio rerum malè acquiratarum faci-
enda: &

Pudor in confitendo.

Propter primam causam advertat Con-
fessarius, quòd si persona dilecta non est
absens, oportet illam ad infirmi oculis au-
ferre: & quidem taliter, ut infirmus illam
ampliùs non videat, & de ea nihil impo-
sterum sciat, vel ei renunciatur. Postea di-
cetur infirmo: Bene agnosco, fili mi, quòd
differre Confessionem proveniat eò, quia
res dura tibi videatur relinquere perso-
nam, quam ad eò amas: sed sic ad eò ama-
siam istam diligis: ipsa verò te etiam mul-
tum: quomodo cum veritate dici potest,
quòd ad invicem amemini, si in hoc amore
alium aliis mortaliter persequitur? Hoc
verbum, *Amare*, nihil aliud dicere inten-
dit, quàm, personam amatam bonum optare,
eique istud idem bonum, quò plus fieri
pe-

potest, procurare. Istud verò non facit ve-
 ster amor, qui semper tale secum habet
 venenum, ut eodem tempore, ac momen-
 to, quo amamini adinvicem, mortem ve-
 locissimè vobis pariat. Dum amas, fili mi,
 amasiam tuam, occidis uno ictu te, & il-
 lam simul: ac ipsa te amans sibi pariter, &
 tibi mortem parturit sempiternam. Quòd
 si adeò placet tibi, dilecte mi, ipsum ama-
 re; ut ipsam ames contentus sum: sed abs-
 que veneno: illo scilicet amore eam ama-
 qui tibi, illique bonum, animæque salu-
 tem procurat, & gignit. Ecce ejusdem
 amasiam bonum, & tuum: ipsam relinque,
 ut convertatur ad amorem illius, qui eam
 creavit, & redemit, utque fletui se dedat,
 eò quòd cum tanto errore Majestatem di-
 vinam offenderit; & certò credere debes
 (neque absque bona loquor ego cogitatio-
 ne) ipsa non amplius vult amicitiam tuam.
 Primò ob salutem suam: deinde ob tuam:
 sed præcipuè, ut placeas Deo tuo: Hic ad-
 ducere, fili mi, diversas oppositasque co-
 gitationes vanum omninò est, quia eam
 omninò debes relinquere, vel velis, vel
 nolis; & tu adeò demens eris, obstinatus,
 ut potius eam velis relinquere cum æterna
 damnatione tua, quàm cum adeptio-
 ne amicitiam Dei, & Regni
 ejus?

CAPUT XVII.

*De secunda causa, ratione cuius Confessionem
differt peccator, scilicet ratione odii
contra aliquem.*

UT tollatur secunda hæc causa, nempe odii, quo forsitan infirmus aliquem prosequitur, ei dicitur: Mihi videtur, fili, quod cupiens militem honestum, & decorum agere, ferre nihil bellandi artem, ac leges calleas. Quem unquam vidisti, qui volens se vindicare ab inimico per viam vindictæ, prius cogitet de occidendo se ipso? De quo unquam honorato milite intellexisti, quod, ubi adscriptus fuit alicujus Ducis insignibus, illi pro honore sit militare sub insignibus hostis sui? Tu, gratiâ Christi Domini Ducis nostri, es Christianus, & in sancto Baptismate miles Christi effectus es; quocirca juxta leges Christianæ militiæ pugnare teneris. Si igitur ita res est, scito, quod in Christiana militia tantum contra peccatum pugnatur, nec non adversus motus & passionem illas, quæ ad peccatum inducunt; qui aliter facit, & contra fratrem suum praeliatur, Christi miles non est: in id neque honoratus est miles: sed rebellis, ideoque Inferno dignus; si ad id placet tibi, mi fili, indignatio, atque vindicta, illam contra te suscipias, qui tam impiè, & toties Deum offen-

offendi
mum
ordina
tuum d
eo, qui
igno cu
certa,
nos de
quibu
gnem
verus
dico ve
cus m
inimi
esse c
cere;
omni
tuis.
absq
te ha
quoc
mura
Tuus
pend
lis, n
coris
cruc
quer
mur
omn
dise

offendisti, animam tuam, atque proximum tuum: indignate inquam contra inordinatas passiones, & contra peccatum tuum decerta. Tum, si cupis certare cum eo, qui te offendit, ipsumque vincere magno cum honore tui ipsius, illis armis decerta, quibus JESUS Christus dux noster nos decertare docet, & cupit. Ecce arma, quibus vult Christus Dominus, ut nos pugnemus cum inimicis nostris: ecce modus verus eos cum gloria superandi: *Ego autem dico vobis, diligite inimicos vestros.* Putat cæcus mundus esse dedecus, non vindicare inimicorum injurias, animique exilitatem esse credit, illis ignoscere, illisque benefacere; O Domine, ô Domine, ô mi Deus omnipotens! cum tu igitur patris inimicis tuis, ipsisque benefacis, ergo vilis es, & absque honore? Ergo, cum pro proprietate habeat majestas tua ignoscere, habet quoque, juxta cæcum, & impium illud mundi judicium, exilitatem, & dedecus? Tuus igitur Filius, mi Deus, etiam, cum pendens in Cruce dicebat: *Pater dimitte illis, non enim sciunt quid faciunt,* actum dedecoris, & vilis faciebat: pro inimicis crucifigentibus interpellabat? Ob consequens ergo quoque, secundum pessimum mundi judicium, omnes Heroici servi tui, omnesque Apostoli invincibiles: cuncti discipuli: Martyres: Reges: Imperatores
 Chri-

Christiani, & Sancti reliqui: nec non quicumque militiae tuae milites, viles sunt, & absque honore; quia omnes inimicis suis pepercerunt, illisque benefacere quaesierunt? O caecum Mundum, & impium supra modum! Tu ipsemet Munde impie, in Historiis tuis honoras, & celebras Caesares, quia inter caetera opera sua inimicis ignoscebant, & faciles erant ad benefaciendum illis: Tu non vilem, sed magnanimum praedicas Octavianum Augustum in illis verbis, quae dixit ad inimicum suum: *Olim tibi hosti, o Cimbræ, nunc insidiatori, & parricida do veniam: tam hinc inter nos inchoetur amicitia, contendamusque, utrum meliori fide ego tibi bis vitam condona verim, an tu acceperis?* Tu inquam ira sentis, o munde, & postea, hodie Ignoscere, exilitatem appellas?

Sed, relicto mundo in caecitate sua, sequamur JESUM Christum Ducem nostrum: quia honor, qui hinc sequitur, magnus est: praemium inestimabile: & necessitas inevitabilis illi, qui non vult pro semper mortuus esse. Ecce honor: ecce praemium illi, qui ignoscit, & benefacit inimicis suis: *Ut sitis, inquit Christus, Filii Patris vestri, qui in Calis est: quis honor, quale praemium sit fieri DEI filium, non est, qui possit capere, vel explicare. Quid dicemus dein de necessitate, quam habemus*
ad

ad ignoscendum inimicis nostris? Nos omnes debitores sumus DEO: quia amnes ipsum offendimus: singuli magis, vel minus: Nisi ignoscitis, ait ipse, neque vobis ignoscetur. Qui vindicari vult, à Domino inveniet vindictam: & peccata illius servans servabit, Eccl. 28. & alibi: Si enim dimiserit hominibus peccata eorum, dimittet & vobis Pater caelestis delicta vestra, Matth. 7. Parcas ergo, mi fili, mi N. quia, si cogitationem tuam vertis ad honorem, non habes, quid dicas, & quare non statim agnoscas; si ad debita tua, non est, quid in favorem tuum allegari possit, ubi non parcis; si ad Gentiles recurris, jam convinceris, & debes ignoscere; & si convictus non ignoscis, citissime condemnaberis, & ad flammam, quae nunquam desinunt, inferorum, à demonibus deduceris. Audi, quid in Vita Sanctorum inter cætera Exempla ad propositum nostrum legatur: Fuit unus, qui moriens noluit unquam ignoscere inimico suo, etiam multoties de hoc exoratus fuerit; dum huic, in Ecclesia, defunctorum Nocturni canebantur, cum ad ea verba pervenere cantores: *Parce mihi Domine*, visus est suffixus Cruci Dominus manus à Cruce, clavisque dissolvere, ac sibi aures obturare, dicens: *Non pepercit, neque ego parcam.* Quod si vis, ut DEUS tibi parcat absque eo, quod inimico tuo parcas, scito, quod in dia-

diabolicam superbiam elatuses, adeoque magnam, ut quò nomine eam appellem, ignorem. Quare vis, ut DEUS tibi obediat, & illi obedire tu recusas?

CAPUT XVIII.

De tertia causa, ob quam peccator differt Confessionem, id est, ob restitutionem faciendam rerum male acquisitarum.

Tertiam causam, ob quam differtur Confessio, diximus esse: Quia infirmi rem alienam restituere nollent. Illis dicitur: Quare alienam rem restituere non vultis? O miseri! Ego non puto, quòd sit ideo, quia credatis vobiscum illam deferre; nudi enim in hunc mundum venistis, & nudi ad eum recedere debetis. Si verò hoc agitis, ut filii vestri sint divites, magno in errore versamini; quia, hoc modo, aeternam damnationem vobis eligitis, ut divites filios vestros relinquatis; vobis inferos, divitias filiis vultis. Sed quid dico divitias? Occasiones potius perniciei ipsi vos vultis; hocque verum est, quia per hæc bona male acquisita, eos in via ponitis inferorum, ut damnati dein in aeternum maledicant animabus vestris; imò, ob justum Dei iudicium innumeras quoque miseras patientur in terris; vidimus enim ex multis

exper
acquid
extren
eriam
atque
paru
Quid
tretur
Quo
dum
ritis
beris
dieb
sunt
quod
posse
ri, de
vites
rati fu
illam
veritis
inanit

De qu
fer

Pu
pr
fioner

experientiis, quòd res malè à parentibus
 acq̄sitas filii citò dissipaverint: atque in
 extremam lapsi fuerint paupertatem. Sed,
 etiamsi tales divitiæ essent permanentes,
 atque perpetuæ in familia vestra, reflectite
 parumper ad illa verba JESU Christi:
Quid prodest homini, si universum mundum lu-
cretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur?
 Quod juvamen habebitis à tot divitiis,
 dum propter ipsas animam vestram amite-
 ritis? Insuper, quam satisfactionem ha-
 betis in non satisfaciendo paucis istis vitæ
 diebus, aut horis, quæ vobis adhuc super-
 sunt, si vos conscientie vermibus corrodit:
 quod est principium veri inferni? In quo
 postea supra modum vos affliget, recorda-
 ri, derelictos à vobis fuisse vestros filios di-
 vites; Agnoscetis enim, quàm impiè ope-
 rati fueritis contra animam vestram, cum
 illam ad tot perpetuas pœnas condemna-
 veritis, ut filios vestros in momentaneis,
 inanibusque deliciis relinqueretis.

C A P U T XIX.

De quarta causa, propter quam peccator dif-
fert Confessionem; videlicet propter pud-
orem in confitendo.

PUDOR assignatus fuit pro quarta causa,
 propter quam peccator differt Confes-
 sionem. Hujusmodi hominibus à pudore
 dē

detentis dicetur: Ut video, vos Confessionem fugitis propter pudorem alicujus gravis peccati: honestus quidem fuisse, & valde æstimandus pudor, quem de vobis ipsis debebatis habere in cogitationibus, quæ vos querebant inducere ad peccatum, considerando scilicet, quòd peccantes ex hominibus in bestias: imò in quid pejus, nempe ex DEI filiis in demonis mancipia immutabimini; ò quem pudorem dignum æterna vita, atque bonorum inæstimabilium habuissetis, si, ultra prædictas considerationes, insuper attentè cogitavissetis, quòd, peccando, peccatur ante purissimos, atque terribiles oculos DEI, qui omnia videt: ante æternum Patrem, qui propter ineffabilem amorem, quo nos amat, Filium suum misit in terras ad destruendum peccatum, atque ad salvandum nos. Itaque hunc pudorem deberent habere quicumque, ubi tentantur, & ad peccatum extimulantur: sed nullo modo pudorem ad confitendum. *Pro anima tua, ait Deus Eccl. 4. ne confundaris dicere verum: est enim confusio adducens gratiam, & gloriam.* Et, ut omittam loqui de inæstimabili honore, quem Confessio defert confitenti, ipsum liberans à servitute peccati, & demonis, ipsumque efficiens amicum, atque filium DEI: jam ad amissum respondeo ad tentationem vestram. Vos Confessionem fu-

fugitis
& in
tis. P
apud D
(quod
catum)
cacus
raret,
catur
hum.
& Reg
vus A
Jed ap
nam,
mo cel
ignofc
mediu
suum
lem C
tioner
Dom
ipse:
cipue
ment
rat pu
ob ho
non e
caele
festa
testi
vobis

fugitis propter pudorem, atque honorem,
 & in maiorem cæteris aliis errorem inciditis. Primò, cum unus est inhonoratus apud DEUM, ejusque cælestem curiam (quod nunquam accidit, nisi propter peccatum) est incapax honoris: & quamvis cæcus mundus summopere ipsum honoraret, citò efficiet DEUS, ut ab eo agnoscatur, & pro semper inhonoretur, Nahum. 3. *Ostendam gentibus nuditatem tuam, & Regnis ignominiam tuam.* In quo caurus divus Augustinus DEO dicebat: *Non operui, sed aperui, ut operires; non celavi, ut tegeres; nam, quando homo detegit, Deus regit: cum homo celat, Deus nudat: cum homo agnoscit, Deus ignoscit.* Quare certi estote, quòd efficacius medium peccator non habet ad honorem suum recuperandum, quàm Sacramentalem Confessionem; &, inter tot alias rationes, hæc adest confirmata verbo Christi Domini, qui mentiri non potest; dicit enim ipse: *Qui se humiliat, exaltabitur;* quod præcipuè intelligitur in Confessione Sacramentali; ita ut, quòd magis confitens superat pudorem, confitendo ignominias suas ob honorem DEI, qui sic vult; eò magis non tantùm honoratur ab ipso, & à tota cælesti aula, verùm etiam ab eodem Confessario, operante sic DEO, qui omnia potest in Confessarii mente: & de hoc multa vobis exempla afferre possem relata in

Sanctorum vita: sed ea, ad quos spectat, remitto. Igitur nullum melius medium adest, ut verè, & perpetuò honoremini, quam amicitia DEI, & ejusdem consecutio, quò citiùs fieri potest, per Confessionem, ubi antea per peccatum amissa fuit.

C A P U T XX.

De duobus mediis universalibus, ut infirmus ad libenter moriendum inducatur.

DUO media mihi videntur pro quocunque infirmo potentissima, ut voluntas ejus inclinetur ad moriendum libenter: unum est ipsi dicere: mori, & non mori hominis non à nostra, sed à divina voluntate dependet; quapropter, si DEUS vult, ut in hac infirmitate moriaris, fili, omnes medici, quæcunque mundi remedia, cunctæ artes, nec non universæ potentia, & voluntates creaturarum efficere non poterunt, ut mortem effugias: *Non est consilium, non est sapientia, non est prudentia contra Deum: Ego occidam, & ego vivere faciam, percutiam, & ego sanabo: & non est, qui de manu mea possit erüere.* Idcirco, si ego te ad moriendum exhortor, non propter aliud hoc facio, quam ut bene moriaris, & in gratia DEI, qui, sicut infirmitas tua ostendit, vult, ut in ea ex hac vita decedas.

Quam.

Quamobrem humilia te DEO, submit-
tendo te potentibus ejus manibus; ac cupi-
ditatibus, quæ te aggrediuntur, & à mor-
te deturbant, dicas: Ad quid cupiditates
istæ, si mors mea non in meis, sed in divi-
nis manibus posita est? Ut verò decoram
magis victoriam reddas tuam, adde:
Quamvis autem in manu mea mors esset,
vellem mori, videns, quòd Dominus me-
us & Deus meus, vult, ut ego moriar: mo-
ri volo, ut illi placeam.

Aliud medium, fili mi, est, tibi DEUM
sæpe imaginari dicentem: *Dispone domui
tuæ, quia morieris tu, & non vives:* hanc ve-
rò sententiam in promptu semper habeas,
ut omnia vivendi desideria superes, dicens
intra te. Ad quid desideria isthæc, si po-
stremum jam advenit vitæ meæ? Volo igitur
Creatori meo obedire, & attendere ad
rerum mearum dispositionem, nec non ad
subjugandos, ordinandosque affectus me-
os, & omnia opera mea propter aliam
vitam, atque ob Patriam
cælestem.

CAPUT XXI.

*De infirmis tertii status, hoc est illorum, qui
 ætatem tempus habent: conformes sunt Divina
 voluntati, & exercere valent animi sui po-
 tentias in virtutum actibus efficiendis; nec
 non in quo ipsorum auxilium
 consistat.*

Auxilium infirmorum istius tertii sta-
 tus, qui illi sunt, ut superius dixi-
 mus, qui ætatem tempore non carent, con-
 formes sunt voluntati Divinæ, & exercere
 possunt animi sui potentias in eliciendis
 virtutum actibus, consistit in edocendo ip-
 sos: quomodo se gerere debeant, ut pla-
 ceant DEO: quomodo agere eos oporteat
 cum medico, cum illis, qui eis deserviunt,
 cum infirmitate, ut eam patienter susti-
 neant, & tandem in multis aliis occasio-
 nibus, quæ iisdem contingunt, vel con-
 tingere, ut plurimum, solent: quibus ap-
 ta, atque optima media, & auxilia sub-
 duntur, ut nihil pro quibuslibet infirmo-
 rum istius tertii status opportunitatibus
 necessarium debeat desiderari.

CAPUT XXII.

*De eo, quod infirmus agere debeat cum
 medico.*

Modus, quem infirmus servare debet
 cum medico, est, ut Pri-

Primò. Respiciat medicum, ac medicinas, velut opera bonitatis, & providentiæ DEI, cui placuit providere homini in infirmitatibus, tum de medicis, tum de medicinis: istis præbendo virtutem sanandi infirmitates nostras, & illis cognitionem infirmitatum, virtutumque herbarum tribuendo.

Secundò. Scito, quòd si DEUS lumen medicis non concedit, & actualem concursum virtuti medicinæ: neque hæc effectum suum habebit, neque medicus in firmitatem, ejusque causam agnoscer. Ex quo tria eruenda sunt. Primum existis est quod Confessio Sacramentalis subito facta est optima etiam pro salute corporis: quia respiciens DEUS conscientiæ puritatem, audiet utique suspiria, & orationes infirmi; unde, si ita pro eo expediens fuerit, præstabit medico veram cognitionem infirmitatis, & medicinis actualem virtutem, atque effectum salutis. Secundum est, ut divites, & potentes non confidant in multitudine medicorum, doctisque eorundem collegiis; tum, ut pariter non contristantur pauperes, diffidantque, ubi se derelictos inspiciunt à creaturarum auxiliis: sed isti, & illi æqualiter confidant in Deum, & ab eo dependant, qui sanitatem donat per medicos, & absque medicis juxta divinam suam voluntatem, ac bene-

placitum. Tertium est, quòd, licet dependentia nostra à DEO esse debeat, nihilominus boni medici respuendi non sunt, sed potiùs, ubi possumus, procurandi: quorum monitis, & præceptis omnibus obtemperabimus.

C A P U T XXIII.

Quomodo se gerere debeant infirmi cum illis, qui ipsis deserviunt.

QUIA verò infirmi, ut plurimum, propter suas afflictiones inæsti fiunt, & rædiosi circa moderamen, & servitia, quæ ipsis præstantur: debet hoc maturè præcaveri, ipsos admonendo, & hortando ad patientiam, & ad recipiendum quodcumque servitium cum animo tranquillo, & quieto; quamvis pro eorum voluntate ipsis non inserviat: vel, ita iisdem videatur, eò quòd afflicti reperiantur.

Ne igitur in vitium impatientiæ, atque ingratiitudinis labantur infirmi, dicitur illis, ut, eo tempore, quo ipsis servitia præstantur, si hæc bona non videantur, tacitè iidem infirmi dicant ad se: Silete jam, & quiescite, quia iudicium vèstrum, hoc tempore, non est bonum, & rectè non iudicat; &, quando etiam ipsis quidquam quandoque deficeret in re aliqua, agant prudentes, & bonos Christianos, excusent-

sentque, & dissimulent omnia vultu læto,
 & cum gratiarum actione. Quòd si aliqua
 necessaria deessent, non ideo infirmi in
 impatientiam excurrere statim debent: sed
 potius meminisse peccatorum suorum, &
 debiti permagni, quo justitiæ divinæ te-
 nentur, atque cum gratiarum redditione
 suscipere deservientium errores, ceteros-
 que omnes, in pœnam peccatorum com-
 missorum, considerantes semper, quòd
 longè melius pro se ipsis sit solvere hîc
 paucis, & cum merito id, quod debent,
 quàm multis, & absque ullo merito in Pur-
 gatorio. Tum recordentur itidem, quòd
 Filius Divinus inter tot suas acerbissimas
 pœnas, dum erat in Cruce, neque paulif-
 per aquæ obtinere potuit. O si sciretis,
 quot dantur ex infirmis, qui usque adeo
 derelicti ab humanis auxiliis inveniuntur,
 ut petræ, ne dicam homines, iisdem com-
 pati deberent; & tamen patienti animo
 benedicunt Deum; certè hoc idem liben-
 tius vos feceritis, quibus multa auxilia, &
 commoditates non desunt.

C A P U T XXIV.

*Quomodo cum infirmitate se gerere de-
 beat infirmus.*

Quia infirmitas affligit, doloresque in-
 firmo affert, idcirco modus nos benè
 geren-

gerendi in infirmitate, est, patienter sustinere: Ad patienter igitur sufferendum per considerationes sequentes animum infirmo addemus: Stulta res est, præter dubium, in homine, nolle tolerare adversitates, doloresque, quos secum affert vita humana, & vitari non possunt. Tum non exiguum est itidem dedecus, nondum habere consuetudinem in tolerando ipsos cum tranquillo animo; Quòd si pro dedecore reputamus exiguam doctrinam in eo, qui in scholis plures annos versatus est, atque multum ad studia incubuit, quid dicendum de homine, qui, vix natus in terrarum orbe, afflictionibus, atque doloribus datus est istius miseræ vitæ, si ipsos nondum didicit tolerare; Quis unquam vitam istam transiit sine doloribus? primi nostri Parentes, quàm citò à terrestri Paradisi deliciis in abyssum dolorum istius vitæ calamitosissimæ ceciderunt; quàm acutos dolores in pectoribus suis perpessi fuerunt, cum à Paradiso per tot maledictiones ejeti sunt, quando in sudore vultus sui vescebantur pane suo: quando horribilem filii sui Abel mortem inspexerunt, quod nunquam antea visum fuerat, vel sub Sole contigerat? Et tamen omnia sustinuerunt cum animi patientia. Quis ex Patriarchis, quis ex Regibus, vel Prophetis immunis fuit à doloribus? Quis ex nobis

nobis
exper
morte
nibu
Isaac
Qui
tum
ama
dolo
vit,
bat,
bat
ut p
de a
cùm
filii
ocul
des
Etus
ben
nov
mus
nost
ni v
Ma
fici
tera
tyre
dolo
fun
abl

nobis intensionem, & atrocitatem unquam
 experietur in se doloris Abraham, dum
 mortem recogitabat, quam propriis ma-
 nibus unico, adeoque sibi dilecto Filio
 Isaac inferre debebat, ut obediret Deo?
 Quis amarum probavit in se Jacobi fle-
 tum, cum tunicam Joseph, à se maximè
 amati, sanguine conspersam vidit? Quis
 dolores Davidis vel solum etiam penetra-
 vit, cum scilicet à Palatio suo regali fugie-
 bat, quia proprius filius, quem valdè ama-
 bat, eum persequeretur ad mortem? Et
 ut reliqua alios omittamus, quid dicemus
 de amarissimis doloribus Regis Sedecia,
 cum privatus est Regno? cum ante ipsum
 filii proprii occisi fuerunt? cum sibi erepti
 oculi? ac tandem, cum catenis circa pe-
 des positus, ad carcerem Babylonis dedu-
 ctus fuit? Et nihilominus inter ista omnia
 benedicebat Deum, Si ad Testamentum
 novum deinde mentis oculos converteri-
 mus, statim ante nos exponetur Caput
 nostrum, Christus JESUS, qui cum om-
 ni veritate Vir dolorum vocatus est: ejus
 Mater sanctissima verè Mare magnum af-
 flictionum, atque amaritudinum: ac cæ-
 tera omnia ejus membra, Apostoli, Mar-
 tyres, Pontifices, omnesque Sancti, qui
 dolores, atque tormenta innumera passi
 sunt? Ergo, N. mi, si nullus datur, qui
 absque dolore vixerit, unicum adest reme-
 dium;

dium; & est, omnia in patientia sustinere ac benedicere Deo; hoc namque modo quot erunt dolores, tot itidem erunt gemmeæ coronæ, quâ in Cælo à Creatore nostro coronabimur.

CAPUT XXV.

De modo excitandi infirmum ad patientiam; nec non de arte tolerandi.

UT dein infirmo ostendamus modum, ac artem ferendi dolores, atque afflictiones infirmitatis, illi dicemus: ut sapientiam cogitationem suam ad unum exsequentibus punctis convertat: semper secum loquens in hunc, vel similem modum: Ah! qua de causa non vis edere ex illis amaris fructibus, quibus semper, & quocumque tempore natura vescitur humana? Ad quid patientia mea valet, si à me non aufert, sed magis in me auget afflictiones? Nonne dementia hæc mea est, si, ubi corpus infirmum gero, mentem quoque infirmari permittam? Quæ si conservetur sana, quòdcumque aliud malum nihil est. Caro mea forsitan non est unus ex præcipuis inimicis meis? & quare igitur doleo de doloribus inimicis meis? nonne offendi Deum, ut carni delectationem afferrem? & cur modò non lætor, si per eisdem carnis dolorem offensionem Dei mei facio.

cio satis? si nullus invenitur mercator, qui
 omittat, ubi paucis potest nummis emere
 pretiosas merces: quomodo omittam ego
 emere Cœlum, & divitem coronam æter-
 næ gloriæ brevibus; levibusque istis do-
 loribus? *Id enim, quod in presenti est momen-*
taneum, & leve tribulationis nostræ, supra mo-
dum in sublimitate æternæ gloriæ pondus opera-
tur in nobis: non contemplantibus nobis, quæ vi-
dentur, sed quæ non videntur: quæ enim viden-
tur, temporalia sunt, quæ autem non videntur,
æterna sunt, ait divus Paulus 2. Corinth. 4.
 Quenam ergo merces est ista tam pretiosa,
 si temporali æternum, & exiguo multum
 emitur? Felix ego igitur sum, qui in flori-
 dis hisce nundinis invenior; quare agnos-
 cens, quod injustè doleam, cogitare de-
 beo, quid si cupio membrum esse Christi,
 nulla ratio reperitur, propter quam sub
 Capite, spinis præcincto, membrum abs-
 que acuminum perferentia resideat. Ego
 volo in Cœlorum Regnum ingredi: *Per*
multas tribulationes nos oportet introire in Reg-
num Cœlorum; nec hoc mihi accidere debet
novum, quando Caput nostrum Christus,
de se loquens, ait: Nonne hac oportuit pati
Christum, & ita intrare in gloriam suam? In su-
per dicetur infirmo: ut, præter supradictas
considerationes, cum à dolore tenetur,
pergat cogitatione ad Christi dolores, quos
sustinebat, modò in hoc, & modò in illo

passionis Mysterio; si enim occupatus in-
 his fuerit infirmus, procul dubio ejus do-
 lores dulces reddentur. Addet quoque ja-
 culatorias orationes, hoc modo. Ubi vi-
 deretur Christum Dominum angustiatum
 in horto madere sanguine, ita dicit ad il-
 lum: *Heu! mi Domine, placebit tibi in memo-
 ria, atque virtute tormentorum tuorum, qua in
 horto tolerasti, robur debilitati meae prestare, ut
 valeam sustinere dolores istos unâ cum quocunque
 alio; ut placeam tibi.* Alia vice, ubi conside-
 ravit aliquantisper misterium aliquod,
 imaginabitur sibi, quod crucifixus Deus
 ad ipsum oculos suos vertat, ac dicas: *Ecce,
 N. mi fili, quanta pro te ego patior! attendam
 nunc ego quoque, quomodo exiguos hosce dolores
 tuos perferes ob amorem meum. Quod si res dura
 tibi videtur, tolerare; violenter tecum agas, fili;
 violentia namque illa est, qua Cœlorum Regnum,
 Me ipsum, & patrem meum caelestem rapit: in
 quibus consistit Beatitudo. Per gratiarum actio-
 nem Deo, qui dignos nos efficit, ut aliquid
 patiamur, dilatatur itidem cor ad patien-
 tiam: gaudendo nempe, quod aliquid ha-
 beamus ad offerendum Deo unâ cum do-
 loribus Filii ejus, Mariæ Virginis, om-
 niumque Martyrum ac Sanctorum
 pro indigentia nostra.*

CAPUT XXVI.

*Deo eo, quod ab infirmo peragendum est
cum Deo.*

QUOD infirmus cum Deo observare debet, est, ut magis, ac magis per fidem, spem, charitatem, atque dolorem de offensa ejus, cum ipso Deo uniatur; quod sequenti vel alio modo fit: nullum invenitur medium aptius, ac magis potens, ut inducatur unus ad supradictas virtutes, sicut consideratio bonitatis divinæ; quæ detegetur infirmo successivè per declarationem istorum punctorum: Quod Deus est noster Creator, Redemptor, Rex, Sacerdos, Sacrificium, Advocatus, Intercessor, Pastor, Cibus, Pater, Caput, Medicus, Magister, Exemplum, Via, Gaudium, Veritas, Vita, Honor, Gloria, & omne Bonum: addendo, post declarationem cujusvis ex istis punctis, hunc, vel similem loquendi modum: Dilecte fili, benignum istum Dominum tam multum offendisti, qui non ad Inferos, ut merebaris, te trahit: sed te semper sustinuit, semperque variis modis te vocavit ad se. Nonne tibi videris tineri ad ipsum amandum ex toto corde tuo, ex tota mente tua, ex totis viribus tuis? ad dolendum de ipsius offensione? nec non ad peragendum in bonitate ejus, non tantum peccatorum tuorum ve-

niam, sed quodcumque aliud bonum? Eja-
 igitur istarum virtutum actus elicias, te ex-
 citando ad amorem ejus, ad dolorem de
 offensa illius, nec non ad spem in bonita-
 tem ejusdem. Inter declarationem unius,
 & alterius ex prædictis punctis poni itidem
 poterit (nec erit absque delectatione, &
 utilitate circumstantium) aliqua sacræ
 Scripturæ narratio, vel alicujus Sancti vi-
 ta, quæ apertè bonitatem Dei ostendat,
 subdendo istis pulchrum aliquem conce-
 ptum circa bona cælestia, ut cor infirmi ac-
 cendatur, & sublevetur in ipsis; quod fiet
 dicendo, exempli gratiâ: *Cum invocarem,*
exaudivit me Deus: Ecce, dicetur infirmo,
 ita paratus, ac promptus est Deus ad nos
 juvandum in necessitatibus nostris, ut totâ
 ejus delectatio in benefaciendo nobis ho-
 minibus miseris consistere quodammodo
 videatur! Venite, ad quemcumque locum
 tibi placet, cogitationem tuam, fili, & ibi
 paratum semper Deum comperies; si enim
 intueberis Cælum, terram, arbores, mare,
 animalia; & cætera omnia: in quacunque
 re inest Deus donans illis ad usum tuum
 continuam virtutem, atque operationem,
 imò, si demones ipsos nobis inimicos aspi-
 cies, in ipsis etiam Deum invenies, qui
 eos ita in potentia limitat, ut tantum; ac
 tantum solummodo tentare nos possint,
 sicut & in virtutibus exercere. Si ingredi-
 mur

mur co-
 nos de-
 ratur,
 Cælo
 rabol
 infirmo
 deran
 Cum
 miser
 collum
 stolan
 lim in
 & ad
 manda
 mortu
 Quæ
 dicen
 tam b
 venia
 gravi
 cito r
 dum
 lingu
 man
 qui p
 eiden
 pulc
 ut im
 tam c
 plera
 chrit

mur cor nostrum: ecce in eo Deus, qui nos de malo reprehendit, ad bonum hortatur, Cælum promittit, & se ipsum cum Cælo, si illi obediverimus. Explicatio parabolæ de Filio prodigo valdè apta est pro infirmis trepidantibus iustitiam Dei, ponderando nempe subsequentiâ puncta: *Cum adhuc longè esset, vidit illum pater ipsius, & misericordia motus est, & occurrens cecidit super collum ejus, & osculatus est eum. Cito proferte stolam primam, & induite illum, & date annulum in manum ejus, & calceamenta in pedes ejus, & adducite vitulum saginatum, & occidite, & manducemus, & epulemur, quia hic filius meus mortuus erat, & revixit, perierat, & inventus est.* Quænam ingratitude, fatearis fili mi, dicemus ad infirmum, est nostra, quando tam benignum Patrem offendimus? Quis veniam non sperabit à quocunque, vel gravi peccato! O quæ felicitas illius, quæ citò moritur! citò enim pergat ad videndum Creatorem, qui ei formavit oculos, linguam, vultum, ac totum corpus: animamque in illo creavit: Redemptorem, qui proprio sanguine, ac morte salutem eidem attulit. Ad videndam inquam Dei pulchritudinem, quæ talis, ac tanta est; ut impleat, ac saturet sensum, & infinitam capacitatem ipsius DEI, qui est completa, atque perfecta felicitas. Quæ pulchritudo illa esse debet, quæ perpetuo pro-

prospecta, & ab æterno ab ipso DEI oculo respecta adhuc fixam detinet beatam illam mentem, usque adeo, ut nunquam ab alio objecto distrahatur? Præterquam quod talis pulchritudo non solum nunquam displicentiam, vel molestiam affert: sed semper incomprehensibilem causat lætitiã. O ineffabilem gratiam homini concessam, ut in pulchritudine illa beatus sit, in qua Deus ipse beatus est. Pretiosam ergo vocabo, fili, infirmitatem hanc tuam, quæ ex mundo ad Cælum à tot periculis ad tutum portum: atque à miseriis innumeris ad beatitudinẽ Dei aperit tibi iter.

CAPUT XXVII.

De modo, quo uti debemus quibuscunque occasionibus, quæ infirmo accidere solent, ut idem infirmus semper unitus Domino conservetur.

NON desunt occasiones, ut mens infirmi calstibus cogitationibus, adhibetque virtutum enutriatur.

A medico suscipiemus occasionem loquendi cum infirmo in hunc modum, ubi ille discesserit: Jam à medico, fili mi, visitatus fuisti: jam ejus mandata, & quidquid necessarium videtur pro infirmitate tua, intellexisti: Iste medicus, terrenus medi-

medi
corpo
revert
vis ip
ment
anim
pori
anim
que
pitiat
nes in
dia,
firm
com
eide
in tr
hisc
dem
pris
eum
arq
mus
pisti
in
nedi
funt
min
At
mag
Me
len

medicus appellatur : quia soli medetur
 corpori, quod terrenum est, & in terram
 reverti debet, bis in die te visitat, & sol-
 vis ipsum: modò ad cælestem Medicum
 mentem converte, qui sanitatem defert
 animæ, quæ est immortalis; imò & cor-
 pori, cum videt hoc ei expedire pro salute
 animæ. Hic est noster Deus, Creator at-
 que Redemptor: hic solus ille est, *Qui pro-
 pitiat omnibus iniquitatibus tuis: Qui sanat om-
 nes infirmitates tuas: qui coronat te in misericor-
 dia, & miserationibus; Neque bis tantum in-
 firmum visitat: sed cum eo, perpetuò,
 commoratur: ipsum à malis custodiens,
 eidemque bonum procurans: Cum ipso sum
 in tribulatione; Nec aliam solutionem pro
 his omnibus vult, quam amorem, & qui-
 dem amorem illum, qui efficit, ut præce-
 ptis ejus obediamus: ut doleamus, cum
 eum offendimus: utque cum humiliare,
 atque fiducia citò ad pietatem ejus curra-
 mus. Quoties à divino hoc Medico acce-
 pisti prædictas gratias? Quiesce igitur jam
 in amore ejus, & cum omni die affectu: *Be-
 nedic anima mea Domino, & omnia, quæ intra me
 sunt nomini sancto ejus: Benedic anima mea Do-
 mino, & noli oblivisci omnes retributiones ejus:*
 Atque hic unum advertendum est, ne in
 magnum errorem incidas: Tu, tu terreno
 Medico obtemperes, libenter multas res
 sensui amatas suscipis propter corporis*

corruptibilis salutem, & quidem incertam: quo ergo affectu, ac gratiarum persolutione sumenda est quælibet amaritudo sensuum, ut obedias Deo, & in omni re, divinæ ejus voluntati facias satis? Itaque valde cautus in hoc sis, fili, quia de honore Dei, animæque tuæ salute hic agitur. Insuper dici poterit, nunquam inventus est Medicus aliquis terrenus, qui infirmi ægritudinem, medicinas, atque amara remedia susceperit, ut ipsum sanaret: sed tantum pecunias, & dona; at Medicus noster divinus hæc omnia fecit pro salute nostra: *Verè languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portavit.* Ipse amarum calicem medicinæ nostræ portavit: *Calicem, quem dedit mihi Pater, non vis, ut bibam illum?* Tum ipse pariter tulit in carne sua delicatissima omnia dolorum remedia pro salute nostra: *Ipse autem vulneratus est propter scelera nostra, & livore ejus sanati sumus; quare eructavit amarissima ea suspiria: Deus, Deus meus, ut quid dereliquisti me?* O in ipsam ingratitude hominis, qui hunc Medicum non amat, qui Domino isti non obtemperat, & parum pati non vult pro amore ejus!

Cùm ab initio pro eliciendo sanguine incidetur infirmi vena, dici ei poterit: Tu emisisti sanguinem: sed una sola ex parte, & in exigua quantitate, & quidem propter amorem, quo corpus istud corruptibi-
 le

le dil
 acur
 loren
 Cruc
 totus
 omni
 lortu
 delitu
 bilis,
 so, P
 dum
 quin
 dit il
 re, u
 quid
 pleni
 hilon
 nec,
 inqu
 amor
 tellec
 lius,
 semp
 U
 ipsi:
 & se
 dem
 visita
 & q
 tere
 capit

le diligis : tum sanguis iste subtilissimo acumine eductus est, ne damnatum, aut dolorem aliquem sustineres ; sed suffixus Cruci Medicus noster Divinus voluit, ut totus sanguis erueretur ab ipso, atque ex omnibus corporis sui partibus per flagellorum, acurarum spinarum, nec non crudelium clavorum immanitatem. *O ineffabilis, ac dulcis amor ! O bone JESU, sis mihi, queso, JESUS !* Scis fili, quid nobis contingat, dum de amore, quo nos DEUS afficit, loquimur ? Eodem prorsus modo, sicut accidit illis, qui cum vasis suis tendunt ad mare, ut ea impleant : & verè implent : sed quid ? licèt saepe mare adeant, ac domum plenis cum vasis revertantur, semper nihilominus mare in immensitate sua remanet, ac si nihil ab eo sublatum fuisset : ita, inquam, nos facimus, dum loquimur de amore divino ; quamvis enim omnino intellectus nostri impleantur cognitione illius, id, quod superest ad agnoscendum, semper est infinitum.

Ubi infirmus visitatus fuerit, dicetur ipsi : Ecce quot ad te visitandum accurrunt, & solamen tibi afferunt, fili mi, sed Redemptor noster in Cruce positus voluit pro visitationibus afflictiones, & opprobria : & quidem propter salutem nostram : *Prætereuntes autem blasphemabant eum, morientes capita sua, & dicentes : Vah qui destrais templum*

plum DEI, & in triduo readificas illud: salva
temetipsum: si Filius Dei es, descende de Cruce.

Ubi infirmus pedus suum expurgaverit, vel os laverit, dicemus ei: Tu, DEI gratiâ, pedus expurgans, lavisti utrique os: sed Salvator noster, ut purgarentur pedora nostra ab iniquitatibus, tulit conspui sacratissimum vultum suum: in quem desiderant Cœlorum Angeli intueri: Tunc expuerunt in faciem ejus.

Cùm infirmus ex uno latere se vertet ad aliud, dicitur illi: Tu saepe, modò in hanc, modò in illam partem te vertis, nec quietem invenis; & ratio istius est, ægritudo tua: hoc idem accidit animæ nostræ, cùm DEUM relinquens infirmatur, & creaturis adhæret; se vertat, quocunque velit, in nullo unquam loco quietem inveniet: *Versa*, inquit Divus Augustinus, & *rover*, a in tergum, & in latera, & in ventrem, & *dura* sunt omnia: quia solus Deus est pax, & quies animarum nostrarum: in DEO igitur, si quietem desideras, fili, cor tuum repone: in amore DEI ex uno actu in alium te verte, & tuam omnem cogitationem illic siste, illic quiesce, in doloribus offensionis ejus dolores tui corporis lenias, & in spe bonitatis ejus totaliter pacatus maneat.

Inspiciens verò super mensam aliquam vasa, dicitur infirmo: O quot pulchra vasa

savarii
confite
paratu
autem
quæ lo
nostra
stus D
lute n
nostris
action
ejus pe
Flo
infirm
detine
tentar
tis per
hilce
Filium
amoris
inquit
mine
vel ill
vult; t
tùm h
ita, in
nem i
ne ex
sancti
tus Al
vel illi
in cha

sa variis plena liquoribus, ac lymphis hinc consistunt! Sed Filio Dei vas, quod erant paratum, plenum erat amaritudine, *Vas autem erat positum aceto plenum.* Meditare, quæso, parumper, fili, ingratitude nostram: licet enim vidimus, quod Christus Dominus amarum gustaverit pro salute nostra, & pro expurgandis peccatis nostris, nos nihilominus pro gratiarum actione, magis, magisque studuimus, ut ejus peccatus redderemus amarum.

Flores, qui conspici solent in domicilio infirmi, occasiones item esse possunt ad detinendam infirmitatem in Deum intentam, si ei dixerimus: Attolle aliquantisper, fili mi, interiores oculos à terrenis hisce floribus ad florem illum Divinum Filium DEI, in quo nulla suavitas veri amoris omnigenæ consolationis deest; Ego, inquit ille, *flos campi*; flos campi non ab homine, sed à cælo madefit; neque hujus, vel illius est: sed ejus, qui illum habere vult; tum subiectus est pedibus, non tantum hominum, verum etiam bestiarum: ita, inquam, DEI Filius non sumpsit carnem in purissimo Mariæ Virginis sanguine ex operatione hominis, sed Spiritus sancti: *Spiritus sanctus super veniet in te, & Virtus Altissimi obumbrabit tibi*; Neque istius, vel illius est: sed ejus, qui cupit ipso frui, in charitate, & obedientia præceptorum suo-

suorum: si quis vult venire post me, tollat Crucem, &c. Divinus autem hic flos non solum de Divo Josepho subjecit, ejusque Matri sanctissimæ: Et erat subditus illis: sed bestialibus Pharisæorum, plebisque voluntatibus: Ego sum vermis, & non homo: opprobrium hominum, & abjectio plebis: consideranda autem est cum dolore magna hominis superbia, qui neque DEO se submittere voluit in voluntate sua.

Lecti pulvinaria, & cervical nobis pariformiter occasionem præbebunt differendi cum infirmo; unde poterimus illi dicere: Caput tuum habet, fili, in quo requiescat: sed caput Filii DEI non habet, ubi reclinetur, de quo ipse valde dolet, dicens: *Vulpes foveas habent, & volucres Cali nidos, Filius autem hominis non habet, ubi caput reclinet.* Ita, ait, ab homine contemnor, quem ad imaginem meam creavi, ac meo sanguine, & morte redemi: ut potius in corde suo locum vanitatibus, atque fallaciis damnum, mortemque sibi afferentibus pandat, quam mihi, qui pacem, & vitam dono. Hoc modo igitur à re omni occasionem sumere poterimus loquendi cum infirmo, & circumstantibus, ut omnes accendamus, sed præcipuè infirmum, ad novos actus amoris DEI, nec non ad dolorem de offensa ejus, & ad spem in ipsius misericordia.

Quid

Sume
ni in
Domit
cedem

Ut

multa

no me

transf

transf

itu ex

emisso

falscipi

mus Co

Rex nos

Patri obe

mansuet

put Ch

bus illi

nes me

statem

censqu

twe isfor

que pecc

Adoran

malorum

gitabit

C A P U T XXVIII.

*Quid dici debeas, ubi Cruci affixi Domini
imago præ manibus accipitur.*

SUmetur quandoque Cruci affixi Domini imago præ manibus, &, quasi ipse Dominus loqueretur, sic cum infirmo procedemus:

Ut videas, anima mihi dilecta, quam multam te amem, ante oculos tuos expono me in Cruce pendentem, capite spinis transfixo, manibus, pedibusque à clavis transfossis, latere per lanceam aperto, spiritu expirato, & in manus æterni Patris emisso, ut placatus in amicitiam suam te suscipiat! Hoc considerato adorabis infirmus Crucifixum Dominum, dicens: *Ave Rex noster: tu solus nostros es miseratus errores; Patri obediens ductus es ei crucifigendum, ut agnus mansuetus ad occisionem: dein peculiariter caput Christi Domini adorabit, in vulneribus illis suas omnes superbas, atque inanes mergens cogitationes, quibus Majestatem divinam offendisse potuisset, dicensque: Placeat tibi Redemptor mi, in virtute istorum vulnerum ignoscere mihi quodcumque peccatum per cogitationes à me commissum: Adorans postea manuum plagas, omnium malorum operum patratorem veniam flagitabit; in pedum verò adoratione indul-*
gea-

gentiam cunctorum terrenorum affectuum exposcet; ac tandem latus adorando totum se unà cum cogitationibus, verbis, atque actibus omnibus, quibus offendisse potuisset DEUM, immergetur in illud, ut ibi expurgetur; & tutus maneat à quacunque aggressionem, & à quolibet malo defensus, dicendo diligenter, & ex corde: *Dominus fortitudo mea, & refugium meum, & liberator meus.* Dici itidem infirmo poterit, Crucifixo adhuc perseverante præ ejus manibus: In virtute vulnerum hujus sacratissimi Corporis Christi Domini Pater Divinus te Coronabit in Cœlo corona æternæ gloriæ: ac propter discerptos istos humeros stolam jucunditatis largietur tibi; Manus istæ clavis transfixæ sedem tuam tibi in cœlesti Patria ædificaverunt: Vulnera istorum pedum tibi viam ad Paradisum explanaverunt, ingressumque ad æternum gaudium aperuerunt. Offer igitur, offer tibi, cum gratiarum persolutione cœlesti Patri in hoc crucifixo Domino Filium ejus: ut, ejusdem interveniente virtute, & meritis, effectus supradictos concedat tibi. Quapropter dicas: *Deus meus, & Domini nostri JESU Christi Pater, respice, rogo, faciem Christi nostri: & in virtute ejus operum parce mihi, tuoque Cœlorum Regno dignum me fac: ut ibi te adorem, ac laudem sine fine.*

Aliquando item efficiemus, ut infirmus

mus cur
cifixi

De mod.
tamen

Effe
voe
in extr
nunqu
lis. ceda
plures
lis. C
sum se
tuam?
lorum
paratum
mam v
tua, scilicet
DEO v
dæmon
beat, in
tia, atq
omnia v
tùm dia
quousq
re deside
manibu
amat.

mus cum omni affectu, atque fiducia Crucifixi Domini vulnera osculetur.

C A P U T XXIX.

*De modo instruendi infirmum ad singulare Cera-
tamen cum hoste infernali, ubi in postrema
mortis hora ab eo invadetur.*

Esse posset, diceretur infirmo, ut ægritudo vocem, auditum, & sensum omnem in extremo tibi occuparet: quo tempore nunquam hostes desistunt pugnare, ut illis cedamus: sed non paveas propter istud, plures enim nobiscum sunt, quam cum illis. Credes forsitan, tunc Christum festum se ostensurum in operando salutem tuam? Tunc Mariam Virginem, & Angelorum Cæli exercitum in auxilium tuum paratum non fore? Si diabolus immanissimam voluntatem habet de damnatione tua, scito fili, quod major in infinitum est DEO voluntas de salute tua; tum, licet dæmon sciat decipere, & aliquam vim habeat, in infinitum tamen à divina sapientia, atque potentia superatur; &, ut hæc omnia verbo concludam, eo usque tantum diabolus poterit, tentabit, & sciet, quousque Dominus noster, qui nos salvare desiderat, ei permittet. Itaque totum in manibus illius est, qui ineffabiliter nos amat. Vis meliorem nuncium isto? Nihil

lo tamen minus vult DEUS, ut nos quoque, ex parte nostra, caveamus, & armati simus contra aggressiones inimicorum, qui extremis istis temporibus solent, ut plurimum, tentare per tentationes contra fidem, contra spem, nec non per præsumptionem, & illusiones; contra quas, ut rectè decertare valeamus, peculiariter monita in sequentibus Capitulis trademus.

CAPUT XXX.

*De modo instruendi infirmum adversus
Fidei tentationem.*

IN fine Certaminis nostri Spiritualis tractatum est de istis tentationibus tempore mortis contingentibus, sed breviter; quare hinc fusiùs de illis, velut in loco proprio, differemus. Ut autem, mi fili, cum exigua occupatione, & semper cum victoria pugnes in Certamine contra Fidem, debes omninò fugere discursus circa eandem Fidem; in hoc propugnaculo semper firmissimus manens: *Ego credo, quidquid credit Ecclesia sancta Romana* Et quamvis prodeant aggressiones auctoritatibus sacrae Scripturae munitae, quia omnes malè adductae, vel mutilatae proponuntur, de illis ne cures; imò nec eas confideres; hoc quippe modo, totum, instat cerae ad ignem posita, vel fumi ad aërem, evanescet. **Adverte**

verte itidem, quòd aliquando suscitabun-
 tur cogitationes in te, quæ in favorem Fi-
 dei videbuntur: tu nihilominùs illis aures
 ne præbeas, pro quacunque causa, etiamsi
 hæc evidentissima tibi appareat, quia to-
 tum hoc à dæmonis arte procedit, ut sibi
 januam aperiatur ad disputationes, in qui-
 bus dein mentem tuam involvat; & ut
 idem repetam centies, ac millies, sis in ea
 extrema hora contentus tuto isto propu-
 gnaculo: *Ego credo, quidquid credit sancta Ma-
 ter mea Romana Ecclesia.* Quid credat, quo-
 modo credat, quantum credat, & quare
 credat, velle curiosè in ultimis illis confi-
 ctibus investigare, est res magni periculi;
 atque ideo ad quamcunque interrogatio-
 nem, seu cogitationem circa Fidem tardus
 esto, quamvis tibi videretur, quòd Cæli
 Angeli, vel etiam ipsemet affixus Cruci
 Dominus à te requireret, ut merendi oc-
 casionem præberet tibi. Assuesce igitur,
 ex hoc tempore, te exercere in isto dicen-
 do sæpe: *Ego credo, quidquid credit sancta Ma-
 ter mea Romana Ecclesia; nec in hoc scire aliud
 volo.* Tamen autem totum id, quod tibi
 dixi, fortissimum sustentaculum sit, nihil-
 ominùs totum sustentaculum tuum in om-
 nipotentia, bonitate, ac misericordia Do-
 mini reponetur: quia non est arcus, aut
 ensis hominis, qui salvat eum, eique vi-
 ctoriam impetratur: sed dextera virtutis

DEI; quocirca ad Deum saepe cogitatione
recurre, ut à periculo te custodiat

CAPUT XXXI.

De Fidei protestatione.

Dicetur infirmo, ut pronunciet *Credo*;
Et dein: Nonne credis, fili mi, totum
hoc, & quidquid aliud sancta Romana Ec-
clesia credit? Nonne vis in hac sancta, ac
tuta Fide vivere, & mori? Converte igitur
mentem ad Creatorem nostrum, & dicas;

*Domine mi Creator, non tantum placuit bo-
nitati tuae me creasse ad imaginem, & similitudi-
nem tuam; sed voluisti insuper, ut à Catholicis
nascerer parentibus, atque in vera, & Catholica
Romana Fide semper viverem. Propter hoc infini-
tas tibi gratias reddo. Quia verò opera tua perfe-
cta sunt, & infinita est bonitas, & misericordia
tua; Te humillimè rogo, ut perfecta sit in me gra-
tia ista, moriendi nempe in sancta Fide Catholica,
ac Romana; quia haec est firma, & deliberata vo-
luntas mea; & in hoc me declaro ante te Creato-
rem, ac Redemptorem meum, ante tuam Ma-
trem sanctissimam, ac Virginem immaculatam,
nec non coram Angelo meo Custode, sancto Mi-
chaële Archangelo, Angelis, Sanctisque omnibus
Caeli, atque etiam coram R. R. his P. P. omnibus-
que circumstantibus istis; & Te oro, mi Domine, in
visceribus amoris illius, qui operatus est, ut de
calo in terram descenderes, ut digneris me custo-
dire, ne labar; vel si ob fragilitatem unquam la-
berer, cito me sublevare; ex hoc namque tem-
pore*

pore dete
in quod
veniam

Postu
ria Vir
sti Mi
Proter
molooc

De

TR
p
tar de
Prin
acta C
Secu
do pec
dulgen
Ter
mis ta
Def
est, q
dum c
cer: P
hi affe
detur
confu
tare n
lestis a

pore detestor quemcunque lapsum, vel dubium,
in quod incidere possem, & de eo, ex hoc tempore,
veniam flagito.

Postulabit quoque infirmus auxiliū Ma-
riæ Virginis, & Angeli sui Custodis, ac san-
cti Michaëlis Archangeli, aliorumque
Protectorum suorum: totumque istud ulti-
mo loco traditū diebus singulis sæpe faciet.

C A P U T XXXII.

*De Certamine contra spem; & de modo nos
defendendi in eo.*

TRia sunt argumenta principaliora,
per quæ diabolus spem nostram ten-
tat deicere ad terram.

Primum est, suadere nobis, quòd ante-
actæ Confessiones benè factæ non sint.

Secundum, quòd gravitas, ac multitu-
do peccatorum nostrorum incapax sit in-
dulgentiæ DEI.

Tertium, quòd conversio nostra sit ni-
mis tarda.

Defensio à prima aggressione facilis illi
est, qui adhuc aptus reperitur ad agen-
dum cum Confessario suo; huic enim di-
cet: Pater mi, hoc, & illud molestiam mi-
hi affert: Quid de hoc Reverentiæ tuæ vi-
detur? Ubi postea fecerit, quod iustum, &
consultum ipsi fuerit, de eo amplius cogi-
tare non debet, neque aures amplius mo-
lestis argumentis præbere.

Pro illis verò, qui, satis morti propin-
qui, non possunt circa præteritam vitam
discurrere, remedium quoque est facile;
debent hi dicere sibi ipsis: Ego credo,
quòd transactæ Confessiones benè fuerint
factæ: sed, si tales non fuerunt ob aliquem
errorem meum, de illis, mi Domine, do-
leo, & veniam peto, confusus in sanguine,
ac morte Filii tui: promptusque ego sum,
& paratissimus ad faciendum id omne, ad
quod teneor, si concedatur mihi potestas
hoc faciendi; hoc verò satis erit; atque
ideo, ubi hoc fecerimus, statim formidi-
nem omnem propellemus à nobis.

Pro secundi argumenti responsione, nos
scimus ipsum Salvatorem nostrum dixisse:
Se in terram ad salvandos peccatores ve-
nisse, pro illis carnem sumpsisse, pro illis
natum fuisse, pro illis in terra triginta tres
annos versatum esse, pro ipsorum salute
concionatum fuisse, atque divinam doctri-
nam docuisse: tum, pro salvandis iisdem
peccatoribus, tot pœnas, & tormenta in
vita, in passione, in Cruce, in morte susti-
nuisse. Nonne dixit ipse DEUS per os
Prophetæ sui in Veteri Testamento: *Quies-
cite agere per versè: discite benè facere, & venite-
& arguite me, dicit Dominus, si fuerint peccata
vestra ut coccinum, quasi nix dealbabuntur &:
si fuerint rubra sicut vermiculus, velut lana
erunt alba.* In novo verò Testamento sa-
nans

nans S
cum n
tridua
lum in
mus L
milita
recurt
Ter
ptura
verò i
in qua
jun, E

De se

S
bu
sump
duob
P
mami
tem na
Sec
US no
veat.
Qu
ter rel
nitim
operat

nans Salvator noster soerum Simonis, unicum filium viduæ Naim & Lazarum quadriduanum, nonne manifestè ostendit, nullum inveni peccatum, quod benignissimus DEUS non ignoscat illi, qui cum humilitate, ac fiducia ac piissima ejus brachia recurrit?

Tertium argumentum solo sacrae Scripturae dicto affatim annihilatur; Dicitur verò istud est: *Impietas impij non nocebit ei, in quacunque die conversus fuerit ab impietate sua.* Ezechielis cap. 33. v. 12.

C A P U T XXXIII.

De tertia aggressione, qua est praesumptio; & de modo eam repellendi.

Subjugatis hostibus in supradictis duabus aggressionibus, solent nos per praesumptionem aggredi; quod quidem agunt duobus praecipuis modis.

Primus modus est, efficere, ut praesumamus de operibus nostris, & in illis salutem nostram ponamus.

Secundus est, nobis suadere, quòd DEUS nobis magis, quàm aliis faverit, & faveat.

Quoad opera propter duas rationes, inter reliquas, erramus, si nostris operibus nitimur. Ratio una est, quia nescimus, an operationes illae acceptae fuerint DEO;

alia verò Ratio est: quia ex operibus bonis labi possumus in aliquam iniquitatem, quæ sempiternam mortem pariat nobis.

De præsumendo postea in singulari misericordia, alia hîc subdere non est opus, nisi, quòd talis præsumptio sit mera superbia, quam fugere, atque odisse usque ad mortem debemus; unde dicit sæpe infirmus intra se: *Nescit homo, utrum odio, aut amore dignus sit; Et non intres in iudicium cum servo tuo, Domine, quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis vivens.*

C A P U T XXXIV.

*De aliquibus monitis infirmo antecedenter dandis, ut in ultimo puncto mortis
eis uti possit.*

Dilecte fili, si ob infortunium, dicetur infirmo, vel ob exiguam advertentiam in aliquod Fidei dubium incideres, vel in cogitationes desperationis, præsumptionis, infidelitatis, aut alterius rei, ne animo concidas, etiamsi inimici tibi dicerent, aditum esse de te: sed, ubi poteris, confitearis illico; ubi verò non poteris, saltem dicas corde: *DEUS propitius esto mihi peccatori;* Et, si potes, aliquod signum contritionis efficias, atque doloris; te enim infallibiliter juvabit Dei pietas. Mentem sæpè etiam converte ad auxilium Mariæ Virginis.

nis, atque angeli tui Custodis, & aliorum
 Protectorum tuorum, incipiens ex hoc
 tempore assuesciti in istis actibus. Memen-
 to pariter ex nunc, quòd, ubi ostendero
 vulnera pedum suffixi Cruci Domini, te
 ad humilitatem, sanctumque DEI timo-
 rem hortari vellem, dicens nomine tuo .
Non intres in iudicium cum seruo tuo Domine:
 Ostendens verò manuum vulnera, ad spem
 meritorum Christi te vocabo, & pro te di-
 cam: *in te Domine speravi, non confundar in*
eternum: Ostendens autem latus apertum,
 ad Dei amorem invitabo te, & proferam
 in persona tua: *Diligam te Domine fortitudo;*
mea; Ostendens item totum Crucifixum,
 denuò ad amorem, & spem in eum invita-
 bo te, ac pro te dicam: *IESU sis mihi IESUS;*
 tum attollens ego manus ad Cælum, in no-
 mine tuo pronuntiabo: *Quemadmodum de-*
siderat cervus ad fontes aquarum - ita desiderat
anima mea ad te Deus. Et coram te imaginem
 Beatæ Virginis sistens, in persona tua re-
 citabo:

Maria Mater gratia,

Mater misericordia:

Tu nos ab hoste protege,

Et hora hac mortis suscipe.

Nonne cupis, ut ego in nomine tuo præ-
 dictas orationes, & affectus, aliaque pera-
 gam, quæ Deus mihi inspiraverit? Sis igi-

tur latus, & confide in eo, qui te creavit, atque redemit.

Cave semper à visionum desiderio, quòd si eas videris, ne illas cures, aut adores, etiamsi ad hoc te interius motum sentires: sed mente conversus ad Sanctum, quem representant, ipsum adora in Cœlo; si verò Mariam Virginem representant, Eam in dextera Filii ejus adora, si autem Filium Dei, in dextera Dei Patris, atque in sanctissimo Altaris Sacramento adoretur à te.

C A P U T XXXV.

De eo, quid dicendum est, ubi infirmus per Viaticum communicatur.

CUM sanctissimum Altaris Sacramentum adfuerit, dicetur infirmo, antequam communicetur: Ecce unicus mundi Salvator absconditus sub speciebus istius Hostiæ consecratæ! Hic adest benedictus ille Filius, quem divinus Pater propter nimiam charitatem, qua dilexit nos, misit in mundum: Hic, inquam, absconditus manet Agnus immaculatus, qui in Cruce mortuus est, ut tolleret peccata mundi. Nonne istud totum credis? nonne firmiter tenes, quòd manducando ex hoc pane, cum benè sumus dispositi, multos favores, ac gratias, & inter alias, postremo hoc.

hoc ter
rus, du
at dente
dictos e
ne indig
ad reci
sum h
de: D
etum m
anima
& quat

De qua
parum
d

IN q
tiant,
tis act
lium e
coram
in hui
tor C
tam a
& sim
so, op
per p
sic. E

hoc tempore, virtutem nobis sit præstiturus, duxque futurus in Cæli via? Nonne ardentè desideras ipsum sumere ob prædictos effectus, atque ut illi placeas? nonne indignum te agnoscis, fili, tanto bono, ad recipiendum scilicet intra te immensum hunc Dominum? Dic igitur ex corde: *Domine non sum dignus: ut intres sub tetum meum, sed tantum dic verbo, & sanabitur anima mea: non semel tantum, aut bis: sed tertio & quater.*

C A P U T XXXVI.

De quarto infirmorum statu, id est de iis, qui parum, aut nihil amplius sentiunt, vel valde difficulter aliquem virtutis actum elicere queunt.

IN quarto infirmorum statu enumerati sunt, qui parum, aut nihil amplius sentiunt, vel valde difficulter aliquem virtutis actum elicere possunt. Istorum auxilium erit, sæpe mentem nostram in Deum coram ipsis intendere, orando pro iisdem in hunc, vel similem modum: Ecce, Creator Cæli, & terræ, creatura tua, quam tam alto consilio, & amore ad imaginem, & similitudinem tuam creasti! Ne, quæso, opus tuum contempnas, quamvis, propter peccatum ab eo factum, defectuosum sit. Ecce, ô verbum incarnatum, creatura

illa, quæ erat jam caro tua ! ne illam odio habeas, etsi nuda sit operibus bonis : sed illam indue, mi Domine, bonis, ac meritis tuis, sicut nobis mandas, ut faciamus cum aliis : Ecce, divine Legislator, creatura hæc in peccatis suis inimica tua ! Ignosce Domine inimicis tuis, & fac illis bonum : quia sic jubes, ut inimicis nostris faciamus : Ecce, Pastor bone, ovis deperdita, quam triginta tres annos insecutus es in hac lacrymarum valle : ne permittas, rogo, mi Pastor, ut à divinis humeris tuis in luporum infernalium decidat manus : sed ipsam deduc ad Ovile tuum. Ecce, mundi Redemptor, creatura, pro qua adeo inenarrabiliter Crucis tormenta tulisti ! ne illam nunc deferas, licet ingrata tibi fuerit : Salva illam, Domine, obsecro, in memoriam angustiarum illarum, quas tolerare in horto tibi placuit : In virtute sacratissimorum tuorum vulnerum, nec non sanguinis, ac mortis tuæ illam salva Psalmodum versiculis temporis, & loco aptis itidem utemur, ut infirmum juvemus. Si timidus est, dicatur :

Adjutor meus, & Liberator meus es Tu, Domine, ne movearis. In Te Domine speravi, non confundar in æternum. In Te speraverunt Patres nostri, speraverunt, & liberaisti eos ; ad te clamaverunt, & salvi facti sunt : in Te speraverunt, & non sunt confusi, Deus, ne elongeris à me !
Deus

Deus meus, in auxilium meum respice. Deus in adiutorium meum intende: Domine ad adiuuandum me festina. Deus noster refugium, & virtus: Adjutor in tribulationibus, qua inuenerunt nos nimis. Miserere mei, Deus, miserere mei: quoniam in Te confidit anima mea, & in umbra alarum tuarum sperabo, donec transeat iniquitas. Domine, vni patior, responde pro me. Quare tristis es anima mea? Et quare conturbas me? Spera in DEO: quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei, & Deus meus. Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum: concupiscit, & desicit anima mea in atria Domini. Beati, qui habitant in domo tua Domine: in secula seculorum laudabunt Te. Convertere Domine, & eripe animam meam: saluum me fac propter nomen tuum, & propter misericordiam tuam, Eripe me de inimicis meis. Domine clamaui ad Te: dixi, tu es spes mea, portio mea in terra viventium.

Si verò timetur, quòd infirmus de se ipso, ad de suis operibus præsumat, versiculi erunt, qui sequuntur:

Non intres in iudicium cum serua tuo, Domine, quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens. Si iniquitates obserua veris, Domine, Domine, quis sustinebit? Non enim in arcu meo sperabo, & gladius meus non salvabit me. Non nobis, Domine, non nobis: sed nomini tuo da gloriam, Deus propitijs esto mihi peccatori.

Dicetur pariter sæpe: JESU sis mihi FE-

*US! JESUS Maria! JESU, adjuva me propter
remetipsum, & propter Matrem tuam!*

Maria Mater gratiæ:

Mater Misericordiæ,

Tu me ab hoste protege.

Et hora hac mortis suscipe.

Signetur infirmus multoties Crucis signo in fronte, super oculos, super os, & super pectus, dicendo in quocunque signo: *JESUS, Maria, JESUS Nazarenus Rex Judæorum, saluum me fac in nomine tuo.* Tum sæpe etiam aqua benedicta aspergatur. Legatur quoque passio JESU Christi, dicantur Litanæ, & alia, quæ à Rituali Romano apta hoc tempore præscribuntur. Dicitur verò circumstantibus, ut orent pro eo: actandem variis modis quicunque incumbet ad ipsum juvandum, recordatus illius dicti Salvatoris nostri: *Qua mensura mensi fueritis, remeietur vobis.*

CAPUT XXXVII.

*Quid fieri debet, ubi infirmus & viris
excesserit.*

Mortuo infirmo, bonum est pergere ad aliquam partem, ut illius domestici cum possint commodare; dicemus tamen nos eo tempore officium mortuorum; tum redeuntes ad cognatos mortui, hoc

hoc mo
do vos,
quòd r
human
iam est
menlu
in vitiu
lacry
ex nob
vox e j
sic emm
jam eg
tu tu p
bit de
hodie
velocit
enim v
Ad qu
super c
que fl
tenditi
& vos
istæ n
abundã
mæ no
marum
derant
purgan
dat; T
virtutes
proxim

hoc modo cum illis loqui poterimus: Lau-
 do vos, quòd fleatis, quia, præterquam
 quòd res grata DEO est, lugere mortuos,
 humani cordis est signum: sed verum et-
 iam est, quòd plañctus indiget modo, &
 mensura, ne tam laudabile opus vertatur
 in vitium. Ut verò moderari incipiamus
 lacrymas, audiamus illud, quod cuilibet
 ex nobis mortuus dicit: etsi non audiatur
 vox ejus: *Memor esto, ipse ait, judicii mei*
sic enim erit & tuum: mihi heri, & tibi hodie,
 iam ego mortuus sum, nec multum dee-
 st, ut tu pariter moriaris; neque tempus redi-
 bit denuo vitæ nostræ. Ab heri usque ad
 hodie dici potest, quòd homo vivat, adeò
 velociter hujus vitæ umbra transivit; vita
 enim vera nulla adest præter illam Cæli.
 Ad quid igitur tot abundantes lacrymæ
 super me? Si flendum est, super vos uti-
 que flete: qui pariter ad mortem citato
 tenditis cursu; &, ut melius dicam, sime-
 & vos amatis; omittite lacrymas: quia me
 istæ non juvant: vobis verò cum nimis
 abundantes sint, tum corpori, tum ani-
 mæ nocent. Insumite ergo tempus lacry-
 marum in orando DEUM pro me: confi-
 derantes, quòd judicia plus in animabus
 purgandum inveniunt, quàm ullus cre-
 dat; Tum ego, velut amicus vester, ad
 virtutes vos hortor: ad amorem Dei, &
 proximi: atque ad mundi contemptum.

Quid

Quid mihi profuere carnis delectationes;
 Quid desideria? Quid superbia? Quid
 vanitas mundi? Ecce omnia ad instar ven-
 ti velocissimè transferunt! Quod solum
 mihi remansit, sunt acerbissimæ pœ-
 næ, quas Dei gratiâ, ut sperare debe-
 tis, non in Inferno: sed in Purgatorio
 me luere oportet. Quapropter vos oro, ut
 mihi, omnibus mediis, quæ sancta Ro-
 mana Ecclesia vos docet, auxiliemini; &
 ut finem sermoni meo imponam, vos rur-
 sus rogo, ut ea faciatis, dum vivitis, quæ
 fecisse in mortis extremo voluissetis. O
 quis dolor! ô quis dolor est, cogitare in
 mortis articulo bonum, quod fieri pote-
 rat, atque occasiones, quas ad facien-
 dum illud habuimus, & non fecimus! ô
 quot æterna bona amittuntur! ô quot
 amittuntur bona, miserrime, & infen-
 sare munde! Sitis vos ergo sapientes, in-
 telligentes, & prudentes: vitamque ve-
 stram ad postremas necessitates, atque ad
 mortem dirigite, & componite; in hoc
 enim consistit totum: & quidquid
 aliud Vanitas, & Nihil est.

CAPUT XXXVIII.

De quinto, & ultimo infirmorum statu; videlicet de Convalescentibus.

Convalescentes adnumerati sunt in quinto statu: quibus ita loquemur: Procul dubio credo, quòd, in infirmitate ista, multa filii mei videritis: quia majori cum sensu agnovistis, vos esse mortales, & terrenas res velociter præterire: vestram adhesionem creaturis tenaciorum esse, quàm putabatis, (unde non ita facilè, ac absque dolore homo ab ea se remover) ac tandem terribiliter vos terreri à strictissima ratione, quæ Deo de tota vita nostra reddenda est; dulcem verò esse memoriam operationum bonarum patratarum. Quod colligere debetis ex hoc toto, est, ut instar prudentis Ducis, visis infirmis cordis vestri partibus, vestrisque inspectis erroribus, vacetis hoc exiguo vitæ tempore, quod vobis superest, cum omni solertia munimentis vestris: ut adveniens mors paratos nos inveniat, & ad veram vitam transitum vobis pandat. Quod quidem fiet, hoc modo: Quotidie manè, videamini vobis audire singuli vestrum has voces: *Dispone domui tue: quis*

quia morieris tu. & non viues, & velut
 si vobis sola illa dies concessa foret, in-
 cumbite in quibuscunque actionibus ve-
 stris, ut puram, & mundam conscien-
 tiam conseruetis, mortificantes semper
 passiones, & motus: mundum asper-
 nantes: animamque virtutum actibus
 exorantes, ut placeatis Deo. Ut fa-
 ciat omnia, ista vobis sunt necessaria,
 Violantia, Violentia, Oratio, Medita-
 tio, & sanctissimorum Sacramentorum
 Frequentia. Assuescitis igitur vigilate
 supra cor vestrum: ut se retrahat, &
 amplius non adhaereat creaturis; exper-
 rientes vero in hoc laborem, violenter
 contra vos agite, statimque ad oratio-
 nem confugite, hoc, vel simili modo
 dicentes: Heu, mi Domine, libera me
 ab inimicis meis, atque ab omni adhæ-
 sione mea ad res creatas: Auxiliare mihi,
 mi DEUS, ne istis motibus voluntati
 tuæ contrariis cedam. Meditatio dein
 erit, considerare rem aliquam, quam
 Dei Filius fecit in vita sua, atque in My-
 steriis Crucis: ubi videntes, quod to-
 rum dedit, & insumpsit pro vobis: ne
 vos etiam pigeat vos ipsos omnino tra-
 dere voluntati ejus: quæ nihil aliud
 vult, quam bonum vestrum, & quidem
 tale bonum, quod percipi nequit, quia

vos o
 dem
 nedi
 citur
 fusè
 randi
 anim
 bus,
 est:
 ac

vos optat in Cœlo secum ipso : ut eodem cibo gaudii perfectionis , atque benedictionis fruamini , quo ipsemet pascitur in sempiternum. Quod si habere fusè cupitis modum vivendi , & moderandi vos ipsos , vestrosque inordinatos animi motus , nec non ornandi vos virtutibus , ac omni alio, quod vobis necessarium est : utamini *Spirituali Certamine*, in quo ad amissim , exactèque omnia ego doceo.

INDEX CAPITULORUM,
quæ in altero Opusculo con-
tinentur.

Addita Certamini Spirituali.

- C**AP. I. *Quid sit Christiana Perfectio.* Pag. 8.
- C**AP. II. *Quod pugnare oporteat, ut Chri-
stianam perfectionem consequamur.* 9
- C**AP. III. *De tribus rebus, quibus indiget no-
vus Christi miles.* 9
- C**AP. IV. *De Resistencia, & Violentia; nec
non de arte adhibendi arma in Certamine Spi-
rituali.* 10
- C**AP. V. *Quod vigilare perpetuò debemus su-
pra voluntatem nostram, ut agnoscamus, cui-
nam ex passionibus eadem voluntas addicta
sit.* 12
- C**AP. VI. *Quod, ubi sublatu8 est noster amor
erga creaturas, & nos ipsos, ac Deo donatus,
quidquid aliud bene se habet.* 14
- C**AP. VII. *Quod oporteat voluntati humana
succurrere.* 16
- C**AP. VIII. *Quod, per victoriam mundi, vo-
luntati hominis magnopere sub veniatur.* 17
- C**AP.

CAP. IX.
CAP. X.

CAP. XI.

ventio

CAP. XII.

quotie

CAP. XIII.

nem.

CAP. XIV.

CAP. XV.

ventio

CAP. XVI.

CAP. XVII.

CAP. XVIII.

CAP. XIX.

CAP. XX.

DEL.

CAP. XXI.

animo

CAP. XXII.

hominis

CAP. XXIII.

dat De

rem.

CAP. XXIV.

Deus,

gestati

tori con

CAP. XXV.

subvent

I N D E X.

CAP. IX.	De secunda voluntatis subventionione.	19
CAP. X.	De tentationibus superbia spiritualis.	21
CAP. XI.	De tertia voluntatis humana subventionione.	22
CAP. XII.	Quid agere debeat homo, ut habeat, quoties vult, presentem Deum.	23
CAP. XIII.	De aliquibus monitis circa orationem.	25
CAP. XIV.	De alio modo orandi.	26
CAP. XV.	De quarta voluntatis humana subventionione.	27
CAP. XVI.	De meditatione Essentia diuina.	28
CAP. XVII.	De meditatione potentia Dei.	28
CAP. XVIII.	De meditatione sapientia Dei.	29
CAP. XIX.	De meditatione bonitatis DEI.	30
CAP. XX.	De meditatione pulchritudinis DEI.	31
CAP. XXI.	Quid fecit Deus pro homine, & quo animo; ac quid insuper faceret, si opus esset.	31
CAP. XXII.	Quid facit Deus quotidie propter hominem.	32
CAP. XXIII.	Quam magnam bonitatem ostendat Deus, expectando, & tolerando peccatorem.	33
CAP. XXIV.	Quid factururus sit in vita aeterna Deus, non solum illi, qui semper Diuina Majestati sua est famularus, verum etiam peccatori conuerso.	34
CAP. XXV.	De quinta humana voluntatis subventionione.	36
	CAP.	

RUM,
 on-

Pag. 8.
 ue Chri-
 9
 diget no-
 9
 ia; nec
 ire Spi-
 10
 nus su-
 es, cui-
 addicta
 12
 r amor
 natus,
 14
 humana
 16
 ti, vo-
 17
 CAP.

I N D E X.

- CAP. XXVI. *Quomodo agnosci potest amor proprius.* 37
- CAP. XXVII. *De sexta subventione.* 39
- CAP. XXVIII. *De Communione Sacramentali.* 41
- CAP. XXIX. *De Confessione Sacramentali.* 43
- CAP. XXX. *Quomodo vinci debeant inhonesti motus.* 45
- CAP. XXXI. *A quot rebus fugiendum est, ne in turpe carnis vitium prolabamur.* 47
- CAP. XXXII. *Quid fieri debeat, cum in hoc inhonestum vitium incidimus.* 48
- CAP. XXXIII. *De aliquibus motivis, propter quæ peccator cito ad DEUM converti debet.* 50
- CAP. XXXIV. *De modo procurandi lacrymas de offensa Domini, nec non etiam conversionem.* 53
- CAP. XXXV. *De aliquibus rationibus, propter quas non stemus offensam Dei, & absque virtute, ac Christiana perfectione vivimus.* 55
- CAP. XXXVI. *De amore erga inimicos.* 58
- CAP. XXXVII. *De conscientia examine.* 60
- CAP. XXXVIII. *De duabus regulis, ut in pace vivamus.* 62

I N D E X.

VIA PARADISI,

Seu,

De Pace interiori.

- C**AP. I. *Quanam sit cordis nostri natura; & quomodo gubernanda.* 64
- C**AP. II. *De cura, quam habere debet anima, ut se paci restituat.* 65
- C**AP. III. *Quomodo paulatim pacifica cordis habitatio edificanda sit.* 67
- C**AP. IV. *Quod anima refutare debeat quodcunque solatium, quia hoc est vera humilitas, ac spiritus paupertas, qua pacem anime adipiscimur.* 68
- C**AP. V. *Quod anima in mentali solitudine conservari debeat, ut DEUS operetur in ipsa.* 71
- C**AP. VI. *De prudentia, quam in amando proximo habere debemus, ne turbetur pax cordis nostri.* 73
- C**AP. VII. *Quomodo anima propria voluntate despoliata presentare se debet coram DEO.* 76
- C**AP. VIII. *De fiducia, quam habere debemus in sanctissimo Altaris Sacramento, & quomodo offerre nos Domino debeamus.* 81
- C**AP. IX. *Quod delicia querenda non sunt: sicut nec aliquid aliud, quod consolationem adferat, sed solus DEUS.* 82

CAP.

VIA

I N D E X.

- CAP. X.** Quod animo excidere non debet DEI servus, quamvis sentiat in se repugnantiam, & perturbationem propter hanc pacem interiorum. 84
- CAP. XI.** De diligentia, qua diabolus utitur, ut hanc pacem perturbet; & cavere debemus ab ejus fraudibus, ac fallaciis. 86
- CAP. XII.** Quod inquietem pati non debeat anima ob tentationes interiores. 90
- CAP. XIII.** Quod tentationes nobis à Deo mittantur ob progressum nostrum. 92
- CAP. XIV.** De remedio, quo uti debemus, ne in peccatis, & fragilitatibus nostris inquietem patiamur. 97
- CAP. XV.** Quod anima quiescere debeat, & proficere absque temporis amissione. 101

DE MENTALIBUS DOLORIBUS
à JESU CHRISTO in passione sua
perpeffis.

- P**roemium. 103
- Primus dolor mentalis JESU CHRISTI fuit propter animas sibi unitas, quae damnandae erant. 105
- Secundus dolor mentalis JESU CHRISTI fuit propter peccata omnium electorum. 110
- Tertius dolor mentalis JESU CHRISTI fuit sanctissima Virginis, ac Matris sua causa. 115
- Quartus dolor mentalis JESU CHRISTI fuit pro

pro anima
lena.
Quintus dol
ter amato
Apostolos
Sextus dol
ingratis
ditoris.
Septimus dol
ingratis
Octavus do
pter ingra
MODUS
soland
mo
CAP. I
opus
CAP. II
ad juvan
CAP. III
firmos ju
CAP. IV
infirmi.
CAP. V
statas ne
tium con
CAP. VI
ths, cilia
Pa

I N D E X.

- pro amantissima discipula sua Maria Magda-
lena. 117
- Quintus dolor mentalis IESU CHRISTI fuit pro-
ter amatos sibi, charosque discipulos, atque
Apostolos. 121
- Sextus dolor mentalis IESU Christi fuit propter
ingratitude[m] amati ejus discipuli Juda pro-
ditoris. 122
- Septimus dolor mentalis IESU Christi fuit propter
ingratitude[m] Judaici populi. 126
- Octavus dolor mentalis IESU Christi fuit pro-
pter ingratitude[m] omnium creaturarum. 127

MODUS JUVANDI, ET CON-
solandi cujuscunque generis infir-
mos ad benè moriendum.

- C**AP. I. Quàm magnam, & laudabile sit
opus juvandi infirmos. 132
- C**AP. II. De considerationibus peragendis, cum
ad juvandos infirmos vocamur. 133
- C**AP. III. De precipuis mediis, qua nos ad in-
firmos juvandos fortes reddunt. 134
- C**AP. IV. De statibus, in quibus esse possunt
infirmi. 135
- C**AP. V. De modo auxiliandi infirmis primi
status, nempe illis, quibus brevissimum vite spa-
tium conceditur. 135
- C**AP. VI. De modo juvandi infirmos secundi sta-
tus, scilicet eos, quibus majus tempus ad mor-

Pars II,

K

tem

I N D E X.

- tem datur, & ut plurimum conformare se nol-
lent voluntati divina. 137
- CAP. VII. De prima imagine arumnarum
vita humana ad infirmorum secundi status ju-
vamen conferente. 138
- CAP. VIII. De secunda imagine misera homi-
nis vita, in auxilium item infirmorum secundi
status depicta. 140
- CAP. IX. De tertia imagine vita humana pa-
riformiter pro utilitate infirmorum secundi sta-
tus delineata. 142
- CAP. X. Quomodo iuvandi ii, qui tentantur,
eò quòd juvenes moriantur. 147
- CAP. XI. De auxilio illorum, qui, utpotè in
dignitatibus constituti, nolent mori. 150
- CAP. XII. De modo succurrendi illis, qui
propter filios suos, quos debent relinquere, mallent
non mori. 152
- CAP. XIII. De illis, qui non libenter moriun-
tur ob timorem de peccatis commissis, nec non de
judiciis DEI. 154
- CAP. XIV. Quomodo agendum cum illis, qui
mallent non mori, eò, quòd peccatorum suo-
rum poenitentiam agere cuperent. 156
- CAP. XV. De tentatione differendi Confessio-
nem. 157
- CAP. XVI. De prima causa ex precipuis, qua
sunt quatuor, propter quam peccator Confes-
sionem differt, scilicet de inhonesta adhesionè, &
affectione. 160
- CAP. XVII. De secunda causa, ratione cuius
Con-

Confessi
odii co
CAP. X
cator di
nem fa
CAP. X
peccat
pudore
CAP. X
ut infi
CAP. X
illorum
sunt
animi
cientialis
sistat.
CAP. X
cum m
CAP. X
firmi ch
CAP. X
rere deb
CAP. X
patient
CAP. X
atum est
CAP. X
bus cum
solent
no com

I N D E X.

- Confessionem differt peccator, scilicet ratione
odii contra aliquem. 162.
- CAP. XVIII.** De tertia causa, ob quam pec-
cator differt Confessionem, id est. ob restitutio-
nem faciendam rerum male acquisitarum 166.
- CAP. XIX.** De quarta causa, propter quam
peccator differt Confessionem, videlicet propter
pudorem in confitendo. 167.
- CAP. XX.** De duobus mediis universalibus,
ut infirmus ad libenter moriendum inducatur.
170.
- CAP. XXI.** De infirmis tertii status, hoc est
illorum, qui itidem tempus habent: conformes
sunt Divinae voluntati, & exercere valent
animi sui potentias in virtutum actibus effi-
ciendis; nec non in quo ipsorum auxilium con-
sistat. 172.
- CAP. XXII.** De eo, quod infirmus agere debeat
cum medico. 172.
- CAP. XXIII.** Quomodo se gerere debeant in-
firmi cum illis, qui ipsis deserviunt. 174.
- CAP. XXIV.** Quomodo cum infirmitate se ge-
rere debeat infirmus. 175.
- CAP. XXV.** De modo excitandi infirmum ad
patientiam; nec non de arte tolerandi. 178.
- CAP. XXVI.** De eo, quod ab infirmo peragen-
dum est cum Deo. 181.
- CAP. XXVII.** De modo, quo uti debemus qui-
buscunque occasionibus, qua infirmo accidere
solent, ut idem infirmus semper unitus Domi-
no conservetur. 184.

- CAP. XXVIII.** *Quid dici debeat, ubi Cruci affixi Domini imago præ manibus accipitur.* 191
- CAP. XXIX.** *De modo instruendi infirmum ad singulare Certamen cum hoste infernali, ubi in postrema mortis hora ab eo invadetur.* 193
- CAP. XXX.** *De modo instruendi infirmum adversus Fidei tentationem.* 194
- CAP. XXXI.** *De Fidei Protestatione.* 196
- CAP. XXXII.** *De Certamine contra spem, & de modo nos defendendi in eo.* 197
- CAP. XXXIII.** *De tertia aggressionem, qua est præsumptio; & de modo eam repellendi.* 199
- CAP. XXXIV.** *De aliquibus monitis infirmo antecedenter dandis, ut in ultimo puncto mortis iis uti possit.* 200
- CAP. XXXV.** *De eo, quid dicendum est, ubi infirmus per Viaticum communicatur.* 202
- CAP. XXXVI.** *De quarto infirmorum statu, id est de iis, qui parum, aut nihil amplius sentiunt, vel valde difficulter aliquem virtutis actum elicere queunt.* 203
- CAP. XXXVII.** *Quid fieri debet, ubi infirmus è vivis excesserit.* 206
- CAP. XXXVIII.** *De quinto, & ultimo infirmorum statu, videlicet de Convalescentibus.* 209

O
be
graphi
sterius
Latia
hoc a
prius
Cleric
GNA
Germ
titii: a
De ha
conci
opini
secus
SPIR
voluit
rum A
nis; C
usque
unqua
sui ob

INTERPRES

rursus

PIO LECTORI.

OPeræ pretium duxi, pie Lector, in Li-
belli huius calce de cuiusdam Typo-
graphi errore te monere. Cùm enim po-
sterius istud Opusculum, nunc primum
Latiali idiomate donatum, è Typographia,
hoc anno 1663. meo studio emergeret,
prius Ven. P. LAURENTII SCUPULI
Clerici Regularis ad manus venit. PU-
GNA nempe SPIRITUALIS impressa in
Germania, cum nomine Auctoris suppositi-
titi: atque ideò apud nos Italos peregrini.
De hac re maximam illico admirationem
concupiens, in istam penè propendebam
opinionem: talem auctorem novum, non
secus ac ille Virgilio carmina, PUGNAM
SPIRITUALEM SCUPULO rapere
voluisse. Verùm dein advertens, appo-
situm Auctorem esse Filium Religiosi Ordinis;
Quem (quòd doctrina, & virtutibus
usque ad stuporem semper floruerit) nihil
unquam ab exteris, nisi ipsorum corda in
sui obsequium, amoremque impensissi-
mum

Cruci af-
ur. 191
rimum ad
ali, ubi
cadetur.

193.
infirmum
194
196.

sem, &
197
e, qua est

199
is infirmo
acta mor-

200
st, ubi

202
m statu,
lius sen-

203
infirmus
206

209
mb infir-
entibus.

IN.

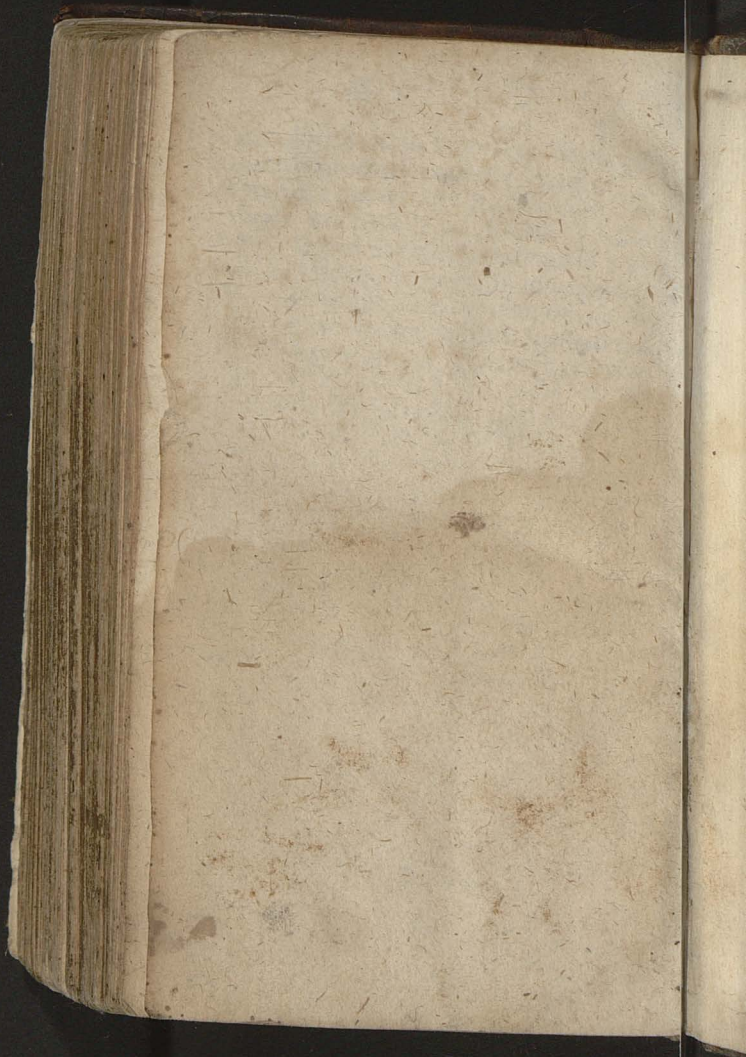

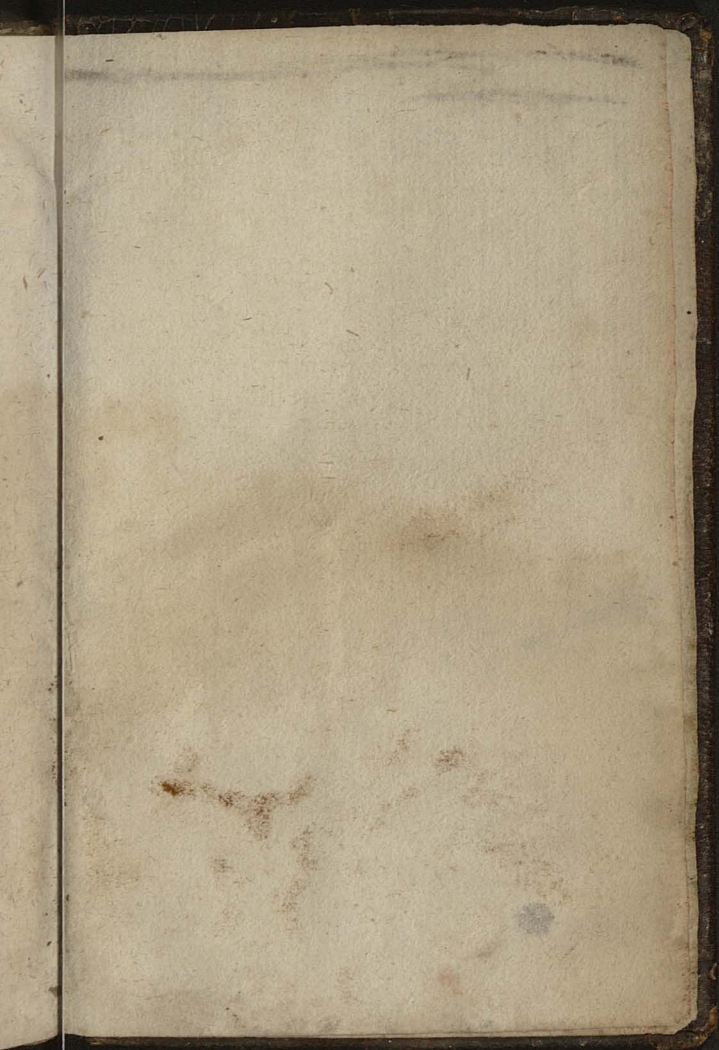
mum rapuisse, liquidò constat, immutavi
sententiam: erroremque uni Typographo
asserendum putavi: qui pro hac voce, *In-
terprete*, inscripserit in Libelli Titulo,
Auctore. Quod tibi sit satis insinuasse, ut
tu, & unà tecum Typographi impofterum
eundem cavere possint errorem; verusque,
& legitimus Auctor absque hæsitacione
ubilibet dignoscatur. Qui, ut in præmis-
sis in SPIRITUALI CERTAMINE
manifestissimè videre est, alius non fuit,
quàm Ven. P. LAURENTIUS SCU-
PULUS è Clericis Regularibus, vulgò
Theatinis. Præter hunc siquidem, Italia,
Gallia, Anglia, Hispania: imò ipsæ In-
diæ, PUGNÆ SPIRITUALIS, atque
ita translati à me prius Libelli CERTA-
MINISQUE SPIRITUALIS (ut ab
incompletis, excusis antea, diversificaretur)
insigniti nomine, nullum recogno-
scunt Auctorem, Vale iterum,
Pie Lector.

F I N I S.

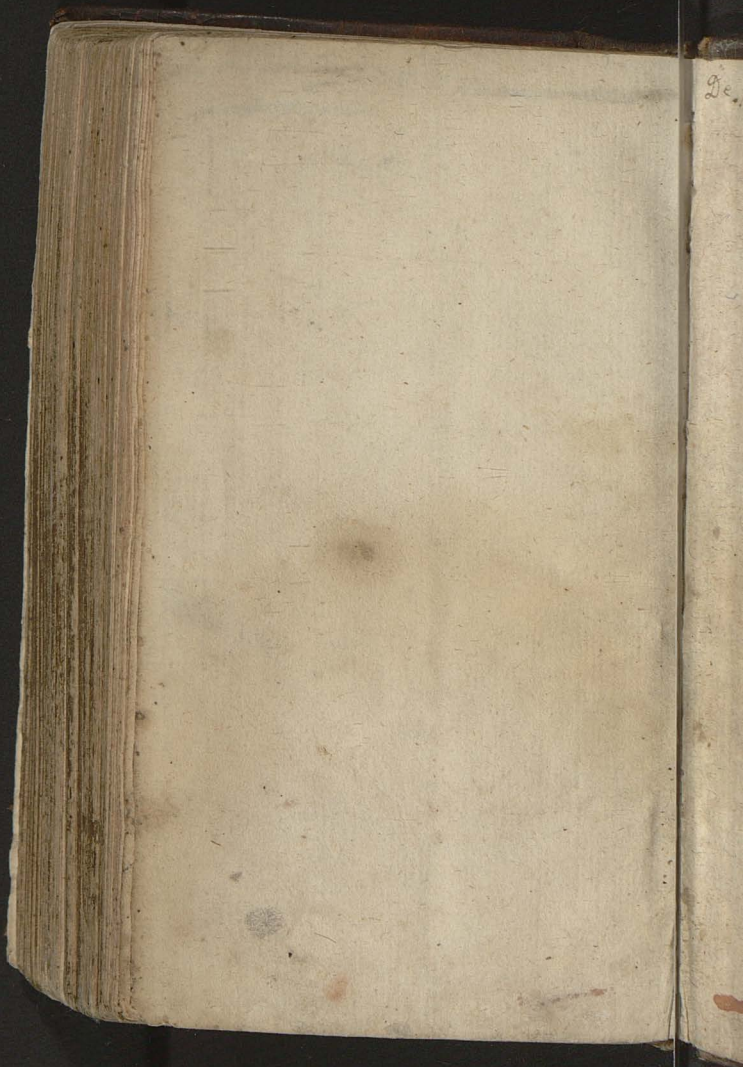
atavi
pho
, in
ulo.
, ut
rum
que.
ione
mis-
NE
uit.
CU-
lgò
lia
In-
ue
A-
ab
(r)

De.

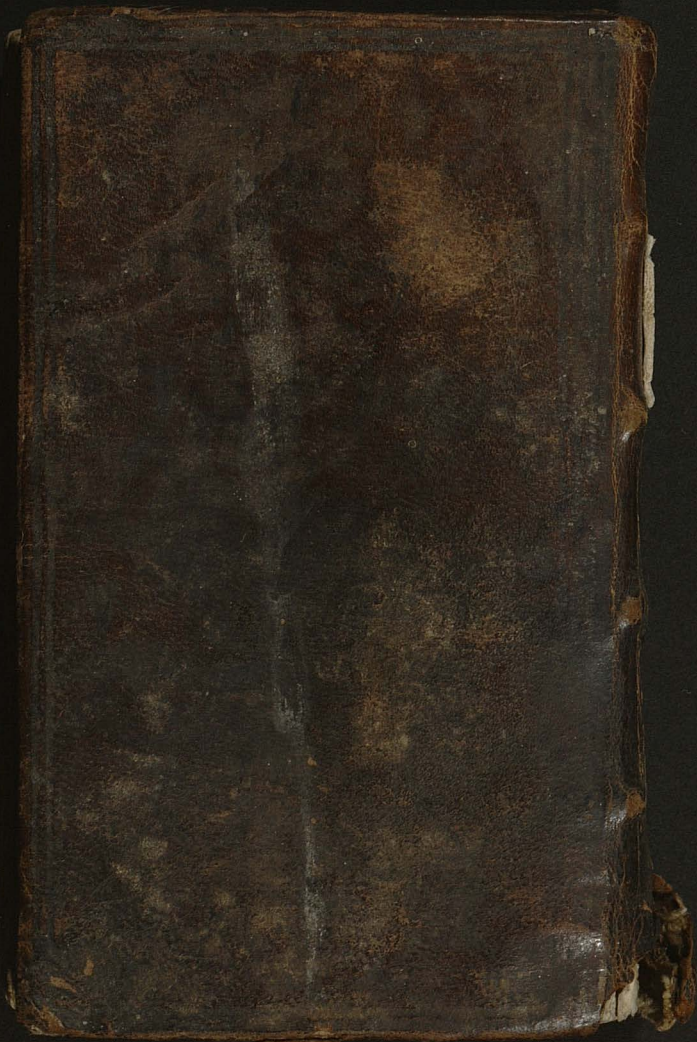
De presentia D.CI. fol. 23.

Biblioteka Jagiellońska

stdr0025031

ca.
asset. Lat.
No. 46.